

The Programme is co-financed by the
European Union

Międzynarodowy Program Rozwoju Turystyki dla miasta Elk i miasta Oziorsk

Sporządził: Adam Puza

Elk, sierpień 2014

Program Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013
jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej

Spis treści

1. Wstęp.....	4
2. Założenia wstępne	4
3. Metodologia, analizy, badania, działania	5
I. Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla miasta Ełk i Oziersk w oparciu o nowo powstałe parki linowe.....	6
1. Wprowadzenie. Turystyka, turystyka aktywna.	6
2. Analiza turystyczna obszaru przygranicznego - podsumowanie.....	10
Analiza turystyczna obszaru przygranicznego Miasto Ełk.....	10
Analiza turystyczna obszaru przygranicznego Miasta Oziersk	12
3. Program rozwoju turystyki aktywnej dla miasta Ełk i Oziersk	15
Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla Ełku	15
Określenie wizji i celu głównego Ełku	16
Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla Ozierska	17
Określenie wizji i celu głównego Ozierska	19
Cel główny Ozierska.....	19
Program rozwoju turystyki aktywnej Ełku i Ozierska.....	19
Ełk. Cele operacyjne. Plan działania.....	20
Oziersk, Cele operacyjne. Plan działania.....	21
4. Całoroczna oferta turystyczna w oparciu o produkty turystyczne dla nowo powstałych parków linowych	23
Park linowy w Ełku.....	25
Oferta turystyczna w oparciu o produkty turystyczne parku linowego w Ełku.....	30
Park linowy w Oziersku.....	38
Propozycje rozbudowy ofert obu parków	46
Kilkudniowe pobyty turystów w Ełku	48
Plan promocji dla parków linowych	51

5. Badania sondażowe w oparciu o opracowane kwestionariusze ankiet.....	55
Badanie sondażowe turystów i mieszkańców.....	55
Badanie sondażowe branży turystycznej (biznes, lokalne organizacje, władze miasta i instytucje publiczne)	60
II. Współpraca międzynarodowa w zakresie rozwoju turystyki aktywnej.....	67
Plan wymian sportowych między miastami partnerskimi.....	67
Propozycje współpracy z innymi miastami partnerskimi w zakresie rozwoju turystyki aktywnej.....	68
Zgodność proponowanych działań z „nadrzędnymi” dokumentami strategicznymi i programowymi.....	69
1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku do roku 2016	69
2. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003..	73
3. „PRO EGO” - Program interwencji samorządów terytorialnych w celu zmiany społeczno - gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego 2010	74
4. Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej 2010.....	75
5. Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020.....	75
6. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku	78
7. Kierunki Rozwoju Turystyki Polski do 2015 Roku.....	80
8. Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012-2020	81
4. Wnioski i podsumowania Programu.	82
5. Spis wykresów.....	84
6. Spis tabel	84
7. Wykaz źródeł:	85

1. Wstęp

Międzynarodowy Program Rozwoju Turystyki dla miasta Ełk i miasta Oziersk oparty w szczególności o rozwój nowo powstałych parków linowych powstał w ramach projektu „Rozwój turystyki aktywnej płaszczyzną polsko - rosyjskiej współpracy współfinansowanego ze środków Programu Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska - Rosja 2007 - 2013. Program Współpracy Transgranicznej Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa Litwa - Polska - Rosja 2007 - 2013 ma na celu wsparcie rozwoju społeczno - gospodarczego po obu stronach granicy między UE i Rosją, odpowiadając na wspólne wyzwania i problemy oraz promując współpracę między społeczeństwami. W ramach Programu nie działające dla zysku podmioty prawne z litewskich i polskich regionów przygranicznych oraz z całego Obwodu Kaliningradzkiego wdrażają wspólne projekty współfinansowane przez UE.

Projekt „Rozwój turystyki aktywnej płaszczyzną polsko - rosyjskiej współpracy” realizowany jest w partnerstwie pomiędzy Gminą Miastem Ełk oraz Administracją Miasta Oziersk. Główne działania w projekcie to budowa parków linowych w Ełku i Oziersku, opracowanie Międzynarodowego Programu Rozwoju Turystyki, utworzenie internetowej strony turystycznej oraz wymiany młodzieżowe pomiędzy miastami partnerskimi.

Program składa się z dwóch głównych części: analizy turystycznej miasta Ełk i miasta Oziersk oraz koncepcji rozwoju turystyki aktywnej opartej w szczególności o rozwój nowo powstałych parków linowych dla obu miast z uwzględnieniem oferty turystycznej dla parków linowych.

Diagnozę obecnego stanu turystyki w mieście Ełk i Oziersk przeprowadzono pod kątem rozwoju turystyki aktywnej w oparciu o dane wtórne i pierwotne. Celem analizy było określenie uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych oraz określenie słabych i mocnych stron rozwoju turystyki aktywnej tych miast.

2. Założenia wstępne

Przystępując do analizy walorów turystycznych Ełku przyjęto następujące założenia:

1. Analiza dotyczy dwóch zasięgów przestrzennych, tj.: samego miasta wraz z bliższą strefą podmiejską, w granicach pieszej dostępności (do 5 km) oraz strefy dalszej - powyżej 5 km (dostępnej pojazdami własnymi i komunikacją publiczną), co sprowadza się do analizy powiatu ełckiego.
2. W innym aspekcie należy rozpatrywać walory turystyczne dla mieszkańców miasta, a inaczej - dla turystów przyjezdnych (nie mylić z tzw. jednodniowymi odwiedzającymi); w pierwszym przypadku mówimy przede wszystkim o walorach rekreacyjnych, w drugim - o walorach turystycznych sensu stricto;
3. Nie zawsze ważne dla mieszkańców miasta walory rekreacyjne o charakterze przyrodniczym są istotne dla gości (turystów).
4. Chociaż analiza dotyczy walorów turystycznych, nie należy tego utożsamiać z faktem, że przyciągają one turystów. Należy zawsze pamiętać, że turystą jest podróżujący, który korzysta z bazy noclegowej. Należy podkreślić, że do Ełku przyjeżdżają głównie przede wszystkim tzw. jednodniowi odwiedzający, w mniejszym stopniu turyści.

3. Metodologia, analizy, badania, działania

Podczas prac nad Programem zostały podjęte następujące rodzaje działań:

- analizy dostępnych dokumentów:
 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku do roku 2016;
 - Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003;
 - PRO EGO - Program interwencji samorządów terytorialnych w celu zmiany społeczno-gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego 2010;
 - Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej 2010;
 - Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego do roku 2020;
 - Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko - Mazurskiego do 2020 roku;
 - Kierunki Rozwoju Turystyki Polski do 2015 Roku;
 - Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012 - 2020.
- analizy opracowań:
 - Potencjał turystyczny regionu EGO SA;
 - Raport z badań inwentaryzacyjnych w zakresie potencjału turystycznego obszaru EGO SA;
 - Analiza rynku i ruchu turystycznego Polski Północno - Wschodniej;
 - Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym;
 - Ekspertyza w zakresie potencjału inwestycyjnego Polski Północno - Wschodniej,
 - Raport ruch turystyczny w EGO SA 2010 rok;
 - Badanie liczby turystów na obszarze EGOSA: Miasta Ełk, Gminy Gołdap, Gminy Olecko, Miasta Suwałki i Miasta Augustów w latach 2012 i 2013.
- konsultacje eksperckie:
 - spotkania z przedstawicielami samorządów oraz kadrą projektu w Ełku dla potrzeb utworzenia Programu;
 - współpraca z rosyjskimi ekspertami przy opracowywaniu Programu (mailowa, telefoniczna, z użyciem komunikatora internetowego) jak również w formie bezpośrednich kontaktów eksperckich, w tym wyjazdy eksperckie do Ozierska i Kaliningradu oraz spotkanie z ekspertami rosyjskimi w Ełku;
- współpraca z poszczególnymi jednostkami - w szczególności z Wydziałem Strategii i Rozwoju Urzędu Miasta Ełku, Wydziałem Promocji, Sportu i Kultury Urzędu Miasta Ełku, z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Ełku oraz z Centrum Informacji Turystyczno - Kulturalnej w Ełku;
- badania własne:
 - badania obserwacyjne (wizje lokalne);
 - badania typu desk research oparte zostały na wykorzystaniu powszechnie dostępnych danych wtórnych, w szczególności danych Głównego Urzędu Statystycznego. Są to dane pochodzące z Banku Danych Regionalnych oraz komunikatów, biuletynów, publikacji elektronicznych dostępnych na witrynie GUS;
 - badania sondażowe w oparciu o opracowane kwestionariusze ankiet. Opracowano 2 ankiety diagnostyczne: pierwsza skierowana do mieszkańców i turystów, druga do przedstawicieli branży turystycznej Ełku (osoby reprezentujące przedsiębiorstwa,

właściciele, managerowie, zarządcy obiektów zakwaterowania zbiorowego, właściciele restauracji, pubów, biur podróży), osoby z lokalnych organizacji w sferze turystyki, osoby reprezentujące radnych, władze miasta, przedstawiciele instytucji publicznych miejskich i powiatowych związanych turystyką aktywną, sportem i kulturą). Opis badań i wyniki ankiet umieszczono w rozdziale „Badania sondażowe w oparciu o kwestionariusze ankiet” od str. 54.

Użycie różnych metod badawczych zagwarantowało możliwość uzyskania pełnej informacji do analiz i opracowań: analizy turystycznej obszaru przygranicznego miasta Ełk, koncepcji rozwoju turystyki aktywnej dla miast Ełk i Oziorsk, całorocznej oferty turystycznej w oparciu o produkty turystyczne dla nowo powstałych parków linowych, badania zgodności proponowanych działań w Programie z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi miasta Ełk.

I. Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla miasta Ełk i Oziorsk w oparciu o nowo powstałe parki linowe

1. Wprowadzenie. Turystyka, turystyka aktywna.

Turystyka jest jednym z najdynamiczniej rozwijających się sektorów gospodarki i może stać się aktywnym czynnikiem rozwoju gospodarczego i społecznego danego regionu¹. Jako dziedzina typowo interdyscyplinarna umożliwia osiąganie pokaźnych dochodów przez sektory związane z wytwarzaniem produktu turystycznego.

Ze względu na szybko zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze, środowiskowe i technologiczne rynek turystyczny jest dynamiczny, podlega ciągłym przeobrażeniom. Zmiany te dotyczą zarówno popytu, czyli zapotrzebowania na dane produkty i usługi turystyczne, jak i podaży turystycznej, czyli całej oferty. Wynika to ze zmian, które dokonują się w sferze potrzeb, preferencji i motywacji wyjazdów wśród aktualnych i przyszłych turystów, ale również wynikają z coraz silniejszej konkurencji. Ponadto coraz większe znaczenie przypisywane jest trosce o środowisko przyrodnicze i kulturowe. Niewątpliwie istotnym czynnikiem wpływającym na funkcjonowanie rynku turystycznego mają nowe technologie i nowe media, co związane jest nie tylko z systemami rezerwacyjnymi, ale z dostępem do informacji i nowymi drogami promocji i kształtowania gustów konsumentów².

W ostatnim czasie nastąpił wzrost podaży usług turystycznych i silna konkurencja przy poszukiwaniu nowych nabywców. Ewolucji ulegają zachowania turystów, zmuszając do doskonalenia produktów, metod sprzedaży oraz uruchomienia działań pobudzających popyt na usługi turystyczne. Sprzedaż produktów turystycznych staje się celem nie tylko poszczególnych usługodawców, ale również miast, regionów, na których one występują.

Dynamiczny rozwój turystyki oraz wzrost jej znaczenia w gospodarce wielu gmin powodują, że staje się ona ważnym elementem w coraz większej liczbie strategii programów rozwoju

¹ Gaworecki Władysław W., *Turystyka*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010, s. 105.

² Gołembski (red.) G., *Kompendium wiedzy o turystyce*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2006.

społeczno - gospodarczego. Władze lokalne dostrzegają korzyści³, jakie stwarza rozwój turystyki, niosąc ze sobą możliwości rozwoju gmin i wiele korzyści dla społeczności lokalnej, do których należy zaliczyć między innymi:

- pojawianie się nowych miejsc pracy i dodatkowych dochodów mieszkańców, które zasilają lokalny budżet;
- rozwój infrastruktury, z której może korzystać również społeczność lokalna, poprawiając jakość codziennego życia;
- wzrost zainteresowania lokalnymi atrakcjami turystycznymi wśród społeczności (np. kultura ludowa, przyroda, naturalne walory środowiska, sztuka, rzemiosło) - w konsekwencji prowadzi to do efektywnego wykorzystania tych zasobów (w tym ochrony);
- powstawanie nowych przedsięwzięć i nowych możliwości działania;
- inwestowanie, napływ nowych technologii;
- nowe rynki zbytu dla lokalnych produktów.

Postępująca złożoność współczesnych procesów rozwojowych w połączeniu z dynamiką zmian zachodzących na rynku powoduje, że działalność turystyczna jednostek terytorialnych wymaga odpowiedniej organizacji działań. „Wiara, że rozwój turystyki jest możliwy przez przypadkowe, sporadyczne i nie skoordynowane próby podejmowane przez lokalne władze i pojedyncze instytucje jest mitem”⁴ - powołując się na trafną opinię dotyczącą planowania turystycznego możemy stwierdzić, że rozwój turystyki nie byłby możliwy bez odpowiedniego przygotowania i zaplanowania, czyli stworzenia programu rozwoju turystyki.

Programowanie rozwoju turystyki jest procesem dosyć skomplikowanym, dlatego też niniejsza koncepcja rozwoju turystyki aktywnej oparta jest na koncepcji produktu turystycznego oraz zasadzie podwójnej integracji, czyli uwzględnia wszystkie aspekty rozwoju turystyki, takie jak popyt, podaż, promocję, szkolenie, regulacje prawne itd. Ponadto oparta jest na obowiązujących dokumentach strategicznych (odpowiedni rozdział opracowania i wykaz źródeł).

Spadek zainteresowania turystyką określaną mianem 3xS (Sun, Sea, Sand - słońce, morze, piasek), nastawioną na wypoczynek bierny, na korzyść wypoczynku czynnego oraz turystyki aktywnej i poznawczej sprawił, że rośnie popularność parków tematycznych oraz bazy pobytowej o specjalistycznych, rozbudowanych funkcjach programowych (park linowy, kluby żeglarskie itp.).

Turystyka aktywna

Wieloaspektowe podejście do turystyki sprawia, że jest to zjawisko tak bliskie i powszechne każdemu, że z roku na rok przyciąga coraz większe rzesze uczestników. Żeby zaspokoić gusta wszystkich, niezbędne jest indywidualne podejście do każdego z osobna. Dlatego w turystyce można wyodrębnić wiele form, które określają cele i podejmowane zainteresowania turystów. Wyróżniamy:

- turystykę wypoczynkową - zakłada ona regenerację sił psychicznych i fizycznych człowieka w kontakcie ze środowiskiem naturalnym;

³ Meyer B., Funkcje turystyki. Ekonomika turystyki. A.Panasiuk (red.), PWN, Warszawa 2006.

⁴ Gunn A. Tourism Planning, Taylor & Francis, New York 1988, s. 265C.

- turystykę poznawczą - ukierunkowaną na wzbogacenie wiedzy własnej, poszerzającą horyzonty, wynika ona z zainteresowań turysty;
- turystykę krajoznawczą - zakładającą poznanie własnego regionu kraju;
- turystykę kwalifikowaną - wymagającą od uczestników umiejętności (kwalifikacji) dotyczących zasad jej uprawiania, posługiwania się sprzętem czy posiadania odpowiednich cech psychofizycznych;
- turystykę aktywną - zakładającą podejmowanie szczególnego rodzaju aktywności rekreacyjnej lub hobbistycznej;
- turystykę zdrowotną - dotyczącą wyjazdów do miejscowości uzdrowiskowych, gdzie decydującą rolę odgrywają wody mineralne i czynniki klimatyczne;
- turystykę w interesach - skupiającą jednolite grupy zawodowe;
- turystykę motywacyjną - służącą wyzwoleniu pozytywnych więzi pracownika z pracodawcą, rozumiana również jako forma nagrody;
- turystykę religijną - której uczestnicy oczekują przeżyć natury religijnej, cechuje się dużą integracją osób uczestniczących;
- turystykę alternatywną - nazywaną również zrównoważoną, jest próbą znalezienia i upowszechnienia innych możliwości odmiennych od przeważających dotychczas szablonowych form turystyki masowej;
- turystykę wiejską - realizowaną na terenach wiejskich, w kontakcie z krajobrazem, terenami zielonymi, kulturą ludową.

Wśród wymienionych form turystyki duże perspektywy rozwoju ma turystyka aktywna. Uprawianie jej nie musi wiązać się z dużymi nakładami finansowymi ani z posiadaniem specjalnych umiejętności czy sprzętu. Dzięki temu może się ona rozwijać w różnych grupach docelowych.

Miejsce turystyki aktywnej wobec innych jej form określił T. Łobożewicz⁵ w swoim opracowaniu, gdzie stwierdził, że „turystyka kwalifikowana przewodzi wszystkim formom turystyki aktywnej i jest alternatywą dla pasywnej turystyki masowej”.

Rozwój turystyki i nowych jej form oraz potrzeb turystów spowodował wyodrębnienie się nowych obszarów w turystyce. W przestrzeni turystycznej pojawili się turyści, którzy spędzają czas na tyle aktywnie, że nie można ich już nazwać turystami masowymi, biernymi a jednocześnie nie na tyle „profesjonalnymi”, żeby móc zaliczyć to do turystyki kwalifikowanej. Stąd powstała definicja turystyki aktywnej: „Jest to forma turystyki, w której głównym lub ważnym elementem wyjazdu - niezależnie od czasu trwania działalności turystycznej - jest podejmowanie szczególnego rodzaju aktywności rekreacyjnej lub hobbistycznej”⁶. Za turystę aktywnego można uznać „osobę, która udaje się poza miejsce zamieszkania dla podjęcia rekreacji ruchowej w wybranych dyscyplinach turystycznych lub sportowych. Działalność może przybrać postać zajęć hobbistycznych ukierunkowanych na rozwój sprawności fizycznej i intelektualnej”⁷.

⁵ Łobożewicz T. i Bieńczyk G. (2001): Podstawy turystyki, Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Warszawie.

⁶ red. Łobożewicz, T. Kogut R. „Turystyka aktywna, turystyka kwalifikowana” I Ogólnopolska Konferencja Naukowo-Metodyczna, Iława 23 – 24 października 1998r., zbiór materiałów pokonferencyjnych, Warszawa 1999, s. 15.

⁷ Tamże, s. 16.

Pojęcie turystyki aktywnej jest szeroko znane w świecie turystycznym i definiowane na wiele sposobów, między innymi jako turystyka samodzielna, nie zorganizowana przez kogoś z zewnątrz, ale tworzona, bądź współtworzona przez turystę. Przez turystykę aktywną rozumiemy wyjazdy jedno lub wielodniowe, których głównym celem jest podejmowanie aktywności fizycznej. Podstawowe rodzaje turystyki aktywnej to m.in.:

- wędrowki po górach;
- wyjazdy na narty;
- spływy kajakowe;
- rejsy żeglarskie;
- turystyka rowerowa;
- turystyka jeździecka;
- sporty powietrzne;
- inne formy związane z wysiłkiem fizycznym w plenerze.

W turystyce aktywnej zawarte są elementy tak zwanej turystyki ryzyka (głównie we wspinaczce, rowerach górskich, swobodnym nurkowaniu). Jak już wcześniej zostało wspomniane aktywność w turystyce wiąże się nie tylko z aktywnością fizyczną, ale również intelektualną i przyrodniczą. Ten zakres turystyki obejmuje obserwację ptaków i nagrywanie odgłosów natury. Mieszczą się w niej również szlaki programowe, takie jak na przykład wędrowka śladami militariów. Ta aktywność zawiera się więc w sposobie poruszania, programowania i przeżywania, co oznacza, że turystyka aktywna pozwala poznać smak przygody.

Pojęcie turystyki aktywnej obejmuje wiele ogólnie znanych terminów dotyczących różnych form uprawiania turystyki, takich jak turystyka kwalifikowana rozumiana jako samodzielna wędrowka, wymagająca sprzętu i przygotowania fizycznego i intelektualnego, turystyka przygodowa - plenerowa rekreacja przygodowa, niekonsumpcyjna aktywność rekreacyjna zawierająca element ryzyka, której wynik jest nieznany a wpływ na nią ma zarówno uczestnik, jak i warunki środowiskowe czy też turystyka przyrodnicza, której celem jest kontakt z przyrodą, jej obserwowanie i zdobywanie o niej wiedzy na przykład poprzez słuchanie odgłosów przyrody czy fotografowanie zwierząt.

Należy tu dodać, że pojęcie turystyki aktywnej obejmuje turystykę indywidualną oraz uprawianą w grupach kameralnych. Niegdyś stanowiła ona alternatywę dla turystyki masowej.

2. Analiza turystyczna obszaru przygranicznego - podsumowanie

Poniższa analiza jest podsumowaniem danych i informacji zawartych w załączniku nr 1 oraz załączniku nr 2 do Programu.

Analiza turystyczna obszaru przygranicznego Miasto Ełk

1. Obszar turystyczny Ełku jest położony pomiędzy rozwiniętymi pod względem turystycznym regionami. Posiadają one bogactwo atrakcji turystycznych, stanowią znaną markę na krajowym i zagranicznym rynku turystycznym oraz charakteryzują się znaczącym potencjałem w zakresie miejsc noclegowych. Jednym z głównych uwarunkowań strategicznych Ełku jest zatem silna, bliska konkurencja na rynku turystyki przyjazdowej;
2. Najważniejszym bogactwem przyrodniczym miasta są wody powierzchniowe, zajmujące łącznie obszar 438 ha, co stanowi 20,7 % powierzchni miasta. Najważniejszym elementem sieci wodnej jest Jezioro Ełckie oraz przepływająca przez nie rzeka Ełk. Z punktu widzenia możliwości wypoczynkowych, rekreacyjnych, edukacyjnych jak również przyrodniczych, największą wartość przedstawiają zwarte kompleksy zieleni, które w ełckich warunkach stanowią lasy państwowe położone na południowo - wschodnich obrzeżach miasta i przechodzące w duże kompleksy leśne za jego granicami. W strefie podmiejskiej Ełk ma wysokie walory dla rekreacji weekendowej, w postaci jezior i rzek oraz zróżnicowanych terenów leśnych;
3. Walory turystyczne Ełku nie mają wielkiego znaczenia dla turystów, natomiast - są bardzo ważne (wysokiej rangi) dla jego mieszkańców. Najważniejszym walorem przyrodniczym Ełku i jego bliższej oraz dalszej strefy podmiejskiej, jest czynnik, który można określić jako „krajobrazowość”. Generalnie polega on na dużej zmienności krajobrazowej, a ponadto - na przewadze elementów przyrodniczych (lasy, zadrzewienia, parki, tereny łąkowe) nad efektami zurbanizowania, na bliskości dużych kompleksów leśnych względem obszarów zabudowanych. Sama substancja miejska łączy się bowiem z dużymi obszarami leśnymi. Drugi element tej oryginalności to duże deniwelacje na stosunkowo niewielkiej powierzchni. Faktycznie w obrębie miasta dochodzą one do 19 m, a na terenie gmin do jeszcze większej różnicy wysokości. Trzeci element, hierarchicznie jednak najważniejszy dla mieszkańców Ełku, to położenie miasta na Mazurach, to Ełk - Brama Mazur;
4. Walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz zagospodarowanie decydują o atrakcyjności turystycznej miejscowości. Baza noclegowa jest jednym z najistotniejszych elementów stymulujących wzrost zainteresowania turystów cennym przyrodniczo i krajobrazowo obszarem, skłaniającym do uprawiania turystyki aktywnej;
5. Walory antropogeniczne, a szczególnie imprezy kulturalne organizowane w Ełku są ważne zarówno dla mieszkańców, jak również – jednodniowych odwiedzających, przybywających głównie z terenu województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego. Tylko niewielka liczba uczestników tych imprez przyjeżdża spoza Warmii i Mazur oraz Podlasia, a już znikoma - w połączeniu z zakupem miejsca noclegowego w obiektach miasta Ełk;
6. Ełk jest liczącym się centrum kulturowym w północno - wschodniej Polsce. Decydują o tym walory antropogeniczne w dwóch postaciach, tj. zarówno w formie obiektów i urządzeń kulturowych, jak również - organizowanych imprez kulturalnych i sportowo - rekreacyjnych. Mogą one stanowić rdzenie dla wielu produktów turystycznych. Wydarzenia kulturalne mają charakter lokalny, rzadziej regionalny. W niewielkim

- stopniu przyciągają odwiedzających, określanych jako turystów, czyli korzystających z noclegów w obiektach hotelarskich miasta;
7. Ełk powinien stać się również jednym z ważniejszych ogniw istniejących szlaków turystycznych, a także planowanych nowych;
 8. Analizując wielkość i strukturę ruchu turystycznego w Ełku, trudno nie dostrzec faktu, iż brak jest danych dotyczących liczby tzw. odwiedzających jednodniowych (nie korzystających z noclegu), aczkolwiek przyjeżdżających do miasta w celach turystycznych. Wydaje się, iż stanowią oni dość liczną grupę. Zalicza się do nich bowiem odwiedzających, których głównym celem są np. zakupy (turystyka handlowa), uczestników wydarzeń religijnych (turystyka pielgrzymkowa), uczestników wydarzeń sportowych (turystyka sportowa), a także odwiedzających krewnych oraz znajomych. Dla nich należy zatem wypromować kilka „markowych produktów”, dzięki którym zostaną w Ełku dłużej, niż jeden dzień. W przyszłości produkty te, mogą stać się wizytówką miasta, decydując w znacznym stopniu o tzw. atrakcyjności postrzeganej;
 9. Analiza wskaźników funkcji turystycznej Ełku wykazała, że żaden z 8 najczęściej stosowanych (wskaźnik Baretje'a-Deferta, wskaźnik Dekerta, wskaźnik Schneidera, wskaźnik Charvata, wskaźnik gęstości bazy noclegowej, wskaźnik stopnia spełnienia funkcji turystycznej, wskaźnik wykorzystania pojemności noclegowej i wskaźnik średniego czasu pobytu korzystających z noclegów) nie osiągnął dla Ełku wartości wskazującej na pełnienie funkcji turystycznej, ani jako dominującej, ani uzupełniającej.⁸ Dodatkowo wykonana została analiza wskaźników funkcji turystycznej na tle innych miast o podobnej liczbie mieszkańców (Suwałki, Przemysł, Łomża, Tczew, Świdnica, Pruszków, Biała Podlaska, Zgierz, Racibórz, Ostrołęka, Wejherowo) i miast turystycznych Polski północno - wschodniej (Augustów, Giżycko, Gołdap, Suwałki, Kętrzyn, Szczytno, Mrągowo, Władysławowo). Pozycja Ełku w zakresie pełnienia funkcji turystycznej na tle innych miast o podobnej liczbie mieszkańców generalnie w zakresie badanych 8 wskaźników jest dość dobra. Pozycja Ełku na tle miast turystycznych Polski północno - wschodniej jest słaba. Z uwagi na potencjał Ełku, można uznać, iż nie jest on w pełni wykorzystany. Analizowane wskaźniki wyraźnie obrazują przeciętną pozycję (i zarazem konkurencyjność) Ełku. Pozycja Ełku jest nieco lepsza w przypadku wskaźników odnoszących się do ruchu turystycznego (liczby korzystających z noclegów) niż wielkości zagospodarowania turystycznego (liczby miejsc noclegowych);
 10. Ełk, położony na pojezierzu, dysponuje walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Walory nie dają jednak przewagi konkurencyjnej i Ełk jest dystansowany przez konkurencyjnych sąsiadów: Wielkie Jeziora Mazurskie, Pojezierze Augustowskie, Litwę;
 11. Ełk, choć jest węzłem komunikacyjnym, jednak w wyjątkowo peryferyjnym położeniu, jednym z najmniej dostępnych podregionów Unii Europejskiej. Planowane inwestycje drogowe i kolejowe, Via Baltica i Rail Baltica w istotny sposób poprawią dostępność komunikacyjną Ełku;
 12. Baza hotelowa wymaga uzupełnienia o miejsca hotelowe wyższego standardu.

⁸ Rozdział „Analiza funkcji turystycznej Ełku”, w załączniku nr 1 do Programu, str. 43.

Wnioski, rekomendacje

1. Rozwinięta infrastruktura techniczna i okołoturystyczna (sportowa, rekreacyjna, szlaki turystyczne) umożliwia rozwój turystyki aktywnej;
2. Rozwój turystyki aktywnej i ogólnie turystyki byłby większy przy zacieśnieniu współpracy zarówno w ramach sąsiednich samorządów gminnych i powiatowych, w tym na obszarze stowarzyszenia EGO i na obszarze współpracy miast EGO SAS (Ełku, Gołdapi, Olecka, Suwałk, Augustowa, Sejn), jak w ramach całej branży turystycznej - oferując produkty strefowe i pasmowe;
3. Produkty strefowe zintegrowane, a zwłaszcza sieciowe charakteryzują się większą komplementarnością i integracją pomiędzy różnymi partnerami rynku, zdolnością do przedłużania sezonu turystycznego i pojedynczych pobytów. Produkty sieciowe poprzez zintegrowanie wielu składników oferty są bardziej konkurencyjne rynkowo, będąc bardziej atrakcyjne dla potencjalnych turystów, którzy zgodnie z istniejącymi trendami wybierają destynacje mogące podczas krótszych pobytów zaspokoić wiele potrzeb. Rozwój produktów sieciowych w większym stopniu niż produkty miejsca wyzwała gospodarce i społeczne korzyści płynące z rozwoju turystyki zarówno w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wzrostu PKB, ograniczeniu bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizacji lokalnej społeczności dzięki włączaniu jej w inicjatywy produktowe. Produkty sieciowe są łatwiejsze do wypromowania, w większym stopniu kreują wizerunek regionu, budując jego tożsamość;
4. Wykorzystaniem szansy związanej z produktami sieciowymi i liniowymi (pasmowymi) dla Ełku byłby rozwój sieci miast turystycznych przyciągających turystów w ramach EGO lub/i EGO SAS, mającej znaczenie jako produkty regionalne/subregionalne. Wymaga to jednak współpracy nie tylko samorządów, ale przede wszystkim udziału branży turystycznej.
5. Warto podkreślić fakt niezwykle znamienny i w kontekście budowania partnerstw na poziomie lokalnym i regionalnym kluczowy, że rozwój produktów sieciowych wymusza niejako współdziałanie i współpracę na poziomie operacyjnym. A turystyka jest branżą, w której kluczowym czynnikiem sukcesu jest współpraca pomiędzy różnymi interesariuszami rynku, zarówno turystycznego, jak i okołoturystycznego;
6. Rekomendacje dotyczące zacieśniania współpracy w turystyce aktywnej celem lepszego zaspakajania potrzeb klientów dotyczą również współpracy międzynarodowej Ełk - Oziorsk, możliwej do sfinansowania nie tylko własnymi środkami samorządów i partnerów biznesowych, ale środkami z programów i projektów EU.

Analiza turystyczna obszaru przygranicznego Miasta Oziorsk

1. Oziorsk - miasto w Rosji, w Obwodzie Kaliningradzkim. Miejscowość położona nad rzeką Węgorapą, w pobliżu (10 km) granicy z Polską. Obwód Kaliningradzki jest najdalej wysuniętym na zachód obszarem Federacji Rosyjskiej, jednocześnie stanowiącym eksklawę rosyjską w obrębie nowych granic Unii Europejskiej;
2. Wielkie znaczenie w rozwoju Obwodu Kaliningradzkiego ma współpraca transgraniczna z uwagi na przezwyciężenie wad położenia eksklawy i wykorzystanie szans sąsiedztwa z państwami EU, w tym w zakresie realizowania międzynarodowych projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej;
3. Przewaga konkurencyjna regionu, jak również uwarunkowania zewnętrzne, wpływające na wykorzystanie szans rozwoju:

- Dogodne położenie geograficzne;
 - Unikalny potencjał przyrodniczy i rekreacyjny;
 - Bogate dziedzictwo historyczne i kulturowe;
 - Rozwinięta sieć transportowa;
 - Dostępne organizacje publiczne i komercyjne promujące turystykę w regionie;
 - Doświadczenie w międzynarodowej współpracy i udział długoterminowych projektów w sektorze turystycznym;
 - Wykorzystanie możliwości udziału w federalnych programach celowych rozwoju turystyki;
 - Możliwość przyciągnięcia inwestorów rosyjskich i zagranicznych do rozwoju infrastruktury turystycznej;
4. Turystyka Obwodu Kaliningradzkiego - występuje duże zróżnicowanie potencjału turystycznego i jakości produktów turystycznych w rejonach Obwodu. Wysoka jakość produktów wybrzeża Morza Bałtyckiego, morski klimat, piękne piaszczyste plaże na Mierzei Wiślanej i Mierzei Kurskiej oraz występujące tu lecznicze błota i wody mineralne, pozwoliły zlokalizować kompleksy uzdrowiskowo - wczasowe, kurorty Swietłogorsk i Zielenogradsk. Jednak inne rejony Obwodu, w tym Oziorsk posiadają znacząco niższe walory i produkty turystyczne;
5. Słabe strony Obwodu Kaliningradzkiego i zagrożenia:
- Problemy związane z dostępnością transportową produktów Obwodu dla turystów z innych regionów Federacji Rosyjskiej;
 - Ograniczenia ruchu wizowego (reżim wizowy);
 - Niska przepustowość przejść granicznych;
 - Ograniczenia w dostępie turystów do obiektów rozmieszczonych w pobliżu obiektów wojskowych w atrakcyjnych regionach turystycznych;
 - Niewydolność logistyki transportowej dojazdu do strefy turystycznej (niska dostępność usług transportowych oraz komunikacyjnych);
6. Problemy z rozwojem produktu turystycznego:
- Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna;
 - Krótki sezon turystyczny;
 - Duża konkurencja regionów przygranicznych Polski i Litwy;
 - Niezadowalający stan zabytków;
 - Znaczne zróżnicowanie w poziomie rozwoju infrastruktury turystycznej rejonów (znacznie słabszy poziom w rejonie Ozierska);
 - Rozbieżność ceny i jakości świadczonych usług;
 - Niedostatecznie utrzymany system bezpieczeństwa i utrzymania ochrony turystów w Obwodzie;
 - Nie w pełni zadowalająca sytuacja ekologiczna i atrakcyjność Obwodu;
 - Nieprzygotowana w pełni ludność Obwodu do pracy z turystami;
 - Brak uznania i atrakcyjności wizerunku regionu jako miejsca turystycznego w Rosji i na świecie;

7. Na tle analizy całego Obwodu Kaliningradzkiego, określono główne cechy rozwoju turystycznego w Oziersku:
- Oziersk reprezentuje, jak cały Obwód Kaliningradzki podobne cechy walorów przyrodniczych, historycznych, charakterystyki i rozwoju produktów turystycznych;
 - Oziersk położony jest peryferyjnie względem centrum gospodarczego i głównych korytarzy transportowych Obwodu Kaliningradzkiego, ale połączenia komunikacyjne z Gusiewem, Czerniachowskiem i Prawdinskiem zapewniają dostępność komunikacyjną;
 - Przejście graniczne Gołdap - Gusiew zapewnia międzynarodowe kontakty;
 - W Oziersku znajdują się 44 obiekty turystyczne, około połowa z nich to miejsca pamięci, cmentarze rosyjskich (radzieckich) i niemieckich żołnierzy, którzy zginęli w czasie I i II wojny światowej;
 - Znakiem rozpoznawczym Ozierska w rozwoju turystyki jest obecność na terenie rejonu kompleksu turystycznego "Małe bobry". Główną atrakcją jest trasa narciarska o wysokości 120 metrów i długości zjazdu 210 metrów;
 - Jednak należy wziąć pod uwagę, że Oziersk pod względem walorów i zainwestowania turystycznego znacząco ustępuje innym obszarom Obwodu Kaliningradzkiego. Miejsca noclegowe w Oziersku są rozproszone i oferują w sumie ok. 50 noclegów. Obiekty gastronomiczne (restauracja i 2 kawiarnie) są skoncentrowane w centrum miasta;
8. Słabe strony (problemy) Ozierska:
- Niezadowalający stan obiektów turystycznych: mała baza noclegowa i niski standard usług turystycznych;
 - Ustalenia rolniczego sposobu użytkowania gruntów, ograniczające turystyczne i inwestycyjne użytkowanie;
 - Skomplikowane procedury związane z wyłączeniem gruntów z produkcji rolnej pod inwestycje;
 - Brak wykwalifikowanych pracowników przygotowanych do pracy w usługach i turystyce;
 - Konkurencja ze strony ofert turystycznych obszarów przygranicznych (Polski i Litwy).

Wnioski.

1. W odniesieniu do Ozierska, walory przyrodnicze, krajobrazowe, stan zagospodarowania turystycznego jako elementy silnych stron i szans, pozwalają określić obszary rozwoju turystycznego. Najbardziej obiecujące, perspektywiczne obszary to turystyka wiejska, turystyka aktywna, a zwłaszcza narciarstwo, jazda na rowerze i turystyka wodna związana z Węgorapą. Jako obiecujący rozwojowo należy określić obszar rekreacji i sportu;
2. Możliwości rozwoju turystyki w Oziersku w większym stopniu niż w przypadku polskich gmin, zależą od programów państwa, w tym przypadku Obwodu Kaliningradzkiego i Federacji Rosyjskiej oraz uzyskania wsparcia z programów celowych Federacji;
3. Możliwości finansowania projektów w Oziersku z programów celowych Federacji Rosyjskiej wzrastają przy uzyskaniu wsparcia środkami Unii Europejskiej w ramach współpracy transgranicznej i partnerstwa.

3. Program rozwoju turystyki aktywnej dla miasta Ełk i Oziorsk

Międzynarodowy Program Rozwoju Turystyki dla miasta Ełk i miasta Oziorsk oparty w szczególności o rozwój nowo powstałych parków linowych, realizowany w ramach projektu „Rozwój turystyki aktywnej płaszczyzną polsko - rosyjskiej współpracy” ze środków Programu Współpracy Transgranicznej Litwa - Polska - Rosja ma na celu wsparcie rozwoju społeczno - gospodarczego po obu stronach granicy. Pomimo występujących różnic w potencjale obu miast, wynikających zwłaszcza z liczby zamieszkującej miasta ludności należy podkreślić wagę współpracy partnerów.

Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla Ełku

Ełk charakteryzuje się dużym potencjałem rekreacyjnym, wynikającym z przyrodniczych i krajobrazowych zasobów oraz rozbudowanej infrastruktury rekreacyjno - sportowej.

Ełk - przyjazne miejsce zarówno dla relaksu, aktywnego wypoczynku jak również dla rozwoju turystyki aktywnej.

Dla odpowiedniego wykorzystania tego potencjału i kreowania Ełku jako ośrodka aktywnej turystyki należy podejmować działania polegające przede wszystkim na promocji aktywności fizycznej i rozwoju rekreacji ruchowej poprzez organizację oraz szeroką promocję nowych i już istniejących wydarzeń, w tym m.in. imprez sportowych o randze regionalnej, krajowej i międzynarodowej oraz imprez turystyczno-krajoznawczych propagujących zdrowy styl życia (np.: rajdy piesze i rowerowe, spływy, gry terenowe). Aktywność fizyczna to idealna forma wypoczynku dla tych, którzy chcą interesująco spędzić wolny czas. Im więcej nowych, ciekawych dyscyplin rekreacyjno - sportowych pojawi się w mieście, tym większe będzie zainteresowanie zorganizowanych ośrodków skupiających pasjonatów różnych dziedzin.

Działania sprzyjające rozwojowi to także odpowiednie wykorzystanie istniejących obiektów oraz inwestycje związane z rozwojem infrastruktury turystycznej.

W ramach tego obszaru działania zakłada się m.in. budowę, modernizację i połączenie w system tras rowerowych i szlaków pieszych, łączących miejsca o dużej atrakcyjności turystycznej, a także wprowadzanie systemowych rozwiązań w zakresie ruchu rowerowego i pieszego (np. oznakowanie szlaków turystycznych na terenie miasta i poza miastem, zmiany organizacji ruchu, utworzenie na szlakach miejsc odpoczynku czy wypożyczalni sprzętu itp.). Priorytetem w ramach tego obszaru jest tworzenie stref aktywnej rekreacji w okolicach atrakcyjnych turystycznie (dalsze etapy promenady nad jeziorem, promenada nad rzeką) oraz zagospodarowanie i ochrona przestrzeni leśnej, w tym rozwój leśnych ścieżek edukacyjno - przyrodniczych oraz wytyczenie i oznakowanie tras biegowych i Nordic Walking.

Wspieranie różnych form turystyki aktywnej ma na celu zapoznanie turystów i mieszkańców z walorami krajobrazowymi Ełku oraz zachęcenie do korzystania z bazy rekreacyjno - sportowej.

Bardzo istotnym elementem decydującym o dynamicznym i efektywnym rozwoju turystyki jest współpraca z innymi gminami (powiatu, EGO, EGOSA), organizacjami i instytucjami oraz z miastami partnerskimi. Współpraca z innymi samorządami prowadzi do wspólnej realizacji strategii i programów rozwoju turystyki, współfinansowania i organizowania imprez sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, tworzenia wspólnego kalendarza imprez oraz przeprowadzania wspólnych akcji promocyjnych regionu.

Działania w partnerstwie ułatwiają realizację przedsięwzięć oraz zmniejszają ciężar ich finansowania. Partnerstwa to realizacja działań z instytucjami publicznymi oraz z sektora prywatnego i pozarządowego. Wspólnie realizowane projekty przynoszą korzyści dla kilku podmiotów z uwagi na rozwój nie tylko miasta, ale całego regionu.

W ramach realizacji tego obszaru należy podejmować działania polegające przede wszystkim na pozyskiwaniu inwestorów celem realizacji inwestycji o charakterze rekreacyjno - sportowym, dotyczących głównie zagospodarowania terenów przeznaczonych na turystyczne i rekreacyjne wykorzystanie. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej wymaga dużych nakładów finansowych. Udział w partnerstwie umożliwia realizację tych inwestycji w sytuacji ograniczonej dostępności środków finansowych. Miasto Ełk aktywnie działa w związkach i stowarzyszeniach gmin. Członkostwo w stowarzyszeniach daje większe możliwości na dofinansowania projektów turystycznych ze środków UE czy zbudowania marki turystycznej regionu, marki turystycznej produktów.

Partnerstwa Ełku z innymi miastami europejskimi są okazją do wymiany doświadczeń przedstawicieli samorządów, mieszkańców oraz przedstawicieli kultury i sportu. Wypracowane zostaną stałe ramy współpracy, które przyczynią się do rozbudowy infrastruktury sportowo rekreacyjnej, wzrostu liczby organizowanych imprez oraz zwiększenia rozpoznawalności miasta.

Dla odpowiedniego wykorzystania potencjału Ełku jako ośrodka turystyki aktywnej, zwłaszcza wykorzystującego potencjał jeziora i rzeki, leżących w granicach miasta, należy podjąć działania polegające przede wszystkim na zagospodarowaniu linii brzegowej jeziora i rzeki Ełk oraz na zintensyfikowaniu działań na rzecz rozwoju infrastruktury rekreacyjno - sportowej jeziora (wyciąg nart wodnych, Regionalne Centrum Sportów Wodnych, plaża) i organizację imprez sportowych i rekreacyjnych typu regaty, zawody wędkarskie itp.

Określenie wizji i celu głównego Ełku

Wizja jest stanem miasta, do którego się dąży. Można powiedzieć, że wizja stanowi cel nadrzędny nad wszystkimi, zawierający w sobie wszystkie sformułowane cele (strategii, programu).

Wizja wskazuje konkretny kierunek działania, tym samym pozwala na wyklarowanie jasno określonych celów, stojących przed władzami i mieszkańcami Ełku.

Wizja określa stan docelowy, jaki chcielibyśmy widzieć na koniec przyjętego okresu planistycznego.

Autor opracowania wytyczył w niniejszym opracowaniu osobną wizję turystyki aktywnej dla miasta Ełku. Opracowanie jest z założenia jednym z programów rozwoju realizowanych w ramach obowiązującej Strategii, ale na tyle samodzielnym, koncepcyjnym, że odnosząc się do związków wizji w przyjętej w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Ełku, próbuje określić funkcję rozwoju turystyki aktywnej miasta. Zwłaszcza, że w Strategii wizję określono w układzie ładów, przyjmując cztery sformułowania dotyczące elementów wizji, a które można w stosunku do obszaru turystyki określić skrótowo: „Ełk prężnie rozwijającym się ośrodkiem kultury i sportu, z nowoczesną infrastrukturą. Piękna architektura, a także naturalna zieleń wokół jeziora ełckiego, przyciąga wielu zadowolonych turystów i miłośników architektury”.

Proponowana wizja turystyki aktywnej:

„Całoroczna, zróżnicowana i atrakcyjna oferta spędzania czasu w Ełku dla turystów i mieszkańców”

Cel główny

Kontynuacją wypracowanej wizji rozwoju turystyki aktywnej Ełku jest określenie jej celu głównego, który został sformułowany następująco:

„Wykreowanie wizerunku Ełku jako atrakcyjnego ośrodka turystyki aktywnej dzięki wykorzystaniu potencjału miasta i współpracy”

Koncepcja rozwoju turystyki aktywnej dla Ozierska

Oziersk dysponuje odpowiednim potencjałem, w tym do rozwoju turystyki aktywnej i posiada walory i aktywa, umożliwiające rozwój produktów turystycznych w tym zakresie: położenie nad Węgorapą, kompleks turystyczny „Małe bobry” z trasą narciarską, wypożyczalnie sprzętu wodnego, park linowy, stadnina koni. Zwłaszcza, że zostało to dostrzeżone we władzach Obwodu Kaliningradzkiego, które w programach rozwoju przyjęły rozwój turystyki w Oziersku. Oferta usług obejmuje turystów krajowych z Federacji Rosyjskiej, ale przede wszystkim ma służyć mieszkańcom Kaliningradu. Bliskość granicy z Polską pozwala adresować ofertę do polskich turystów. Szansą dla Ozierska jest inwestowanie w turystykę aktywną, tworząc tym samym pakietową ofertę na aktywne spędzenie czasu.

W samym Oziersku turystyka aktywna może opierać się na parku linowym, którego tereny wykorzystywane mogą być do organizacji imprez o charakterze rekreacyjno - sportowym. Baza parku może być rozbudowywana i stać się centrum aktywności w tym rejonie.

Rozwój Ozierska jest i będzie wspierany poprzez finansowanie inwestycji i programów ze środków finansowych budżetu Obwodu i wsparcia z programów celowych Federacji

Rosyjskiej. Możliwości finansowania projektów w Oziersku z programów celowych Federacji Rosyjskiej wzrastają przy uzyskaniu wsparcia środkami Unii Europejskiej w ramach współpracy transgranicznej i partnerstwa.

Walory przyrodnicze, krajobrazowe, stan zagospodarowania turystycznego Ozierska pozwalają określić obszary rozwoju turystycznego. Najbardziej obiecujące, perspektywiczne obszary to turystyka wiejska, turystyka aktywna, w tym narciarstwo, jazda na rowerze i turystyka wodna. Te dwa ostatnie mogą być stosowane jako element turystyki motywacyjnej. Choć podróże motywacyjne często traktowane są jako gałąź turystyki biznesowej przypominającą turystykę rekreacyjną, mimo to stanowi ona odrębny produkt turystyczny, włączany czasem do turystyki aktywnej. Jako obiecujący również należy określić obszar rekreacji i sportu. Dla odpowiedniego wykorzystania potencjału Ozierska należy podejmować działania polegające na promocji aktywności fizycznej i rozwoju rekreacji ruchowej poprzez organizację oraz promocję nowych i już istniejących wydarzeń, w tym m.in. imprez sportowych oraz turystyczno - krajoznawczych propagujących zdrowy styl życia.

Działania sprzyjające rozwojowi to inwestycje związane z rozwojem infrastruktury turystycznej. Zakłada się budowę, modernizację i połączenie w system tras rowerowych i szlaków pieszych, a także wprowadzanie systemowych rozwiązań w zakresie ruchu rowerowego i pieszego (np. oznakowanie szlaków turystycznych, utworzenie na szlakach miejsc odpoczynku czy wypożyczalni sprzętu itp.).

Działania w partnerstwie ułatwiają realizację przedsięwzięć oraz zmniejszają ciężar ich finansowania. Partnerstwa to realizacja działań z instytucjami publicznymi oraz z sektora prywatnego i pozarządowego. Wspólnie realizowane projekty przynoszą korzyści dla kilku podmiotów z uwagi na rozwój nie tylko miasta. W ramach realizacji tego obszaru należy podejmować działania polegające przede wszystkim na pozyskiwaniu inwestorów celem realizacji inwestycji o charakterze rekreacyjno - sportowym, dotyczących głównie zagospodarowania terenów przeznaczonych na turystyczne i rekreacyjne wykorzystanie. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej wymaga dużych nakładów finansowych. Udział w partnerstwie umożliwia realizację tych inwestycji w sytuacji ograniczonej dostępności środków finansowych. Oziersk, planując rozwój w partnerstwie daje większe możliwości na dofinansowania projektów ze środków UE.

Partnerstwa Ozierska z innymi miastami europejskimi są okazją do wymiany doświadczeń przedstawicieli samorządów, mieszkańców oraz przedstawicieli kultury i sportu. Wypracowane zostaną stałe ramy współpracy, które przyczynią się do rozbudowy infrastruktury sportowo rekreacyjnej oraz wzrostu liczby organizowanych imprez.

Określenie wizji i celu głównego Ozierska

Wizja turystyki aktywnej Ozierska:

„Oziersk centrum turystyki aktywnej w Obwodzie Kaliningradzkim”

Cel główny Ozierska

Kontynuacją wypracowanej wizji rozwoju turystyki aktywnej Ozierska jest określenie jej celu głównego, który został sformułowany następująco:

„Wykreowanie Ozierska jako centrum turystyki aktywnej Obwodu Kaliningradzkiego dzięki wykorzystaniu potencjału i współpracy”

Program rozwoju turystyki aktywnej Elku i Ozierska

Wizja i cele główne Elku i Ozierska przekładają się na cele operacyjne programu:

<i>Wizja Elk</i>	<i>Wizja Oziersk</i>
„Całoroczna, zróżnicowana i atrakcyjna oferta spędzania czasu w Elku dla turystów i mieszkańców”	„Oziersk centrum turystyki aktywnej w Obwodzie Kaliningradzkim”
<i>Cel główny Elk</i>	<i>Cel główny Oziersk</i>
„Wykreowanie wizerunku Elku jako atrakcyjnego ośrodka turystyki aktywnej dzięki wykorzystaniu potencjału miasta i współpracy”	„Wykreowanie Ozierska jako centrum turystyki aktywnej Kaliningradzkiego Obwodu dzięki wykorzystaniu potencjału i współpracy”
<i>Cele operacyjne, wspólne dla Elku i Ozierska</i>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzupełnienie i modernizacja infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej związanej z uprawianiem turystyki aktywnej; 2. Utworzenie w ramach partnerskiej współpracy zintegrowanej i zróżnicowanej oferty produktów turystyki aktywnej; 3. Współpraca na rzecz turystyki aktywnej; 4. Opracowanie spójnego systemu informacji i promocja oferty turystyki aktywnej. 	

Wymienione powyżej cele główne w Ełku i Oziersku będą realizowane przez cele i działania.

Odpowiednio dla Ełku:

Elk. Cele operacyjne. Plan działania

1. Uzupelnienie i modernizacja infrastruktury turystycznej i okoloturystycznej związanej z uprawianiem turystyki aktywnej:

1.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje rekreacyjne, sportowe i turystyczne;

- 1.1.1. Uchwalenie planów zagospodarowania terenów pod inwestycje turystyki aktywnej i rekreacji;
- 1.1.2. Uzbrojenie terenów pod inwestycje turystyki aktywnej i rekreacji;
- 1.1.3. Tworzenie warunków do powstawania nowych, prywatnych inwestycji w sektorze usług, obsługujących turystów (baza noclegowa, gastronomia, handel, usługi), w tym ulgi i zwolnienia dla inwestorów w zakresie turystyki aktywnej;

1.2. Realizacja systemu szlaków turystycznych - rowerowych, pieszych, konnych, wodnych:

- 1.2.1. Zinventaryzowanie istniejących, wytyczenie i znakowanie w terenie, opisanie, konserwacja szlaków (właściciele szlaków);
- 1.2.2. Inwestycje w infrastrukturę szlaków;
- 1.2.3. Ujednolicenie oznakowania i identyfikowania atrakcji turystycznych;
- 1.2.4. Urządzanie miejsc postoju i odpoczynku przy trasach i szlakach;
- 1.2.5. Uatrakcyjnienie oferty usługowej na szlakach (gastronomia, obiekty rekreacyjne, noclegowe);
- 1.2.6. Marketing szlaków;

1.3. Zagospodarowanie turystyczne brzegów jezior i rzek (poprawa infrastruktury nabrzeży):

- 1.1.1. Budowa centrum wodno - rekreacyjnego w Ełku (plaża, zjeżdźalnie, pomosty, boiska i inna infrastruktura turystyczna);
- 1.1.2. Przystanie i stanice;
- 1.1.3. Wyciąg nart wodnych na Jeziorze Ełckim;
- 1.1.4. Wypożyczalnie sprzętu do uprawiania turystyki aktywnej;
- 1.1.5. Regionalne Centrum Sportów Wodnych;
- 1.1.6. Kanał łączący Jezioro Ełckie i Rajgrodzkie, połączenie z Wielkimi Jeziorami Mazurskimi;
- 1.1.7. Most zwodzony dla pieszych;
- 1.1.8. Ośrodek wędkarski (stanowiska wędkarskie, organizacja imprez);

2. Utworzenie w ramach partnerskiej współpracy zintegrowanej i zróżnicowanej oferty produktów turystyki aktywnej obejmującej:

- 2.1.** Kajakarstwo;
- 2.2.** Pływanie;
- 2.3.** Narciarstwo wodne;

- 2.4. Rekreacja wodna (rowery wodne, drobny sprzęt pływający, jazda na bananie, pontonie);
- 2.5. Wędkarstwo;
- 2.6. Żeglarstwo dla dzieci;
- 2.7. Turystyka rowerowa;
- 2.8. Turystyka piesza;
- 2.9. Park linowy;
- 2.10. Turystyka przyrodnicza;
- 2.11. Sporty ekstremalne (parkour, slackline, quady, motocross, nurkowanie, paralotniarstwo, bungee);
- 2.12. Narciarstwo biegowe;
- 2.13. Jeździectwo;
- 2.14. Imprezy rekreacyjno - sportowe;

3. Współpraca na rzecz turystyki aktywnej

- 3.1. Wspieranie inicjatyw lokalnych w tworzeniu produktów turystyki aktywnej;
- 3.2. Współpraca partnerska samorządów w powiecie, EGO oraz EGO SA;
- 3.3. Kreowanie i rozwój produktów turystyki aktywnej oparty na współpracy sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego;
- 3.4. Utworzenie Lokalnej Organizacji Turystycznej;

4. Opracowanie spójnego systemu informacji i promocja oferty turystyki aktywnej:

- 4.1. Określenie i wyeksponowanie najważniejszych produktów turystycznych miasta w zakresie turystyki aktywnej;
- 4.2. Utworzenie systemu promocji oferty turystycznej miasta (wydawnictwa, foldery mapy, media, ekspozycje na targach turystycznych, oznakowania przy drogach);
- 4.3. Wykorzystanie kontaktów międzynarodowych do promocji turystycznych produktów np. przy okazji misji gospodarczych, seminariów i konferencji.

Odpowiednio dla Ozierska:

Cele i działania

Oziersk, Cele operacyjne. Plan działania

1. Uzupelnienie i modernizacja infrastruktury turystycznej i okoloturystycznej związanej z uprawianiem turystyki aktywnej;

1.1. Przygotowanie terenów pod inwestycje rekreacyjne, sportowe i turystyczne;

- 1.1.1. Uchwalenie planów zagospodarowania terenów pod inwestycje turystyki aktywnej i rekreacji;
- 1.1.2. Uzbrojenie terenów pod inwestycje turystyki aktywnej i rekreacji;
- 1.1.3. Tworzenie warunków do powstawania nowych, prywatnych inwestycji w sektorze usług, obsługujących turystów (baza noclegowa, gastronomia, handel, usługi);

1.2. Realizacja systemu szlaków turystycznych - rowerowych, kajakowo - rowerowych, pieszych, konnych, wodnych;

- 1.2.1. Zinventaryzowanie istniejących, wytyczenie i znakowanie w terenie, opisanie, konserwacja (właściciele szlaków);
- 1.2.2. Inwestycje w infrastrukturę szlaków;
- 1.2.3. Ujednolicenie oznakowania i identyfikowania atrakcji turystycznych;
- 1.2.4. Urządzanie miejsc postoju i odpoczynku przy trasach i szlakach;
- 1.2.5. Uatrakcyjnienie oferty usługowej na szlakach (gastronomia, obiekty rekreacyjne, noclegowe);
- 1.2.6. Marketing szlaków;

1.3. Zagospodarowanie turystyczne Węgorapy;

- 1.3.1. Przystanie i stacje;
- 1.3.2. Wypożyczalnie sprzętu do uprawiania turystyki aktywnej;
- 1.3.3. Ośrodek wędkarski (stanowiska wędkarskie, organizacja imprez);

2. Utworzenie w ramach partnerskiej współpracy zintegrowanej i zróżnicowanej oferty produktów turystyki aktywnej obejmującej:

- 2.1. Kajakarstwo;
- 2.2. Pływanie;
- 2.3. Narciarstwo wodne;
- 2.4. Rekreacja wodna (rowery wodne, drobny sprzęt pływający, jazda na bananie, pontonie);
- 2.5. Wędkarstwo;
- 2.6. Turystyka rowerowa;
- 2.7. Turystyka piesza;
- 2.8. Park linowy;
- 2.9. Turystyka przyrodnicza;
- 2.10. Sporty ekstremalne (parkour, slackline, quady, motocross, nurkowanie, paralotniarstwo, bungee);
- 2.11. Narciarstwo biegowe;
- 2.12. Jeździectwo;
- 2.13. Imprezy rekreacyjno-sportowe;

3. Współpraca na rzecz turystyki aktywnej;

- 3.1. Wspieranie inicjatyw lokalnych w tworzeniu produktów turystyki aktywnej;
- 3.2. Współpraca partnerska samorządów w Obwodzie;
- 3.3. Kreowanie i rozwój produktów turystyki aktywnej oparty na współpracy sektora publicznego, społecznego oraz gospodarczego;
- 3.4. Współpraca międzynarodowa;

4. Opracowanie spójnego systemu informacji i promocja oferty turystyki aktywnej;

- 4.1. Określenie i wyeksponowanie najważniejszych produktów turystycznych Ozierska w zakresie turystyki aktywnej;
- 4.2. Utworzenie systemu promocji oferty turystycznej (wydawnictwa, foldery, mapy, media, ekspozycje na targach turystycznych, oznakowania przy drogach);
- 4.3. Wykorzystanie kontaktów międzynarodowych do promocji turystycznych produktów, np. przy okazji misji gospodarczych, seminariów i konferencji;

Etapy rozwoju turystyki aktywnej w Oziersku:

1. Rozwój turystyki konnej we wsi Suworowka;
2. Rozbudowa szlaku rowerowo-kajakowego;
3. Wydzielenie nowych form kajakarstwa i turystyki rowerowej, np. rajdy na orientację;
4. Organizacja konkursów w biegach na orientację i kajakowych rajdach na orientację;
5. Przeprowadzenie praktyk studenckich w parku linowym;
6. Organizacja konkursów dla uczniów i studentów w parku linowym, sportach kajakowych i rowerowych;

4. Całoroczna oferta turystyczna w oparciu o produkty turystyczne dla nowo powstałych parków linowych

Park linowy to szczególna odmiana publicznie dostępnej instalacji sportowo - rekreacyjnej, składającej się z rozpiętych na różnych wysokościach (nawet do kilkunastu metrów nad ziemią, często w lesie pomiędzy drzewami, ale także pomiędzy specjalnie ustawionymi słupami) lin, drabinek, mostków, platform itp. W celu przejścia z przeszkody na przeszkodę na drzewach zamontowane są podesty. Można na nich także odpocząć przed następnymi trudnościami.

Pomiędzy poszczególnymi elementami parku urządzone są trasy przejść o różnym stopniu trudności, pozwalającym na dobranie ich stosownie do kondycji i umiejętności osób korzystających z tej formy rekreacji. Na przeszkodach parku linowego bawić się mogą wszyscy. Nie jest wymagane doświadczenie i obycie ze sprzętem alpinistycznym. Nad bezpieczeństwem czuwają przeszkoleni instruktorzy. Parki linowe zapewniają niezapomniane wrażenia, adrenalinę i wysiłek na świeżym powietrzu. Jest to zabawa zarówno dla dzieci, młodzieży, dorosłych, jak też i dla starszych osób.

Utworzenie parku linowego w Ełku i Oziersku ma wpłynąć na zwiększenie zainteresowania turystów (lubiących spędzać aktywnie swój czas wolny) walorami regionu. Produkt wpisany jest w istniejącą infrastrukturę turystyczną, wykorzystując również atrakcje i inne istniejące produkty turystyczne na tych obszarach. Ma również korzystać z dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego tych obszarów.

Park linowy wykorzystując potencjał miejsca i naturalne walory środowiska naturalnego staje się szansą na zaktywizowanie oraz wykreowanie na nowo wizerunku obszaru podkreślając posiadane walory, które do tej pory nie były wystarczająco eksponowane i wykorzystywane. Daje też asumpt do inwestowania i rozbudowywania zarówno istniejącej

infrastruktury turystycznej, jak i paraturystycznej. Stanowi też zachętę do tworzenia produktów uzupełniających ofertę (np. punkty gastronomiczne z regionalnymi potrawami lub z darów natury: woda i las), co może stać się ważnym czynnikiem wpływającym na podejmowanie działalności gospodarczej.

Park linowy to propozycja na spędzanie wolnego czasu, która łączy aktywny wypoczynek z funkcjami edukacyjnymi i walorami turystycznymi i kulturowymi Ełku oraz Ozierska i ich okolic. Produkt kierowany zarówno do turystów, jak i mieszkańców danego obszaru i regionu, którzy chcą aktywnie spędzić czas. Oferta skierowana do grup zorganizowanych, rodzin, osób indywidualnych. Sprzedawana kompleksowo lub podzielona na poszczególne usługi i dobra turystyczne.

W oparciu o infrastrukturę noclegową i dostępny sprzęt sportowy zakłada się organizowanie obozów dla młodzieży i rodzin oraz kolonii dla dzieci, organizowanie i oferowanie usług związanych z aktywnym wypoczynkiem, z wykorzystaniem dostępnego potencjału. Sprzedaż poszczególnych elementów produktu związana jest z aktywnym wypoczynkiem, poszukiwaniem wrażeń oraz funkcją poznawczą. Nie musi to być tylko produkt sezonowy.

Oferta parku linowego w Ełku może zostać rozszerzona o inne propozycje związane z turystyką aktywną. W związku z położeniem parku linowego nad jeziorem oraz w bezpośrednim sąsiedztwie Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego w Ełku oferującego wynajmem sprzętu wodnego oraz prowadzącego kursy żeglarskie, pakiet usług parku można rozbudować o oferty dodatkowe, w tym sporty wodne, zajęcia rekreacyjne i sportowe.

Dostępna obecnie rozbudowana oferta wydarzeń kulturalnych miasta, w tym związanych z folklorem, infrastruktura turystyczna podlegająca Ełkiemu Centrum Kultury w Ełku, istniejące szlaki turystyczne (nie tylko wodne), imprezy sportowe sprawiają, że możliwe jest stworzenie szerokiej oferty adresowanej do różnych grup docelowych.

Podobnie w przypadku Ozierska walory naturalne i istniejąca infrastruktura umożliwiają uzupełnienie oferty o nowe elementy, przyczyniając się tym samym do aktywizacji mieszkańców tego regionu i uzupełnienie istniejącej oferty o nowe formy aktywności w ramach czasu wolnego. Las, park linowy, ścieżki leśne, rzeka, walory okolicy sprawiają, że jest to atrakcyjny rejon na organizację wszelkiego rodzaju obozów, w tym zielonych szkół (element edukacyjny) i wypraw survivalowych („obozy przetrwania”).

Rdzeniem produktu parku linowego są atrakcje parku linowego oraz emocje i silne doznania wywołane przez korzystanie z nich. Głównym motywem wyjazdów jest potrzeba aktywnego spędzania czasu, realizacja własnych pasji połączona z potrzebą zdobywania nowych wrażeń i umiejętności.

Produkt rzeczywisty parku linowego tworzą poszczególne elementy ofert, infrastruktura turystyczna (baza noclegowa, gastronomiczna, sprzęt do wspinaczki linowej, instruktorzy, zagospodarowanie poszczególnych tras). Reasumując jest to cała infrastruktura oraz obsługa turysty, która umożliwia realizację głównego motywu wyjazdu.

Produktem poszerzonym w przypadku parku linowego jest wszystko to, co umożliwia rozbudowanie oferty, stymuluje rozwój turystyki na tym obszarze, zwiększa atrakcyjność regionu. Pomaga wzmocnić ofertę, zwiększyć jej konkurencyjność na rynku, wyodrębnić jej unikalność. Będą to zarówno elementy związane z kompleksową informacją turystyczną: mapy szlaków wchodzących w skład produktu, oznakowanie tras, pomników przyrody, dostępność punktu informacji turystycznej, połączenie oferty z zawodami sportowymi, imprezą tematyczną, wykorzystanie regionalnego charakteru niektórych atrakcji.

Park linowy daje możliwość rozwoju następujących form i rodzajów turystyki: turystyka młodzieżowa (kolonie, obozy, zielone szkoły), turystyka towarzyska (rodzinna, klubowa, grup nieformalnych), turystyka poznawcza, turystyka objazdowa, turystyka rekreacyjno - sportowa, turystyka tranzytowa, turystyka edukacyjna, turystyka urlopowa, turystyka weekendowa, turystyka indywidualna i grupowa.

Sezon w parku linowym zaczyna się z reguły 1 maja a kończy we wrześniu lub październiku w zależności od warunków pogodowych. Duży wpływ na popyt na produkty parku linowego mają także warunki atmosferyczne, dlatego w niektórych wypadkach park można otworzyć już w kwietniu lub przedłużyć jego funkcjonowanie o kolejny miesiąc w przypadku korzystnych warunków pogodowych.

Ofertę parku można uzupełnić o działania związane z turystyką aktywną lub inne imprezy sportowe. Wydaje się to rozsądne w przypadku miasta Oziersk. W przypadku lepszej infrastruktury i oferty turystycznej miasta Ełku, która proponuje inne atrakcyjne produkty zlokalizowane na terenie miasta, lepszym rozwiązaniem jest skupienie się przede wszystkim na funkcjonowaniu produktów parku linowego, uzupełniając ofertę o inne atrakcje w funkcjonujących lokalizacjach.

Park linowy w Ełku

Park linowy położony nad Jeziorem Ełckim, oparty jest na czterech głównych trasach wykorzystujących system asekuracji własnej alpinistycznej polegający na przypinaniu się do rozciągniętej liny asekuracyjnej oraz siatki rozciągnięte wzdłuż atrakcji uniemożliwiające wypadnięcie użytkownika z trasy. Są to specjalnie zaprojektowane i rozbudowane trasy linowe na wysokości, w skład których wchodzi ruchome kładki, belki, pętle, siatki i różnego rodzaju zjazdy tyrolskie, drabinki linowe i inne przeszkody. Korzystający z tras linowych uczą się opanowania, odpowiedzialności, technik utrzymania równowagi oraz przełamują barierę lęku wysokości czy strachu. Uczestnicy zabawy na linach mają do pokonania szereg przeszkód rozwieszonych między drzewami.

Trasy parku linowego w Ełku:

1. Trasa Malucha z asekuracją z siatek;
2. Trasa niska „zielona” z asekuracją własną (17 przeszkód);
3. Trasa wysoka „czerwona” z asekuracją własną (11 przeszkód);
4. Trasa treningowa,

Trasa Malucha - przeznaczona głównie dla dzieci w wieku 3 - 10 lat. Na tym obszarze nie będzie zastosowań sprzętu ochrony osobistej. Dla zapewnienia bezpieczeństwa używane będą atestowane siatki bezpieczeństwa rozciągnięte wzdłuż przeszkód. Oferowany system przeszkód zawieszonych na drzewach na niewielkiej wysokości, gdzie każdy maluch podczas zabawy bezpiecznie rozwija swoją sprawność ruchową pokonując kolorowe przeszkody.

Trasa niska dla dzieci i młodzieży (zielona) - przeznaczona dla osób o wzroście min. 130 cm. Jest to idealna trasa dla osób rozpoczynających swoją przygodę z parkami linowymi. Trasa liczy 17 różnych przeszkód o łącznej długości przeszkód 158,5 metra, takich jak:

1. Przejście przez most złożony z kładek ułożonych w kształt „domina”, trzymając się liny asekuracyjnej - „Domino”;
2. Przejście po podłużnym okrągłym palu trzymając się liny asekuracyjnej - „Przejście po palu”;
3. Zjazd tyrolski - „Tyrolka”;
4. Przejście przez mostek z umieszczonymi ekranami z wyciętymi kształtami - „Ekran z wzorami”;
5. Przejście na czworakach przez tunel z poziomych desek - „Chomik”;
6. Przejście po mostku trzymając się liny asekuracyjnej - „Most Johnnego”;
7. Przejście przez most z lin w kształcie „V” - „Burma duża”;
8. Przejście po „kaczyczych łapach” trzymając się liny asekuracyjnej - „Kacze łapy”;
9. Przejście po linie trzymając się bocznych lin pomocniczych - „Most trójlinowy”;
10. Przejście po ruchomym palu, przechylającym się podczas przechodzenia w kierunku góra-dół - „Równoważnia”;
11. Przejście po linach trzymając się górnych lin pomocniczych zawieszonych pionowo - „Szyny”;
12. Przeskok na linie z jednej platformy na drugą - „Skoczek”;
13. Przejście przez „Lwie obręcze” - „Lwie obręcze”;
14. Przejście przez tunel z siatki - „Siatka”;
15. Zjazd tyrolski - „Tyrolka”;
16. Przejście po belkach zawieszonych na linach w kształcie „V” - „Mostek nepalski”;
17. Zjazd tyrolski - „Tyrolka”.

Trasa niska oprócz tego, że proponowana jest początkującym miłośnikom parków linowych ma duży potencjał dla działań grupowych. Dlatego ważne jest przygotowanie oferty dla grup zorganizowanych, których działanie projektuje i animuje trener. Po zakończeniu aktywności podsumowuje on z grupą zdobyte doświadczenia, przedkłada refleksje uczestników ćwiczeń na ich codzienne życie, np. w szkole lub w pracy. Park może być więc też czymś więcej niż tylko stacjonarnym narzędziem treningowym.

Program przejścia dla grupy powinien zostać wzbogacony o dodatkowe zadania tak, aby gry i ćwiczenia na niskiej trasie miały wpływ na kształtowanie zaufania i działania w grupie. uczestnicy wchodząc na przejścia linowe powinni otrzymywać dodatkowe zadania/wytyczne. Program trasy powinien zostać zaprojektowany tak, aby nie dało się przejść jej samodzielnie - uczestnicy muszą nawzajem sobie pomagać, asekurować się, mijać, przepuszczać, podawać sobie liny pomocnicze w wypracowanych sekwencjach, co sprzyja m.in. przełamywaniu

dystansu fizycznego. Często stosowanym ćwiczeniem jest zawiązanie oczu kilku uczestnikom, których reszta grupy musi bezpiecznie przeprowadzić przez przeszkody. Popularne są także zadania wykorzystujące konieczność balansowania na linie, które służyć mają komunikacji i budowaniu zaufania do grupy.

Zadania, o których mowa powyżej budowane są w oparciu o gry fabularne. Przykładowo grupa otrzymuje komunikat, że wciela się w rolę ekipy, która ma za zadanie odszukać współpasażerów swojego lotu uwięzionych w części samolotu, zawieszanej na drzewie. Na wykonanie zadania ekipa ma określony czas, którego nie może przekroczyć. Po drodze muszą oczywiście pokonać wiele przeszkód przechodząc je jednak według wskazówek zawartych w mapie. Można założyć też, że niektórzy uczestnicy mogą poruszać się po parku tylko z zawiązanymi oczami, niektórzy nie mogą mówić (komunikują się jedynie gestami).

Utrudnieniami mogą być „niewygodne” przedmioty, które ekipa musi ze sobą zabrać do miejsca docelowego. Wszystkie te utrudnienia sprawiają, że grupa musi dokładnie przemyśleć jak przejść bezpiecznie (dla wszystkich uczestników wyprawy) trasę. Ustalenie tego, będzie wymagało narad, czasami negocjacji, empatii i strategicznego myślenia. Tutaj hierarchia ustala się na nowo, nie ważne jakie role pełniimy w życiu, pracy czy szkole. Nie ma znaczenia to, że na co dzień jestem szefem pozostałych osób, to że jestem wykładowcą pozostałych członków grupy, ani to że jestem rodzicem, wujkiem - tutaj relacje kształtują się na nowo, na czas zabawy wszyscy są ratownikami.

Nie ma literatury dotyczącej metodyki prowadzenia ćwiczeń i gier w parkach linowych w języku polskim, dlatego w tym celu bazuje się na opracowaniach zagranicznych, gdzie najczęściej wymienianymi korzyściami wynikającymi z ćwiczeń i zabaw w parkach linowych są:

- wzrost poczucia własnej wartości;
- poprawienie umiejętności podejmowania decyzji;
- wypracowywanie nowych sposobów komunikacji;
- nauka respektowania trudności i ograniczeń innych ludzi;
- ćwiczenie umiejętności bycia liderem;
- umiejętność podejmowania i oceny ryzyka;
- nauka budowania zaufania do innych ludzi;
- poprawa strategicznego i kompromisowego poszukiwania rozwiązań dla konkretnych problemów;
- nauka współpracy i działania w zespole;
- ćwiczenie kreatywności;
- poprawa motywacji do nauki poprzez zabawę;
- uwrażliwienie na otaczającą przyrodę;
- refleksja nad miejscem człowieka w przyrodzie.

Trasa wysoka dla młodzieży i dorosłych (czerwona) - przeznaczona dla osób o wzroście min. 130 cm, jednak dużo trudniejsza od trasy niskiej, położona na znacznie większej wysokości, sięgającej do kilkunastu m nad poziomem gruntu. Zdecydowanie trasa dla tych, którzy lubią silne emocje i zwiększony poziom adrenaliny.

Trasa wysoka składa się z 11 przeszkód o łącznej długości 144,0 metrów, takich jak:

1. Przejście przez linowy most złożony z pętli linowych w kształcie „U” - „Pętla”;
2. Przejście po linii trzymając się liny asekuracyjnej - „Tramwajka”;
3. Przejście po wiszących kwadratowych wypachach - „Wyspy wiszące”;
4. Przejście po pionowo zawieszonych belkach z „krzyżkami” jako podstawa - „Pionowe belki”;
5. Przejście przez most z huśtających belek - „Belki huśtające”;
6. Przejście po siatce - „Bagno”;
7. Przejście slalomem pomiędzy palami - „Slalom”;
8. Przejście po ruchomych zawieszonych kantówkach - „Kantówki naprzemienne”;
9. Przejście bokiem po siatce zawieszonej pionowo - „Siatka trawers”;
10. Zjazd tyrolski - „Tyrolska”;
11. Zjazd tyrolski - „Tyrolska”.

Trasa treningowa - składa się z dwóch przeszkód:

1. Przejścia po linii trzymając się pionowych lin pomocniczych - „Most linowy”;
2. Zjazd tyrolski - „Tyrolka”.

Działania grupowe na wysokich trasach i trasach treningowych spotykane są stosunkowo rzadko. Przejście przez te trasy linowe odbywa się z reguły pojedynczo, co przyczynia się do rozwoju człowieka, oswajając go z ryzykiem, pozwalając przełamywać opory i lęki, kształtując poczucie własnej wartości.

Niski park linowy jest bardziej uniwersalny, mogą z niego korzystać również osoby, które nie mają silnych rąk, nie uprawiają żadnego sportu, w tym osoby w podeszłym wieku, a nawet osoby niepełnosprawne. Z kolei miłośnicy mocnych wrażeń, osoby wysportowane, ceniące sobie aktywność fizyczną i wysiłek odnajdą się z łatwością na trasach wysokich, gdzie będą mogli się sprawdzić chociażby przechodząc na rękach po wiszącej na sporej wysokości nad ziemią kładce, przejść po linach gdzie dla podparcia nóg są tylko rozhuśtane liny (Most Birmański).

Ofertę parku linowego w Ełku należy zbudować w oparciu o trzy główne grupy klientów:

- klientów prywatnych (w tym grupy zorganizowane: urodziny, wypadki ze znajomymi);
- klientów firmowych;
- przedszkola, szkoły i inne placówki.

Klienci prywatni - dorośli, młodzież, dzieci od 3 roku życia o dochodach średnich lub wyższych, a także studenci i uczniowie niezależnie od płci:

- osoby poszukujące możliwości relaksu poprzez aktywność fizyczną, w jej różnych formach;

- osoby poszukujące aktywności połączonej z pewną dawką ryzyka i silnymi emocjami;
- osoby lubiące rywalizację sportową;
- uprawiający turystykę aktywną w gronie znajomych lub rodziny;
- rodziny poszukujące sposób na atrakcyjne spędzenie czasu z dziećmi na łonie natury;
- osoby ćwiczące koordynację ruchową, np. w rehabilitacji;
- osoby, które lubią imponować innym;
- osoby poszukujące sposobu na rozładowanie stresu za pomocą aktywnego wypoczynku;
- turyści nastawieni na oryginalną ofertę, otwarci na aktywne formy wypoczynku;
- osoby ceniące sobie imprezy o charakterze rekreacyjno - sportowym;
- pasjonaci;
- grupy przyjaciół ceniące sobie niebanalne spędzenie czasu połączone z zabawami integracyjnymi;
- osoby planujące imprezę okolicznościową (urodziny);
- osoby z obniżonym poczuciem własnej wartości i wiary we własne siły jako element socjoterapii.

Klienci firmowi - małe, średnie i duże przedsiębiorstwa niezależnie od branży z całej Polski, ale też nacisk na lokalne firmy:

- firmy poszukujące ciekawego pomysłu na imprezę integracyjną;
- firmy poszukujące ciekawego programu na imprezę zorganizowaną dla swoich partnerów biznesowych, czy najlepszych klientów;
- firmy poszukujące ćwiczeń na poprawienie wewnętrznej komunikacji (gry fabularne);
- firmy ceniące twórczą i zdrową rekreację;
- firmy ceniące sobie różnorodność działań (różne scenariusze, imprezy towarzyszące);
- firmy ceniące sobie odpoczynek w miejscach o dużych walorach przyrodniczych połączonych z aktywnością (Zielone Płuca Polski);
- firmy szukające pomysłu na imprezę towarzyszącą konferencji, szkoleniu (w sąsiedztwie jest odpowiednia infrastruktura);
- firmy poszukujące programów związanych z rywalizacją między drużynami;
- firmy, którym zależy na imprezach stymulujących kreatywność pracowników;
- firmom dbającym o zwiększenie poziomu motywacji i dobrych relacji w firmie.

Przedszkola, szkoły i inne placówki - głównie placówki z terenu miasta i powiatu Ełk, w tym grupy kolonijne i biura podróży:

- przedszkola i szkoły szukające ciekawych zajęć na świeżym powietrzu;
- szkoły jako zajęcia z wychowania fizycznego;
- szkoły, którym zależy, aby klasa zdobyła kolejne doświadczenie a uczniowie nauczyli się współpracy w grupie;
- klasy, które chcą przeżyć przygodę osuwając uczniów z wysokością, przy okazji wpływając na budowanie pewności siebie;
- przedszkola i szkoły, którym zależy na imprezach okolicznościowych, takich jak Dzień Dziecka, Święto Ziemi;
- kolonie, biura podróży jako urozmaicenie programu wakacyjnej oferty;
- uczestnicy obozów sportowych, kondycyjnych, klubów sportowych;
- szkoły specjalne jako element socjoterapii.

Oferta turystyczna w oparciu o produkty turystyczne parku linowego w Elku

Oferta obejmuje działania w sezonie turystycznym (od maja do października włącznie). Poza tym, park linowy może być organizatorem lub współorganizatorem/koordynatorem różnorodnych działań, zwiększających atrakcyjność oferty parku, ale trudnej do organizacji na terenie parku ze względu na ograniczenia miejsca, W przypadku Elku nie ma potrzeby sztucznego rozbudowywania oferty parku na cały rok. Istniejąca infrastruktura miasta umożliwia prowadzenie szeregu działań po sezonie poza parkiem linowym. Poniższe zestawienie prezentuje ofertę parku linowego w Elku w oparciu o poszczególne produkty turystyczne, atrakcyjne także dla mieszkańców miasta.

Produkt	Klienci	Opis produktu
Trasa niska (zielona)	prywatni firmowi szkoły i inne placówki, w tym grupy kolonijne	<p>Trasa uniwersalna, przeznaczona dla dzieci (od 130 cm wzrostu) oraz osób rozpoczynających swoją przygodę z parkiem linowym. Długość trasy 158,5 metrów.</p> <p>Przejście pod okiem instruktora przez 17 przeszkód zamieszczonych na trasie (opis przeszkód na stronie 28). Na drzewach między poszczególnymi przeszkodami zamontowane są podesty, na których można odpocząć przed wejściem na następną przeszkodę. Trasę przemierza się m.in. po ruchomych kładkach, mostkach wiszących, wiszących linach, równoważni, przechodząc przez tunel z desek i lwie obręcze, zjeżdżając na linie (zjazd tyrolski). Ponieważ wszystkie przeszkody zawieszono nad ziemią, przejście wymaga sporego wysiłku.</p> <p>Przejście trasy gwarantuje dobrą zabawę połączoną z dawką adrenaliny, a wszystko na świeżym powietrzu, nad jeziorem. Jest to też niewątpliwie dobre ćwiczenie fizyczne, ponieważ aby przejść trasę musimy użyć wszystkich swoich mięśni, przy okazji poprawiając kondycję oraz równowagę. Ponadto pokonując te wszystkie przeszkody mamy szansę na poprawienie umiejętności podejmowania decyzji, oceny ryzyka, a także przełamujemy swoje lęki.</p>

<p>Trasa wysoka (czerwona)</p>	<p>prywatni firmowi</p>	<p>Trasa dość wymagająca, przeszkody zawieszono są wysoko. Przeznaczona dla osób o wzroście min. 130 cm, składa się z 11 przeszkód. Długość trasy 144 metry.</p> <p>Trasę pokonuje się w asyście trenera, który instruuje i czuwa nad bezpiecznym i poprawnym przejściem wszystkich zamieszczonych na trasie przeszkód. Na drzewach między poszczególnymi przeszkodami zamontowane są podesty, na których można odpocząć przed wejściem na następną przeszkodę. Trasę przemierza się m.in. po belkach zawieszonych swobodnie na linach, kwadratowych wyspanych wiszących, Moście Birmańskim, siatkach i pętach linowych, zjazd na bloczku po linie, itp.</p> <p>Trasa dostarcza wielu emocji i wrażeń. Jej pokonanie wymaga wysiłku i prawdziwej walki, ale też pozwala się odprężyć i znaleźć przyjemność w przechodzeniu przez kolejne przeszkody. Przy okazji poprawiamy swoją kondycję fizyczną i równowagę. Przejście tej trasy oswaja z ryzykiem, pozwala przełamywać opory i lęki, kształtuje poczucie własnej wartości.</p>
<p>Trasa Malucha</p>	<p>prywatni przedszkola, szkoły, kolonie</p>	<p>Trasa przeznaczona dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (do 10 roku życia). Składa się z 12 kolorowych przeszkód, takich jak: kacze łapki, siatki, beczki, pajęczyny, kłody, rozmieszczonych pomiędzy drewnianymi podestami na drzewach. Podesty są w różnych kształtach (drewniane domki, budowle) i są zabezpieczone barierkami. Za asekurację służą atestowane siatki bezpieczeństwa rozciągnięte wzdłuż przeszkód na całej trasie oraz instruktorzy, którzy również pomagają przy pokonywaniu ewentualnych trudności. Dlatego też każde dziecko może czuć się tutaj bezpiecznie.</p> <p>Trasa Malucha to swoisty plac zabaw, gdzie dzieci rozwijają swoją sprawność ruchową, pracują nad koordynacją i utrzymaniem równowagi, a przy tym doskonale bawią się na świeżym powietrzu. Uczą się cierpliwości, a w przypadku grup zorganizowanych także współpracy i komunikacji z pozostałymi dziećmi.</p>

<p>Urodziny dla dzieci</p>	<p>prywatni</p>	<p>Oferta kierowana dla dzieci od lat 4. Niebanalny pomysł na wyprawienie dziecku przyjęcia urodzinowego, gdzie na świeżym powietrzu w gronie innych dzieci spędzi czas na zabawie połączonej z nauką. W ofercie znajduje się wszystko to, czego oczekują maluchy, a więc odrobina szaleństwa, realizowanie wyznaczonych zadań, konkurencja. Zabawę prowadzą instruktorzy przy wykorzystaniu Trasy Malucha.</p> <p>Poza korzystaniem z zabaw na Trasie Malucha istnieje możliwość z korzystania z dodatkowych atrakcji. Do wyboru: malowanie twarzy, zabawy z chustą, gry podwórkowe, turnieje, pokazy baniek mydlanych, ognisko oraz inne zabawy integracyjne i konkursy sprawnościowe. W przerwie między konkurencjami jubilat w otoczeniu przyjaciół zdmuchnie świeczki z urodzinowego tortu.</p> <p>Ponadto można skorzystać ze scenariuszy gier fabularnych dla dzieci przygotowanych i prowadzonych przez animatorów zabaw w parku: np. „Na pomoc misiowi”, „Poszukiwacze Skarbu”, „Tropem Spidermana” itp.</p> <p>Uwagi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimalna ilość uczestników 6 osób; - Przy zamawianiu urodzin (po zapłaceniu zaliczki) park przekazuje kartki - składane zaproszenia urodzinowe. W środku tekst zaproszenia z polem do wypełnienia przez rodziców (kto i dla kogo zaproszenie). Liczba kartek zgodna z ilością rezerwacji miejsc; - Możliwość korzystania z innych atrakcji parku linowego; <p>W przypadku nieodpowiednich warunków pogodowych istnieje możliwość przełożenia terminu zabawy urodzinowej.</p>
<p>Urodziny dla młodzieży i dorosłych</p>	<p>prywatni</p>	<p>Propozycja świętowania urodzin w gronie przyjaciółłączona z dobrą zabawą na świeżym powietrzu, która dostarczy wielu emocji. Oferta opiera się na trasie niskiej. Do wyboru różne atrakcje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nielimitowane przejścia niskiej trasy dla każdego uczestnika urodzin; 2. Drużynowe konkurencje na trasie niskiej np.: <ul style="list-style-type: none"> - grupowa próba przeniesienia wiaderka z wodą - wygrywa drużyna, która przejdzie trasę

		<p>z najmniejszym ubytkiem wody;</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeniesienie niewygodnego przedmiotu przez przeszkody - wygrywa drużyna, która szybciej pokona trasę; - przejście trasy na czas (łącznie czas poszczególnych osób z drużyny), itp.; <p>3. Gry fabularne zgodnie z wybranym scenariuszem - wszyscy goście pracują razem nad rozwiązaniem zagadki, postępując zgodnie z otrzymanymi wskazówkami.</p> <p>Nad uczestnikami zabawy czuwają instruktorzy, a w przypadku konkurencji drużynowych i gier fabularnych także animatorzy zabawy.</p> <p>Uwagi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Minimalna ilość uczestników zabawy urodzinowej to 8 osób; - Możliwość korzystania z pozostałych atrakcji parku; - W przypadku złych warunków pogodowych w dniu wydarzenia istnieje możliwość przełożenia terminu.
<p>Gry fabularne dla dzieci</p>	<p>prywatni szkoły, grupy kolonijne, biura podróży</p>	<p>Oferta skierowana do dzieci w wieku wczesnoszkolnym (do 10 roku życia), zarówno do formalnych grup zorganizowanych, jak i nieformalnych. Warunkiem jest udział w grze minimum 6 dzieci.</p> <p>Akcja tych gier towarzyskich przebiega na Trasie Malucha. Rozgrywka toczy się w oparciu o wymyślony świat, a celem jest zrealizowanie zadań według zaplanowanego scenariusza. Rozgrywkę prowadzą animatorzy, czuwający także nad bezpieczeństwem dzieci. Każdemu dziecku przydzielona jest określona rola (losowanie).</p> <p>Przykładowe scenariusze parkowych gier fabularnych:</p> <p>1. „Na pomoc misiowi” (gra dla 6 - 8 osób) - dzieci wcielają się w rolę bohaterów - zwierząt. Zadaniem ekipy będzie odnalezienie zaginionego misia, udzielenie pomocy w potrzebie, postępując zgodnie ze wskazówkami animatorów i instruktorów.</p> <p>2. „Poszukiwacze Skarbu” - zabawa dla 6 - 8 osób. Akcja rozgrywa się na „wyspie”. Dzieci</p>

		<p>wcielają się w rolę ekipy poszukującej skarbu.</p> <p>Zanim wejdą na Trasę Malucha muszą zmierzyć się z zagadkami i rebusami, dzięki którym otrzymają mapę z dalszymi wskazówkami. Zadania są dostosowane do wieku dzieci. Po otrzymaniu mapy ekipa małych poszukiwaczy kieruje się na Trasę Malucha, gdzie po zmierzeniu się z niektórymi przeszkodami otrzymują do rozwiązania kolejną zagadkę. Po jej rozwiązaniu otrzymują „literkę” i dopiero wtedy mogą iść dalej.</p> <p>Przykładowe zadania: zagadki matematyczne, rebusy, ułożenie słów z rozsypanych liter, utrzymanie przez zespół równowagi na jednej nodze przez 30 sekund, itp.</p> <p>Po przejściu całej trasy zadaniem dzieci jest ułożenie słowa (klucza) ze zdobytych liter. Dzięki temu będą mogły otworzyć leżącą przy mecie trasy Skrzynię Skarbów.</p> <p>Po wypowiedzeniu przez wszystkie dzieci odgadnionego słowa animator otwiera skrzynię, w której znajdują się drobne upominki dla dzieci (np. cukierki, lizaki, breloczki, lub gadżety z logo miasta)</p> <p>3. „Parkowa zabawa” - zabawa edukacyjno-rozrywkowa dla 6-8 dzieci. Akcja rozgrywa się w parku, dzieci wcielają się w rolę ekipy zagubionej w lesie, która musi się z niego wydostać. Do dyspozycji mogą mieć kompas, mapę, muszą podążać zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi na mapie. W tym zadaniu wspiera dzieci dwóch animatorów ucząc korzystania z kompasu, pomagając odczytać wskazówki zamieszczone na mapie. Przy okazji odczytywania wskazówek z mapy dzieci uczą się rozpoznawania poszczególnych rodzajów drzew rosnących w parku. Dowiedzą się również jak odczytać strony świata obserwując mech rosnący na drzewach. Jest to swoista lekcja przyrody w terenie, gdyż dzieci przed przejściem kolejnej przeszkody na Trasie Malucha rozwiązują zagadki edukacyjne związane z parkiem lub lasem i jego „skarbami”.</p> <p>Zabawa zaczyna się na terenie parku, dzieci poruszają się według wskazówek zawartych w mapie (np. na północ od tabliczki informacyjnej dojdź do pierwszej lipy itd.). Wskazówki prowadzą ekipę do Trasy Malucha, gdzie zaczynają przejście przez przeszkody zdobywając po drodze kolejne informacje i rozwiązując zagadki edukacyjne. Po dojściu do mety otrzymują odznakę.</p>
--	--	---

<p>Gry fabularne dla młodzieży i dorosłych</p>	<p>prywatni firmowi</p>	<p>Oferta skierowana do grup zorganizowanych formalnych (firmy, organizacje) i nieformalnych (grupy znajomych, rodziny). Grupa powinna liczyć minimum 6 osób.</p> <p>Akcja gier fabularnych może rozgrywać się na terenie parku w oparciu o trasę niską, ale można ją także rozszerzyć na teren miasta, wprowadzając do niej elementy gry miejskiej, dzięki której uczestnicy zabawy zapoznają się z miejscem i lokalnymi legendami. Kulminacyjnym punktem zabawy są zadania zaplanowane na trasie niskiej parku linowego.</p> <p>Rozgrywka toczy się w oparciu o fikcyjny świat. Celem graczy jest wykonanie zadań zgodnie z zaplanowanym scenariuszem. Nad rozgrywką czuwają animatorzy/instruktorzy, którzy pilnują bezpieczeństwa oraz poprawności wykonywanych zadań. Podczas gry wykorzystywane są zabawy zręcznościowe, integracyjne, konkurencje naziemne.</p> <p>Zabawa może być prowadzona także w postaci rywalizacji drużynowej. Wtedy gra składa się z kilku niezależnych zadań scenariuszowych. Uczestnicy zostają podzieleni na grupy, Do każdej grupy zostanie przydzielony instruktor, który wspiera grupę w trakcie pokonywanej przez nich trasy. Celem grup jest dotarcie w określonym czasie z punktu A do punktu B, aby osiągnąć cel określony w scenariuszu zabawy. Zwycięży ta drużyna, która jako pierwsza osiągnie cel (czas mierzony jest przez animatora). Każda drużyna musi pokonać tę samą trasę oraz zmierzyć się z niekonwencjonalnymi zadaniami. Zwycięzcy otrzymują w nagrodę np. gadżety z logo miasta.</p>
<p>Imprezy okolicznościowe</p>	<p>prywatni firmowi przedszkola, szkoły i inne placówki</p>	<p>Do wyboru jedna z propozycji parku linowego: przejście trasy, gra fabularna lub impreza integracyjna uzupełniona o element charakterystyczny dla tego wydarzenia doprecyzowany z zainteresowanymi. Przykładowe imprezy okolicznościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzień Dziecka (oferta dla przedszkoli i szkół); - Dzień Ziemi (oferta dla przedszkoli i szkół); - Przyjęcia itp.; - Imprezy tematyczne. <p>Catering realizowany w oparciu o położone w sąsiedztwie restauracje i punkty gastronomiczne.</p>

<p>Imprezy integracyjne</p>	<p>prywatni firmowi</p>	<p>Impreza w parku linowym, budzi ducha współpracy zespołowej oraz buduje zaufanie i poprawia komunikację w zespole. Dzięki wspólnej zabawie w parku pokonujemy własne bariery i poznajemy się lepiej z towarzystwem biorącym udział w imprezie.</p> <p>Zadania skonstruowane są w taki sposób, że przejście niskiej trasy nie jest możliwe bez współdziałania poszczególnych członków grupy. Tylko praca zespołowa pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu.</p> <p>Przykłady zadań na trasie niskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednej z osób w drużynie zawiązujemy opaską oczy. Teraz pozostali członkowie drużyny muszą przeprowadzić ją na drugą stronę przeszkody. - Przeniesienie wiaderka z wodą przez całą trasę w taki sposób, aby ubytek wody w wiaderku był jak najmniejszy (nie może być mniej niż wyznaczony kreską poziom) lub drugi wariant jako konkurs między drużynami (w którym wiaderku zostanie więcej wody). <p>Program imprezy może być uzupełniony o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawy w plenerze, np. przeciąganie liny, piłka plażowa, zabawy w wodzie; - sporty wodne (na sąsiadującej plaży); - spływy; - lekcje przyrody połączone z zabawą na zasadzie gry miejskiej; - ognisko i zabawy przy ognisku; - zabawy z animatorami, w tym konkursy sprawnościowe; - wieczory tematyczne (np. zabawa taneczna z lokalnym zespołem folklorystycznym, karaoke, nauka tańca pod okiem specjalisty).
------------------------------------	-------------------------	---

<p>Spartakiady w parku linowym</p>	<p>prywatni firmowi przedszkola, szkoły, itp.</p>	<p>Spartakiady są imprezami, które charakteryzują się różnorodnością konkurencji rekreacyjnych rozgrywanych w trakcie jednorazowych spotkań zawodników. Spotkania te poprzedzane są eliminacjami.</p> <p>Ze względu na podobieństwo tych imprez do zawodów sportowych są one w zasadzie dostępne dla osób o wyższym poziomie sprawności fizycznej lub wcześniej przygotowanych do tego typu rywalizacji. Program spartakiady powinien być dostosowany do możliwości parku linowego, może mieć charakter rozgrywek finałowych, o charakterze indywidualnym lub zespołowym, w zakresie konkurencji sportowych, gier i zabaw rekreacyjnych (przejście przez wysoką trasę lub niską na czas, przeciąganie liny, itp.).</p>
<p>Festyn w parku linowym</p>	<p>prywatni</p>	<p>Są to imprezy wielodyscyplinowe, ogólnodostępne (niezależnie od wieku, płci, umiejętności ruchowych i innych cech biospołecznych uczestników). Dominują w nich elementy rozrywki i zabawy. Mogą one być imprezą główną z szeregiem imprez towarzyszących (gieldy sprzętu sportowo - turystycznego, występy artystyczne, zabawy zręcznościowe), mogą być one imprezą towarzyszącą np. przy zawodach sportowych. Powinny przeważać w nich konkurencje tradycyjne, o średniej skali trudności. W skład programu wchodzi elementy gier rekreacyjnych i sportowych, próby sprawnościowe, wyścigi, zabawy itp.</p> <p>Festyny mają także charakter wydarzeń promocyjnych, propagują korzystanie z atrakcji parku i zdrowy styl życia.</p>

Park linowy w Oziersku

Park linowy położony jest nad rzeką Węgorapą. Oparty jest na trzech głównych trasach wykorzystujących system asekuracji własnej alpinistycznej polegający na przypinaniu się do rozciągniętej liny asekuracyjnej. Trasy ułożone są pod kątem trudności w taki sposób, aby dostosować je do różnych użytkowników - zarówno tych początkujących, jak i mających już jakieś doświadczenie w tym zakresie.

Z uwagi na ograniczoną infrastrukturę rekreacyjno-sportową obszaru Ozierska znaczenie parku linowego będzie tutaj dużo większe niż w przypadku Ełku, gdzie infrastruktura i baza turystyczna są znacznie bardziej rozwinięte. Park w Oziersku z uwagi na swoje położenie może pełnić centrum turystyki aktywnej Obwodu Kaliningradzkiego. Funkcjonowanie parku wsparte będzie działaniami w zakresie innych obszarów związanych z turystyką aktywną. Istnieje możliwość stworzenia pakietów turystycznych, takich jak: jazda konna - park linowy - kajaki.

Oferta produktów turystycznych parku linowego w Oziersku obejmować będzie cały rok, traktując park linowy nie tylko jako miejsce przejść trasami, ale także jako miejsce wydarzeń o charakterze rekreacyjno - sportowym z umieszczonymi w parku dodatkowymi atrakcjami.

Trasy w parku linowym w Oziersku:

1. Trasa „rodzinna” - przeznaczona dla rodzin z dziećmi od 7 roku życia. Przejście tą trasą nie wymaga specjalnego szkolenia, więc nadaje się dla początkujących. To dobry sposób na spędzenie czasu w gronie rodzinnym, gdyż poziom trudności przeszkód nadaje się także dla osób mniej wysportowanych.
2. Trasa „телѣжка” („zjazd tyrolski”) przeznaczona jest dla osób od 12 roku życia i wymaga wcześniejszego szkolenia (poziom średni).
3. Trasa „ekstremalna” jest najtrudniejszą trasą parku linowego w Oziersku i przeznaczona tylko dla osób od 14 roku życia o odpowiednim do tego przygotowaniu.

Dla wygody i bezpieczeństwa użytkownikom wszystkich tras towarzyszy instruktor, który czuwa nad całym przejściem udzielając szczegółowych instrukcji, a także przeprowadzając szkolenie wstępne.

Jedną z największych i najbardziej widowiskowych atrakcji parku linowego w Oziersku jest zjazd tyrolski nad Węgorapą.

Analogicznie jak w przypadku parku linowego w Ełku trasa niższa nadaje się do przeprowadzania zajęć grupowych i integracyjnych. Dlatego istnieje duży potencjał do przygotowania ofert dla grup zorganizowanych, których działanie projektuje i animuje trener, który po zakończeniu aktywności podsumowuje z grupą zdobyte doświadczenia, starając się przełożyć refleksje uczestników z ćwiczeń na ich codzienne życie. Park w Oziersku może być również czymś więcej niż tylko stacjonarnym narzędziem treningowym.

Funkcjonowanie parku uwzględniać będzie sezonowość w trzech wariantach:

Sezon wysoki - od 16 maja do 15 września (4 miesiące):

- poniedziałek-czwartek godz. 10:00-18:00;
- piątek - niedziela godz. 9:00-20:00;

Sezon średni - od 16 września do 15 listopada i od 16 marca do 15 maja (4 miesiące):

- piątek-niedziela 9:00-20:00;

Sezon niski - od 16 listopada do 15 marca (4 miesiące):

- piątek - niedziela 10:00-18:00.

W czasie sezonu niskiego park funkcjonować będzie w zależności od sprzyjających warunków pogodowych. Z kolei sezon średni jest korzystny dla krótkich mistrzostw w mini - piłce nożnej, koszykówce, siatkówce, a także w takich dyscyplinach sportowych jak *slackline* (sport polegający na chodzeniu i wykonywaniu trików na taśmie), *parkour*, *street workout* (uliczny trening). Ponadto w tym okresie na bazie infrastruktury parku linowego prowadzone będą zajęcia wychowania fizycznego dla uczniów szkół średnich oraz studentów. Odbywać się będą również mistrzostwa szkół średnich w oparciu o obiekty parku. Na potrzeby szkół park powinien być otwarty w sezonie średnim dodatkowo, czyli poza ustalonymi godzinami.

W czasie wysokiego sezonu planuje się prowadzenie obozów szkoleniowych i praktyk dla studentów największych uczelni w Obwodzie Kaliningradzkim.

Postuluje się kontynuowanie i rozszerzanie praktyk wymiany młodzieży między Elkiem a Ozierskiem podczas sezonu wysokiego i niskiego.

Grupy docelowe

Ofertę parku linowego w Oziersku należy zbudować w oparciu o trzy główne grupy klientów:

- klientów prywatnych (w tym grupy zorganizowane - grupa przyjaciół);
- szkoły, uczelnie i inne placówki;
- klienci firmowi (minimalny udział z powodu niewystarczającej dla takiego klienta infrastruktury turystycznej).

Klienci prywatni - dorośli, młodzież, dzieci od 7 roku życia o dochodach średnich lub wyższych, niezależnie od płci, zarówno mieszkańcy, jak i turyści:

- osoby poszukujące możliwości relaksu poprzez aktywność fizyczną, w jej różnych formach;
- osoby poszukujące aktywności połączonej z pewną dawką ryzyka i silnymi emocjami;
- osoby lubiące rywalizację sportową;
- osoby lubiące imprezy masowe i rywalizację;
- uprawiający turystykę aktywną w gronie znajomych lub rodziny;

- rodziny poszukujące sposób na atrakcyjne spędzenie czasu z dziećmi na łonie natury;
- osoby, które lubią imponować innym;
- osoby poszukujące sposobu na rozładowanie stresu za pomocą aktywnego wypoczynku;
- turyści nastawieni na oryginalną ofertę, otwarci na aktywne formy wypoczynku;
- osoby ceniące sobie imprezy o charakterze rekreacyjno - sportowym;
- pasjonaci;
- grupy przyjaciół ceniące sobie niebanalne spędzenie czasu połączone z zabawami integracyjnymi;
- osoby z obniżonym poczuciem własnej wartości i wiary we własne siły jako element socjoterapii.

Szkoły, uczelnie i inne placówki z regionu - placówki z terenu Okręgu Kaliningradzkiego, w tym grupy kolonijne, wymiana młodzieży:

- szkoły jako element zajęć wychowania fizycznego - zajęcia na świeżym powietrzu w czasie sezonu średniego;
- szkoły, którym zależy, aby klasa zdobyła kolejne doświadczenie, a uczniowie nauczyli się współpracy w grupie;
- klasy, które chcą przeżyć przygodę osvajając uczniów z wysokością, przy okazji wpływając na budowanie pewności siebie;
- szkoły, które chcą w interesujący sposób zorganizować czas uczniom podczas imprez okolicznościowych, takich jak Dzień Dziecka, Święto Ziemi;
- kolonie jako urozmaicenie programu wakacyjnej oferty;
- uczestnicy obozów sportowych, kondycyjnych, klubów sportowych;
- uczelnie z Obwodu Kaliningradzkiego (obozy sportowe i praktyki studenckie).

Klienci firmowi - przedsiębiorstwa z Obwodu Kaliningradzkiego. Park linowy ma duży potencjał w tym zakresie, wystarczy rozwinąć bazę noclegową z możliwością kontynuacji turystyki biznesowej (baza pod konferencje, szkolenia). Podobnie jak w przypadku miasta Ełk w Oziersku istnieje możliwość poszerzenia oferty o gry fabularne i zadania zespołowe opisane wcześniej:

- firmy poszukujące ciekawego pomysłu na imprezę integracyjną;
- firmy poszukujące ciekawego programu na imprezę zorganizowaną dla swoich partnerów biznesowych, czy najlepszych klientów;
- firmy poszukujące ćwiczeń na poprawienie wewnętrznej komunikacji (gry fabularne);
- firmy ceniące twórczą i zdrową rekreację;
- firmy ceniące sobie różnorodność działań (różne scenariusz, imprezy towarzyszące);
- firmy ceniące sobie odpoczynek połączony z aktywnością;
- firmy poszukujące programów związanych z rywalizacją między drużynami;
- firmy, którym zależy na imprezach stymulujących kreatywność pracowników;
- firmom dbającym o zwiększenie poziomu motywacji i dobrych relacji w firmie.

Poniższe zestawienie prezentuje ofertę parku linowego w Oziersku w oparciu o poszczególne produkty turystyczne:

Produkt	Klienci	Opis produktu
Trasa „rodzinna”	prywatni szkoły i inne placówki, w tym grupy kolonijne firmowi	<p>Trasa dla początkujących, przeznaczona dla osób od 7 roku życia rozpoczynających swoją przygodę z parkiem linowym. Nadaje się do ćwiczeń grupowych oraz tworzenie w oparciu o nią scenariuszy gier fabularnych.</p> <p>Przejście pod okiem instruktora przez przeszkody zamieszczone na trasie. Na drzewach między poszczególnymi przeszkodami zamontowane są podesty, na których można odpocząć przed wejściem na następną przeszkodę.</p> <p>Przejście trasy gwarantuje dobrą zabawę połączoną z dawką adrenaliny, a wszystko na świeżym powietrzu, nad rzeką. Jest to też niewątpliwie dobre ćwiczenie fizyczne, ponieważ aby przejść trasę musimy użyć wszystkich swoich mięśni. Trening na tej trasie rozwija sprawność ruchową, koordynację i utrzymanie równowagi, a przy tym gwarantuje dobrą zabawę. Najmłodszy mają okazję uczyć się cierpliwości, w przypadku grup zorganizowanych także współpracy i komunikacji z pozostałymi dziećmi.</p>
Trasa „тележка”	prywatni szkoły, uczelnie i inne placówki firmowi	<p>Trasa przeznaczona dla osób od 12 roku życia o średnim poziomie trudności. Przejście nią wymaga wcześniejszego treningu.</p> <p>Trasę pokonuje się w asyście trenera, który instruuje i czuwa nad bezpiecznym i poprawnym przejściem wszystkich zamieszczonych na trasie przeszkód. Na drzewach między poszczególnymi przeszkodami zamontowane są podesty, na których można odpocząć przed wejściem na następną przeszkodę.</p>

<p>Trasa „ekstremalna”</p>	<p>prywatni grupy zorganizowane (wymiana młodzieży)</p>	<p>Trasa trudna, przeznaczona dla osób posiadających odpowiednie przygotowanie w tym zakresie. Przejście nią dostarcza wielu wrażeń i wiąże się ze sporym wysiłkiem, przez co dostarcza wiele emocji i podnosi adrenalinę. Przeznaczona dla osób powyżej 14 roku życia. Trening na tej trasie przyczynia się do rozwoju człowieka, oswajając go z ryzykiem, pozwalając przełamywać opory i lęki, kształtując poczucie własnej wartości.</p> <p>Przejście tej trasy z jednej strony wymaga wysiłku i prawdziwej walki, ale też pozwala się odprężyć i znaleźć przyjemność w przechodzeniu przez kolejne przeszkody. Oswaja z ryzykiem, pozwala na przełamywanie lęków.</p> <p>Przejście odbywa się pod opieką trenera, który czuwa nad bezpieczeństwem uczestników na każdym etapie.</p>
<p>Rezydencja Dziadka Mroza (styczeń)</p>	<p>prywatni</p>	<p>Park jako siedziba Dziadka Mroza, w której przyjmuje od dzieci listy z prośbami o prezenty, gdzie odbywa się także pożegnanie starego i powitanie nowego roku.</p> <p>W tym czasie organizowane są liczne zawody w oparciu o śnieg, m.in. konkurs w rzucaniu śnieżkami oraz na ulepienie najlepszego bałwana.</p>
<p>Lekcje wychowania fizycznego</p>	<p>szkoły</p>	<p>Przeprowadzanie zajęć z wychowania fizycznego dla uczniów pobliskich szkół w oparciu o infrastrukturę parku linowego w okresie marzec-maj oraz wrzesień-listopad.</p>
<p>Imprezy okolicznościowe</p>	<p>prywatni firmowi przedszkola, szkoły i inne placówki</p>	<p>Do wyboru jedna z propozycji parku linowego: przejście trasy, gra fabularna lub impreza integracyjna uzupełniona o element charakterystyczny dla tego wydarzenia doprecyzowany z zainteresowanymi. Przykładowe imprezy okolicznościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dzień Dziecka (oferta dla przedszkoli i szkół); - Dzień Ziemi (oferta dla przedszkoli i szkół); - Przyjęcia itp.; - Imprezy tematyczne. <p>Catering realizowany w oparciu o położone w sąsiedztwie restauracje i punkty gastronomiczne.</p>

<p>Imprezy integracyjne</p>	<p>prywatni firmowi</p>	<p>Impreza w parku linowym, budzi ducha współpracy zespołowej oraz buduje zaufanie i poprawia komunikację w zespole. Dzięki wspólnej zabawie w parku pokonujemy własne bariery i poznajemy się lepiej z towarzystwem biorącym udział w imprezie.</p> <p>Zadania skonstruowane są w taki sposób, że przejście niskiej trasy nie jest możliwe bez współdziałania poszczególnych członków grupy. Tylko praca zespołowa pozwoli na osiągnięcie wyznaczonego celu.</p> <p>Przykłady zadań na trasie niskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednej z osób w drużynie zawiązujemy opaską oczy. Teraz pozostali członkowie drużyny muszą przeprowadzić ją na drugą stronę przeszkody. - Przeniesienie wiaderka z wodą przez całą trasę w taki sposób, aby ubytek wody w wiaderku był jak najmniejszy (nie może być mniej niż wyznaczony kreską poziom) lub drugi wariant jako konkurs między drużynami (w którym wiaderku zostanie więcej wody). <p>Program imprezy może być uzupełniony o:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zabawy w plenerze, np. przeciąganie liny, piłka plażowa, zabawy w wodzie; - sporty wodne (na sąsiadującej plaży); - turnieje paintballowi; - spływy; - lekcje przyrody połączone z zabawą na zasadzie gry miejskiej; - ognisko i zabawy przy ognisku; - zabawy z animatorami, w tym konkursy sprawnościowe; - wieczory tematyczne (np. zabawa taneczna z lokalnym zespołem folklorystycznym, karaoke, nauka tańca pod okiem specjalisty).
------------------------------------	-------------------------	---

<p>Wypożyczalnia sprzętu wodnego</p>	<p>prywatni szkoły, grupy kolonijne, biura podróży firmowi</p>	<p>Wypożyczalnia sprzętu wodnego otwarta w sezonie wysokim – od maja do września.</p> <p>Jako jedna z propozycji w tym zakresie: organizacja w sierpniu kajakowych rajdów na orientację.</p>
<p>Festiwal rockowy</p>	<p>prywatni</p>	<p>Propozycja na lipiec - festiwal rockowy z udziałem zespołów z Obwodu Kaliningradzkiego oraz z obszaru przygranicznego.</p>
<p>Zawody w parku linowym</p>	<p>prywatni firmowi szkoły, itp.</p>	<p>Zawody powinny charakteryzować się różnorodnością konkurencji rekreacyjnych rozgrywanych w trakcie spotkań.</p> <p>Program zawodów powinien być dostosowany do możliwości parku linowego, może mieć charakter rozgrywek finałowych, o charakterze indywidualnym lub zespołowym, w zakresie konkurencji sportowych, gier i zabaw rekreacyjnych (przejście poszczególnymi trasami parku, przeciąganie liny, itp.)</p> <p>Propozycja na sierpień: otwarte mistrzostwa w przejściu trasami parku linowego - liczy się najkrótszy czas przejścia.</p> <p>Propozycja na luty: Zawody w łowieniu ryb zimą na rzece w rybołówstwie zimą na rzece (można rozszerzyć działanie również na Ełk, organizując zawody dwuetapowe).</p>

<p>Festyn w parku linowym</p>	<p>prywatni</p>	<p>Są to imprezy wielodyscyplinowe, ogólnodostępne (niezależnie od wieku, płci, umiejętności ruchowych uczestników). Dominują w nich elementy rozrywki i zabawy. Mogą one być imprezą główną z szeregiem imprez towarzyszących (giełdy sprzętu sportowo-turystycznego, występy artystyczne, zabawy zręcznościowe), mogą być one imprezą towarzyszącą np. przy zawodach sportowych. Powinny przeważać w nich konkurencje tradycyjne, o średniej skali trudności. W skład programu wchodzi elementy gier rekreacyjnych i sportowych, próby sprawnościowe, wyścigi, zabawy itp.</p> <p>Festyny mają także charakter wydarzeń promocyjnych, propagują korzystanie z atrakcji parku i zdrowy styl życia.</p>
<p>Produkty oparte na współpracy z miastem Elk</p>	<p>prywatni szkoły uczelnie</p>	<p>Prowadzenie na bazie parku międzynarodowych praktyk studenckich.</p> <p>„Dzień kultury polskiej” w parku w Oziersku, w tym prezentacja produktów polskich rolników, występu polskich zespołów ludowych, prezentacja folkloru, organizacja konkursu sportowego na bazie infrastruktury parku, gdzie główną nagrodą jest weekendowy wyjazd do Ełku. Analogicznie w Ełku organizacja „Dnia kultury rosyjskiej” w oparciu o ełcki park linowy.</p> <p>Przegląd rosyjskich i polskich filmów krótkometrażowych na świeżym powietrzu we współpracy z festiwalem filmów krótkometrażowych „Коротче” - tłum. krótko mówiąc (sierpień).</p> <p>Polsko-rosyjski festiwal grup młodzieżowych propagujących zdrowy styl życia (październik).</p> <p>Międzynarodowa konferencja „Rozwój turystyki aktywnej w małych miastach” (grudzień).</p>

Propozycje rozbudowy ofert obu parków

Oferta parku linowego może zostać rozbudowana o inne atrakcje związane pośrednio z parkiem. Park linowy może być organizatorem lub współorganizatorem/koordynatorem różnorodnych działań, zwiększających atrakcyjność oferty parku, ale trudnej do organizacji na terenie samego parku ze względu na ograniczenia miejsca. Na przykład warto utrzymać dodatkowe atrakcje dla najmłodszych (place zabaw), miejsca na piknik rodzinny oraz zadbać o możliwość cateringu na terenie parku. Duży potencjał istnieje w organizacji czasu dla rodzin, szczególnie w kontekście okresów świąt wielkanocnych czy długiego weekendu majowego, czasu urlopowego, gdzie odpoczywają nie tylko mieszkańcy Ełku, ale zjeżdżają się z całej Polski (w odwiedziny) pozostali członkowie rodziny.

Sugestie dotyczące nowych produktów turystycznych w parku linowym w Oziersku:

- slackline;
- parkour;
- street workout;
- place zabaw dla dzieci;
- boisko wielozadaniowe.

Oprócz powyższych obiektów w parku linowym w Oziersku można zorganizować wypożyczalnię rowerów wodnych i łodzi, wybudować ścieżkę rowerową na obwodzie parku. W celu stworzenia dogodnych warunków dla potencjalnych turystów, w tym rodzin należy udostępnić sanitariaty, ławki parkowe oraz punkt gastronomiczny.

Popularnością w parku linowym cieszą się atrakcje typowe dla parków rozrywki, takie jak paintball, kule wodne, kula zorbing (zabawa polegająca na staczaniu się ze zbocza lub spływaniu rwącą rzeką, strumieniem w plastikowej, nadmuchiwanej, wykonanej z materiałów odpornych na uszkodzenia podwójnej kuli).

Oprócz oferty poszczególnych parków linowych opartej na infrastrukturze parków w Ełku i Oziersku proponuje się wymianę młodzieży z obu miast w ramach obozów sportowych, obozów przetrwania, zielonych szkół itp., których punktem wyjściowym jest korzystanie z parku, poszerzone o poszczególne atrakcje. Ponadto oferta dla grup zorganizowanych w ramach danego kraju może zostać wzbogacona o dodatkowe atrakcje. W tym zakresie warto podjąć współpracę z biurami turystycznymi.

Przykładowe produkty turystyczne dla obu parków linowych jako produkty poszerzone dla grup zorganizowanych:

Zielone szkoły	Na uczestników obozu mogą czekać też zajęcia z zakresu ekologii prowadzone w ciekawy, zabawowy sposób, empirycznie. Przykłady zajęć: badanie czystości wody, poznawanie flory i fauny (las, jezioro), tworzenie własnego zielnika, zajęcia ornitologiczne (poznawania ptaków okolicy), itp.
Pierwsza pomoc	Zajęcia z zakresu zachowania się w czasie wypadku. Nauka udzielanie pierwszej pomocy przy omdleniach, skaleczeniach, krwotokach, oparzeniach itp.
Orientacja w terenie	Odnalezienie drogi w lesie, korzystanie z mapy szlaków wodnych np. podczas spływu kajakowego często sprawia niewprawionym osobom duże trudności. W ramach zajęć uczestnicy nauczą się posługiwać mapą i kompasem, korzystać ze znaków topograficznych, rysować mapy, oceniać odległości w terenie. Na zakończenie kilka zadań na orientację w terenie.
Spływy kajakowe	Tradycyjny spływ kajakowy z parkiem linowym jako miejscem docelowym. Ta oferta kierowana może być również do rodzin, które coraz częściej korzystają z tej formy spędzania czasu wolnego.
Gry terenowe	Mogą to być gry na zasadzie podchodów. Do wykonania poszczególnych zadań (czy to na wodzie, czy w lesie) mogą otrzymać do wykorzystania nowoczesne narzędzia (latarki, krótkofalówki), jak i tradycyjne: kompasy, mapy.
Wieczorki obozowe	Organizacja wieczorów w parku linowym przy ognisku, w towarzystwie gitary i piosenki turystycznej. Nauka piosenek żeglarskich, szant oraz lojalnych pieśni. Ofertę urozmaicić można występami kabaretowymi, grą w kalambury, co po dniu pełnym rywalizacji pomoże wzmocnić przyjaźnie i nawiązać nowe znajomości.
Paintball	Wpisanie tej gry w program wyjazdu, albo zbudowanie na jej podstawie całego pobytu daje gwarancję dobrej zabawy. Nauka maskowania, podchodów, współdziałania w grupie, panowania nad emocjami, szybkiego podejmowania decyzji. Podział na grupy wiekowe - najmłodszy tylko zajęcia w strzelaniu do sztucznych celów (tarcze, kukły, opony, ruchome cele). Do dyspozycji specjalne ubrania dostosowane do scenariusza, maski ochronne, kulki z farbą.
Podstawy survivalu	Na początku obozowicze zapoznają się z tajnikami przetrwania w teorii. Na koniec instruktorzy zademonstrują jak przygotować ognisko, zbudować szałas, zdobyć drewno, zabezpieczyć żywność przed zwierzętami oraz w jaki sposób zdobyć wodę.

Obozy przetrwania	Przygotowane według określonego scenariusza np. odwołując się do jakiejś powieści przygodowej zadania. Uczestnicy muszą zbudować sami obóz w miejscu oddalonym od aglomeracji, zakaz korzystania z telefonów komórkowych i innych zdobyczy cywilizacyjnych. Podstawy sztuki przetrwania w trudnych warunkach, orientacja w terenie, zasady walki wręcz (skutecznej samoobrony) oraz wiele innych. Program obozu powinien być ukierunkowany na aspekt poznawczy, wzrost sprawności fizycznej uczestników i zahartowania organizmu.
Wycieczki rowerowe	Organizacja wycieczek w atrakcyjne miejsca. Przygotowywane według potrzeb uczestników. Program ukierunkowany na aspekt poznawczy, wzrost sprawności fizycznej uczestników. Na uczestników mogą czekać też zajęcia z zakresu ekologii prowadzone w ciekawy, zabawowy sposób, empirycznie.

Te wyżej wymienione produkty poszerzone stanowią, obok wcześniej wymienionej organizacji czasu dla rodzin, propozycję oferty kilkudniowej, skierowanej przede wszystkim do grup zorganizowanych, ale również do indywidualnych turystów. Ze względu jednak na specyfikę turysty aktywnego, jako wybierającego ściśle określone produkty turystyczne, odpowiadające jego indywidualnym lub grupowym potrzebom, trudno jest z tego względu przedstawić ofertę pakietowaną. Raczej należy elastycznie reagować na indywidualne potrzeby przyszłych użytkowników produktów turystyki aktywnej. Park linowy może stać się operatorem i koordynatorem takich produktów.

Kilkudniowe pobyty turystów w Ełku

Poza turystyką aktywną, miasto Ełk może wykorzystać swój potencjał do zainteresowania turystów innymi ofertami.

Ofertę spędzenia w Ełku kilkudniowego pobytu należy zbudować w oparciu o trzy główne grupy klientów:

- klienci prywatni: indywidualne wyjazdy, grupy zorganizowane: urodziny, spotkania ze znajomymi);
- klienci firmowi;
- dzieci i młodzież: przedszkola, szkoły, kluby i inne placówki.

Klienci prywatni - dorośli, młodzież, dzieci od 3 roku życia o dochodach średnich lub wyższych, a także studenci i uczniowie niezależnie od płci:

- osoby poszukujące możliwości relaksu poprzez aktywność, w jej różnych formach;
- osoby poszukujące aktywności połączonej z pewną dawką ryzyka i silnymi emocjami,
- osoby lubiące rywalizację sportową;
- uprawiający turystykę aktywną w gronie znajomych lub rodziny;
- rodziny poszukujące sposób na atrakcyjne spędzenie czasu z dziećmi;
- osoby ćwiczące koordynację ruchową, np. w rehabilitacji;

- osoby, które lubią imponować innym;
- osoby poszukujące sposobu na rozładowanie stresu;
- turyści nastawieni na oryginalną ofertę, otwarci na aktywne formy wypoczynku;
- osoby ceniące sobie imprezy o charakterze kulturalnym i rekreacyjno-sportowym;
- pasjonaci;
- grupy przyjaciół ceniące sobie niebanalne spędzenie czasu połączone z zabawami integracyjnymi;
- osoby planujące imprezę okolicznościową np. urodziny;
- osoby z obniżonym poczuciem własnej wartości i wiary we własne siły jako element socjoterapii.

Klienci firmowi - małe, średnie i duże przedsiębiorstwa niezależnie od branży z całej Polski, ale też nacisk na lokalne firmy:

- firmy poszukujące ciekawego pomysłu na imprezę integracyjną;
- firmy poszukujące ciekawego programu na imprezę zorganizowaną dla swoich partnerów biznesowych, czy najlepszych klientów;
- firmy poszukujące ćwiczeń na poprawienie wewnętrznej komunikacji (gry fabularne);
- firmy ceniące twórczą i zdrową rekreację;
- firmy ceniące sobie różnorodność działań (różne scenariusze, imprezy towarzyszące);
- firmy ceniące sobie odpoczynek w miejscach o dużych walorach przyrodniczych połączonych z aktywnością (Zielone Płuca Polski);
- firmy szukające pomysłu na imprezę towarzyszącą konferencji, szkoleniu (w sąsiedztwie jest odpowiednia infrastruktura);
- firmy poszukujące programów związanych z rywalizacją między drużynami;
- firmy, którym zależy na imprezach stymulujących kreatywność pracowników;
- firmom dbającym o zwiększenie poziomu motywacji i dobrych relacji w firmie.

Dzieci i młodzież: przedszkola, szkoły, kluby i inne placówki, w tym grupy kolonijne i biura podróży:

- przedszkola i szkoły szukające ciekawych zajęć;
- szkoły jako zajęcia z wychowania fizycznego;
- szkoły, którym zależy, aby klasa zdobyła kolejne doświadczenie a uczniowie nauczyli się współpracy w grupie;
- klasy, które chcą przeżyć przygodę, przy okazji wpływając na budowanie pewności siebie;
- przedszkola i szkoły, którym zależy na imprezach okolicznościowych, takich jak Dzień Dziecka, Święto Ziemi;
- kolonie, biura podróży jako urozmaicenie programu wakacyjnej oferty;
- uczestnicy obozów sportowych, kondycyjnych, klubów sportowych;
- szkoły specjalne jako element socjoterapii.

Ofertę spędzenia w Elku kilkudniowego pobytu należy oprzeć o produkty i wydarzenia:

- parku linowego;
- poszerzone produkty parku linowego: zielone szkoły, pierwsza pomoc, orientacja w terenie, spływy kajakowe, gry terenowe, wieczorki obozowe, paintball, podstawy survivalu, obozy przetrwania, wycieczki rowerowe i piesze, nordic walking;
- Wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, realizowane przez miasto Elk cyklicznie w określonych terminach;
- Udostępnienie bazy sportowo - rekreacyjnej i kulturalnej wg potrzeb użytkowników.

Wydarzenia kulturalne, sportowe i rekreacyjne, realizowane przez miasto Elk w roku 2014 i poprzednich latach:

Organizator Elckie Centrum Kultury:

- Elckie Koncerty Muzyki Organowej i Kameralnej;
- Koncerty muzyczne (sala widowiskowa, amfiteatr);
- Tańczymy Zumbę;
- Festiwal Złota Nutka;
- Konkurs o Chochle Prezydenta Miasta Elku;
- Mazurskie Kino pod Gwiazdami;
- Międzynarodowy Festiwal Folkloru Dzieci Młodzieży TĘCZA;
- Festiwal Sztuk Pirotechnicznych „Elk, Ogień i Woda”;
- Mazurskie Lato Kabaretowe MULATKA;
- Frutti di Lago - festyn zdrowej żywności;
- Sylwester, Koncert Sylwestrowy.

Organizator Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Elku:

- Warsztaty aerobiku;
- Polska Biega, Bieg Elczan na 3,333 km;
- Triathlon Elcki Mistrzostwa Polski;
- Ogólnopolski Turniej Streetballa;
- Festiwal Kultury HIP - HOP;
- Festiwal Sportów Wodnych - Maraton Pływacki Maraton Kajakowy;
- Mazurskie Lato Balonowe,
- Podróż ze smakiem;
- Noc na Promenadzie;
- Półmaraton Elcki;
- Fiesta Kartofella.

Oferta wydarzeń i imprez uzupełnia atrakcje związane z korzystaniem z bazy miasta:

- Obiekty sportowe (park wodny, park linowy, stadiony, boiska, hale sportowe, korty, ściany wspinaczkowe);
- Promenada Elcka;
- Sala widowiskowa Elckiego Centrum Kultury i amfiteatr;

- Kręgielnie, sale bilardowe, kluby fitness, salony SPA;
- Ełcka Kolej Wąskotorowa.

Ze względu jednak na specyfikę turysty, wybierającego ściśle określone produkty turystyczne, odpowiadające jego indywidualnym lub grupowym potrzebom, należy elastycznie reagować na zindywidualizowane potrzeby przyszłych użytkowników produktów turystyki w Ełku. Kompleksowe usługi mogą polegać w tym zakresie na uzgodnieniu zróżnicowanego według potrzeb program pobytu, pośrednictwie w rezerwacji zakwaterowania, wyżywienia i transportu.

Plan promocji dla parków linowych

Opracowanie ciekawej i dostosowanej do walorów obu obszarów oferty parków linowych, nie stanowi jeszcze gwarancji sukcesu w jej sprzedaży. Konieczne jest przedstawienie potencjalnym turystom, konsumentom atrakcyjności tej oferty, a w niektórych przypadkach rozbudzenie potrzeb w danym kierunku. Efektem działań promocyjnych ma być także pozytywne postrzeganie obszaru, którego dotyczy produkt oraz całej oferty, aby konsumenci chcieli skorzystać z tego produktu. W tym celu należy zastosować odpowiednie instrumenty w taki sposób, aby dostarczyć potencjalnym klientom informacji i argumentów przemawiających za atrakcyjnością danego parku linowego.

Pobudzanie popytu odbywa się za pomocą procesu komunikacji, który umożliwia przekazanie informacji od nadawcy do odbiorcy. Promocja produktu turystycznego obejmuje środki strategiczne i taktyczne podejmowane kompleksowo w ramach działań marketingowych przez jednostki samorządowe w porozumieniu z oferentami różnych elementów produktu turystycznego. Celem tego działania jest wzmocnienie pozycji danego obszaru na rynkach turystyki przyjazdowej, a przede wszystkim aktywizacja sprzedaży określonego produktu turystycznego.

Promocja produktu odgrywa duże znaczenie w procesie podejmowania przez turystę decyzji związanej z wyborem miejsca wypoczynku lub zaspakajania innych potrzeb. Dostarczenie kompleksowej informacji dotyczącej potencjalnych miejsc korzyści związanych z danym produktem, umożliwi wybór z szerokiego pakietu usług tej, która jest w stanie zaspokoić oczekiwania związane z wyjazdem. Narzędzia promocji dostosowywane są do poszczególnych grup docelowych.

Ponadto oprócz działań zachęcających do przyjazdu równie ważnym aspektem jest dbanie o klienta w czasie jego pobytu i korzystania z oferty, aby zadowolony turysta po powrocie zachęcał swoimi opowieściami do skorzystania z danej oferty swoich znajomych i rodzinę, a także żeby sam chciał ponownie skorzystać z pakietu w ramach naszego produktu. W tym wypadku ważne jest budowanie relacji ze społecznością lokalną, miła obsługa zarówno przy świadczeniu usług bezpośrednio, jak i pośrednio związanych z produktem. Ważnym

elementem związanym z pobytem turysty, a działającym na korzyść danego miejsca jest dobre oznakowanie i informowanie turysty o pozostałych atrakcjach, a także atrybutów i infrastruktury budującej klimat danego miejsca. Przykładowo, za „Ekspertyzą w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej 2010” proponuje się użycie atrybutów i infrastruktury:

- Stacje - miejsca gdzie można spożyć posiłek i odpocząć (stolik, ławki, stylizowane zadaszenie, kryte strzechą);
- Tablice - drewniane, stylizowane na pochodzące z dawnych czasów, opisujące legendy, baśnie, stworzenia baśniowe które można napotkać podczas podróży w danej okolicy, również fikcyjne ostrzeżenia przed nimi, mogą zawierać elementy horroru;
- Baśniowe artefakty - ułożone w kręgi głazy, rzeźby z korzeni, totemy, wykute w kamieniu tajemnicze runy, z określonym opisem legendy lub baśni która ich dotyczy;
- Elementy na trasie - mostki, kładki, przy przeprawach przez cieki wodne, z drewnianymi stylizowanymi tabliczkami baśniowymi nazwami (Bród Czarownicy, Księżycowe Bagno, Polana Dusz, Mostek Rusalki, Kurhan Upiorów, Gościniec Mgieł itp.);
- Pola biwakowe - miejsca w terenie gdzie można spędzić noc, oznakowane. Niezbędne umieszczenie na każdym z miejsc swoistej fikcyjnej legendy, zawierającej wskazówkę do odnalezienia w pobliżu jakiegoś artefaktu i związanej z tym przepowiedni. Można powiązać tego typu zadania z kilku miejsc, aby na koniec zrealizować pewien cel (misję)⁹.

Plan promocji oferty parków linowych tworzą następujące elementy:

- Stworzenie znaku graficznego poszczególnych parków linowych jako logo (może być to sygnet + logotyp lub sam sygnet). Jeśli będzie to sygnet z logotypem to często stosowanym zabiegiem jest wpisanie w logo hasła „przewodniego” lub nazwy własnej parku. Np. Ełcki Park Linowy „Z nami zajdziesz wysoko” lub Park Linowy w Ełku „Aktywator” lub „Śladem Tarzana”. Można też wykorzystać nazwę potoczną „Małpi Gaj”.
- Promocja internetowa (e - promocja):
 - a) aktualności dotyczące kompleksowej oferty parku linowego wraz z cennikiem, zdjęciami i filmikami promocyjnymi zamieszczane na stronie internetowej z wirtualnymi spacerami po parku linowym;
 - b) stworzenie odrębnego kanału YouTube w celu zamieszczania na nim filmików promocyjnych z przejścia poszczególnych tras, relacji z wydarzeń;
 - c) utworzenie strony na portalu FaceBook, umieszczanie zdjęć z obozów, filmików, oznaczanie osób na zdjęciach, prowadzenie konkursów na profilu (wygraną może być zniżka na wybraną usługę);

⁹ Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej 2010.

- d) prezentacja oferty na stronach internetowych miast, wprowadzanie wpisów do wyszukiwarek branżowych;
 - e) wykupywanie reklamy internetowej na portalach związanych z turystyką;
 - f) mailing;
 - g) pozycjonowanie stron;
 - h) banery www - skala regionalna (geotargetowanie) oraz na specjalistycznych stronach turystycznych i portalach informacyjnych.
- Promocja telewizyjna - reklama płatna (nacisk na telewizję regionalną/lokalną), programy na temat atrakcyjności produktu, organizacja konferencji prasowych z udziałem lokalnej telewizji w związku z otwarciem parku, organizacji eventu na terenie parku lub innego wydarzenia (reklama bezpłatna).
 - Reklama prasowa - prasa branżowa, informowanie prasy o wydarzeniach, festynach, spartakiadach, atrakcjach, wynikach rozgrywek, relacje uczestników.
 - Radiowa - w tym patronat danego radia nad większym wydarzeniem wchodzącym w skład produktu turystycznego, relacja z wydarzenia.
 - Outdoor (tablice oraz oznakowanie) - billboardy, plakaty w autobusach i na przystankach, znaki i tablice na obiektach, oznakowanie dojazdowe i kierunkowe, plakaty na kioskach zgodne z przyjętym systemem wizualizacji.
 - Public relations:
Zalecane jest uruchomienie podstrony dla mediów na interaktywnej stronie www. Konieczne jest prowadzenie media relations - przygotowywanie pakietów medialnych, szerokie materiały informacyjne, relacje w tym internetowe, zdjęcia, konferencje prasowe. Zorganizowanie dziennikarzom pobytu w parku linowym, nie tylko jako przejście trasy, ale np. zaproponowanie im udziału w grze fabularnej, dostosowując scenariusz do tej grupy odbiorców. Zaistnienie w mediach lokalnych powinno odbywać się bezkosztowo.
 - Materiały drukowane - urzędowe i promocyjne.
Korespondencja powinna być zindywidualizowana i oznakowana wypracowanym znakiem graficznym parku linowego: papier firmowy, faktury, nadruki na kopertach, wywieszki, formularze zgłoszenia itp.
Druki promocyjne, do których zaliczamy materiały multimedialne, ulotki, plakaty, foldery, broszury, biuletyny, płyty CD, powinny być oznakowane wypracowanym logiem parku.
 - Upominki - gadzety promujące parki linowe. Zazwyczaj proponuje się przygotowanie trzech typów gadżetów:

- Tanie (giveaways) - o wartości kilku, kilkunastu złotych. Są to między innymi: długopisy, breloczki, koszulki, czapeczki, zakładki, wlepki, baloniki, futerały na komórki, magnesy na lodówkę, kubki;
- Gadżety średniej klasy - o wartości ok 100 zł. Są to między innymi pendrive, kalkulatory, fantazyjne torby ekologiczne, portfele;
- Wysoka klasa - drogie gadżety z reguły kupowane pojedynczo jako prezent dla specjalnego gościa lub nagroda (pretekst medialny);

W przypadku parku linowego warto oprzeć gadżety na drewnie. Przykładowo: długopisy z drewna, szachy, dziadek do orzechów, łyżka do miodu, drewniany pendrive, moździerz drewniany. Dyplomy dla uczestników poszczególnych atrakcji mogą zostać sporządzone na papierze czerpanym i zalakowane żywicą (zapach lasu).

- Przewodniki turystyczne - dostępne w punktach informacji turystycznej regionów. Przewodniki po miastach z zaznaczonymi atrakcją, jaką jest park linowy i z opisem poszczególnych atrakcji oraz mapa parku linowego z marketingowym opisem atrakcji.

W zakresie infrastruktury działania wpływające na dobry wizerunek parku linowego:

- oznakowanie parku linowego standardowymi tablicami (tablice informacyjne opisujące dany obiekt, trasę lub miejsce, tablice kierunkowe oraz tablica z opisem pozostałych atrakcji danego miasta);
- zagospodarowanie miejsc pod parkingi, składowanie odpadów, pola biwakowe;
- uporządkowanie przestrzeni wokół parku linowego;
- sukcesywne poszerzanie bazy noclegowej (szczególnie w Oziersku);
- rozbudowa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej;
- wspieranie projektów drogowych w celu polepszania dostępności komunikacyjnej do obu obszarów.

W zakresie marketingowym:

- wdrażanie opracowanego logo na tablicach informacyjnych, materiałach promocyjnych, mapach, tabliczkach kierunkowych;
- prowadzenie stron internetowych parków linowych;
- stworzenie FanPage poszczególnych parków (FaceBook) - zamieszczanie zdjęć z poszczególnych obozów, oznaczanie osób na zdjęciach pozwoli na dotarcie do większej ilości potencjalnych klientów;
- opracowanie materiałów video promujących atrakcje lub poszczególne elementy produktu, zamieszczanie filmów na portalu YouTube i rozpropagowywanie ich w internecie za pomocą m.in. strony na Facebooku;
- opracowanie gry internetowej pod nazwą parku, opierającej się na atrakcjach parku albo scenariuszu gry fabularnej lub/oraz stworzenie aplikacji na telefon komórkowy;

- wydawanie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat produktów, stale aktualizowane;
- realizacja kampanii promocyjnych dostosowanych do aktualnej oferty i zapotrzebowania;
- wprowadzenie stałych imprez na bazie parku linowego do kalendarza wydarzeń;
- stworzenie punktów informacji turystycznej.

W zakresie zasobu ludzkiego:

- szkolenia dotyczące parku linowego adresowane do przewodników, pilotów wycieczek, przedsiębiorców z branży turystycznej;
- poinformowanie społeczności lokalnej o otwarciu parku linowego za pomocą akcji informacyjnej, konkursów, czy też imprez lokalnych;
- wdrażanie opracowanego logo na tablicach informacyjnych, materiałach promocyjnych, mapach, tabliczkach kierunkowych;
- szkolenia pracowników administracji lokalnej w zakresie marketingu miejsca, języków obcych, pozyskiwania środków na wprowadzanie nowych elementów produktu.

W zakresie współpracy między instytucjami:

- partnerstwo publiczno - prywatne;
- spotkania konsultacyjne jednostek współtworzących produkt turystyczny.

5. Badania sondażowe w oparciu o opracowane kwestionariusze ankiet

Badanie zostało przeprowadzone za pomocą metody sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankietowej. Opracowano 2 ankiety diagnostyczne.

W pierwszej ankiecie badaną populację stanowili turyści i mieszkańcy Ełku, którzy wypełnili ankietę za pomocą strony internetowej Zamawiającego - ankietę została umieszczona na stronie Zamawiającego na okres 14 dni (od 16 do 31 października 2013r).

Druga ankietę została skierowana do 72 liderów branży turystycznej Ełku.

Badanie sondażowe turystów i mieszkańców

Ocena atrakcyjności i przydatności turystycznej Ełku metodą ankietową.

Pytania stawiane respondentowi były w większości zamknięte, zawierające kilka możliwych odpowiedzi, spośród których respondent wybierał tę, która jest najbliższa jego sytuacji lub przekonaniom. Zastosowana została również forma zwana kafeterią pytań, która składa się z zestawu możliwych odpowiedzi. Zadaniem respondenta jest wybór kilku z nich lub uszeregowanie według określonej hierarchii¹⁰. Część pytań oprócz gotowych odpowiedzi

¹⁰ Janusz Sztumski. Wstęp do metod i technik badań społecznych Katowice. Wydaw. Śląsk, 2010.

posiadała też możliwość swobodnej wypowiedzi respondenta (np. uzasadnienia wyboru), zaliczała się więc do półotwartych.

W skład ankiety, oprócz pytań związanych z przedmiotem badań, weszły informacje o celu badań i instytucji je prowadzącej, dodatkowe objaśnienia i instrukcje wypełnienia ankiet oraz metryczka dotycząca osoby respondenta.

Kwestionariusz ankietowy składał się z 17 pytań o charakterze zamkniętym. Niestety, otrzymano tylko 6 wypełnionych ankiet. Respondenci stanowili jednorodną grupę: wszyscy byli mieszkańcami Elku, pracujący, legitymujący się wyższym wykształceniem. Niezależnie od płci (4 odpowiedzi kobiet, 2 odpowiedzi mężczyzn) respondenci wskazali, że wszyscy uprawiają turystykę aktywną, wszyscy czynią to w małej grupie, wszyscy uprawiają turystykę pieszą i rowerową, traktując ją jako formę rekreacji. Jazdę na rowerze praktykuje 67 % respondentów kilka razy w tygodniu, korzystając najchętniej z dróg leśnych, utwardzonych w mieście i polnych. Wszyscy respondenci czerpali informacje o możliwościach uprawiania aktywności z Internetu, połowa od znajomych i rodziny.

Poza jazdą rowerem respondenci chętnie w przyszłości skorzystają z innych form aktywności, przede wszystkim z atrakcji parku linowego 50% odpowiedzi, kajakarstwa 33 % i jazdy konnej 16,7 %.

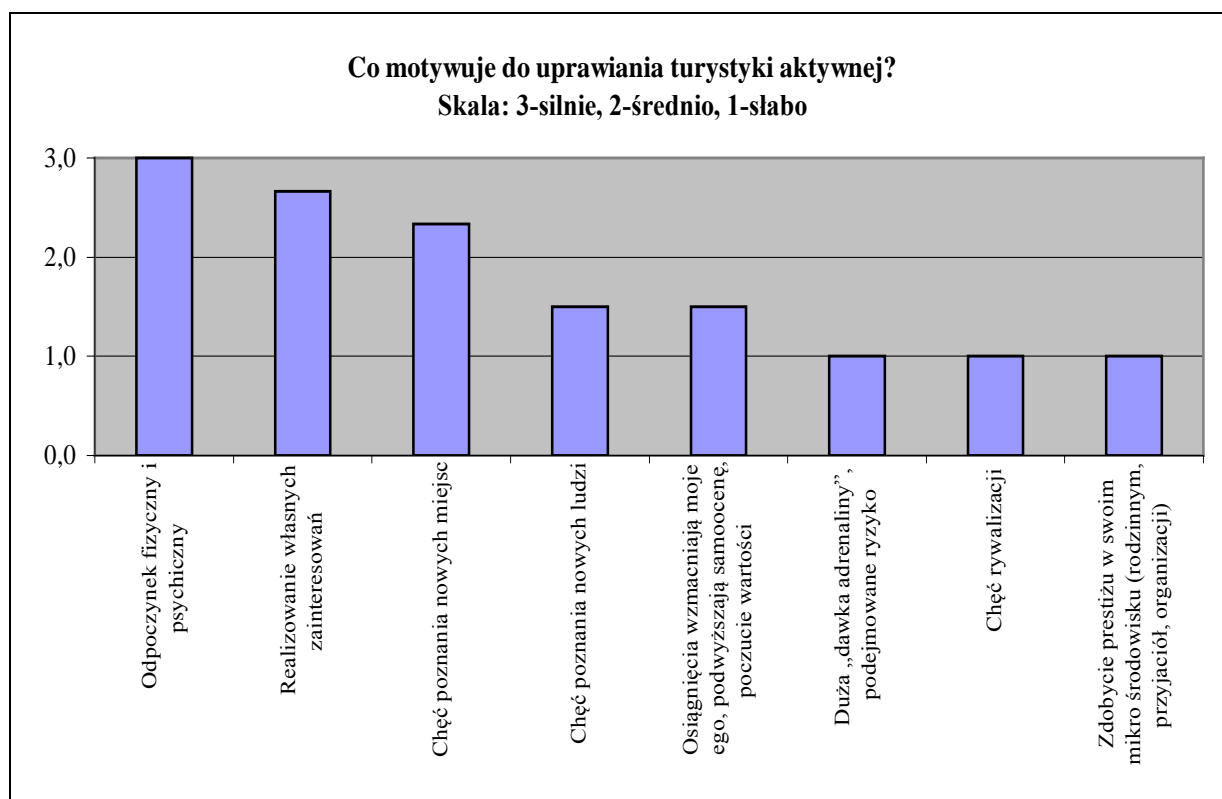
Silną motywacją uprawiania turystyki aktywnej jest chęć odpoczynku fizycznego i psychicznego (100 % wskazań), realizowanie własnych zainteresowań i chęć poznania nowych miejsc (rys. 1). Wszyscy respondenci przypisali słabą motywację aktywności ze względu na dużą dawkę adrenaliny i podejmowanego ryzyka, chęci rywalizacji i zdobycia prestiżu w swoim środowisku.

Z odpowiedziami na pytanie o motywację aktywności korespondują odpowiedzi na pytanie o powody uprawiania turystyki aktywnej „Dlaczego uprawia Pan/Pani turystykę aktywną? (Proszę wybrać maksymalnie 2 warianty)”. Wszystkie wybory respondentów zamykają się wokół aktywności fizycznej i podtrzymania kondycji, relaksu i wypoczynku, obcowaniu z przyrodą i realizacji hobby (rys. 2).

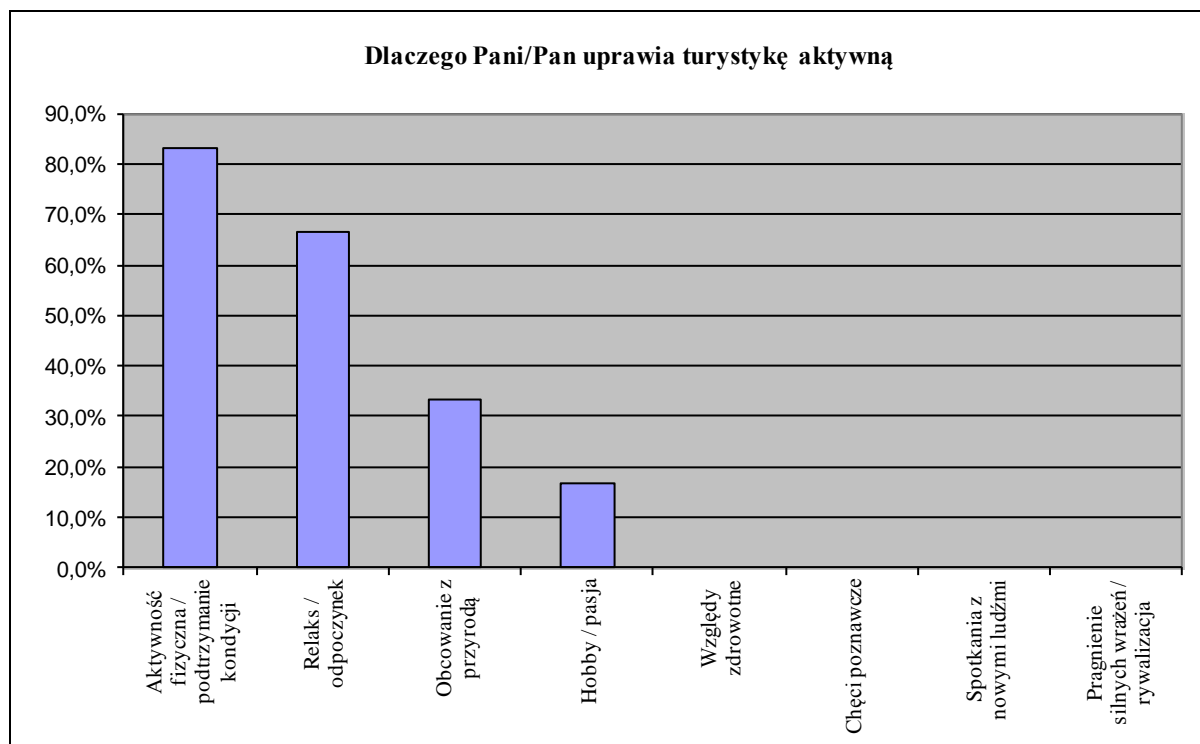
W odpowiedziach na pytanie o formy spędzania czasu wolnego (rys. 3) respondenci wyraźnie wskazali na czynny wypoczynek - 83 % wyborów.

Preferencje ankietowanych w zakresie wyboru form turystyki aktywnej (rys. 4) wyraźnie wskazują na dominację turystyki pieszej i rowerowej - przy możliwości wyboru 3 odpowiedzi wszyscy wskazali na obie wymienione wcześniej formy, a ogólnie turystyka piesza i rowerowa stanowiła 80 % wszystkich wyborów.

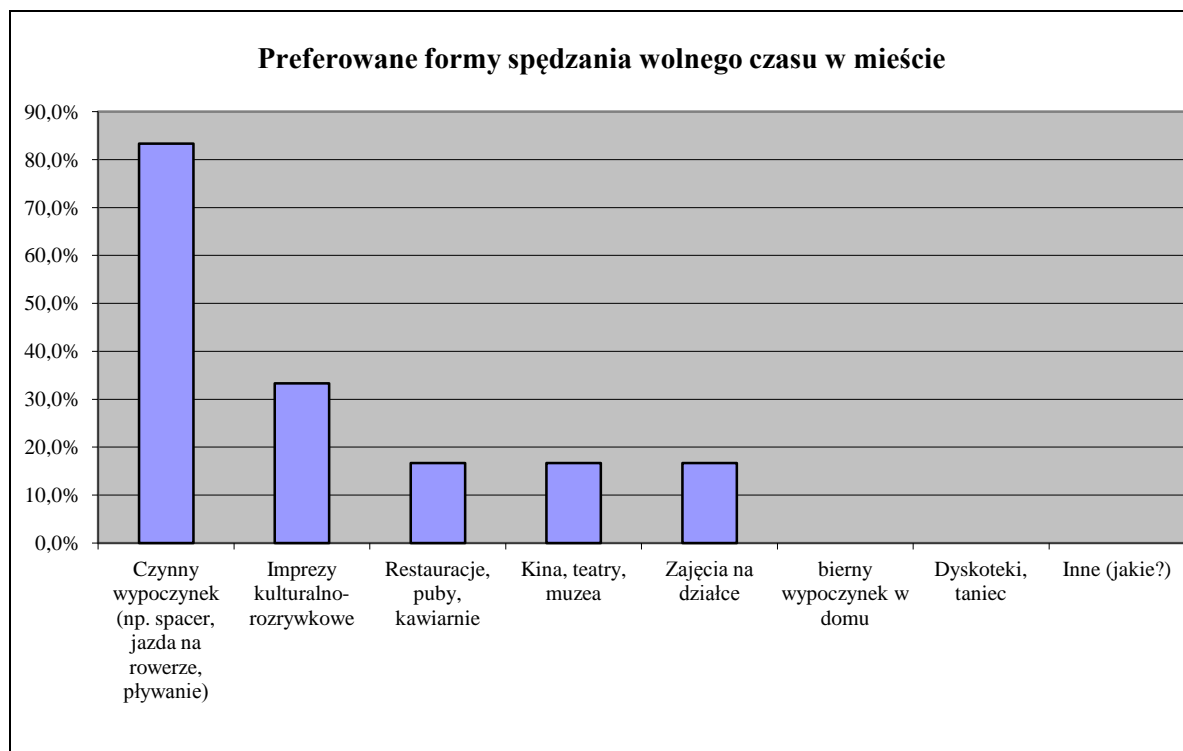
Rysunek 1. Co motywuje do uprawiania turystyki aktywnej?

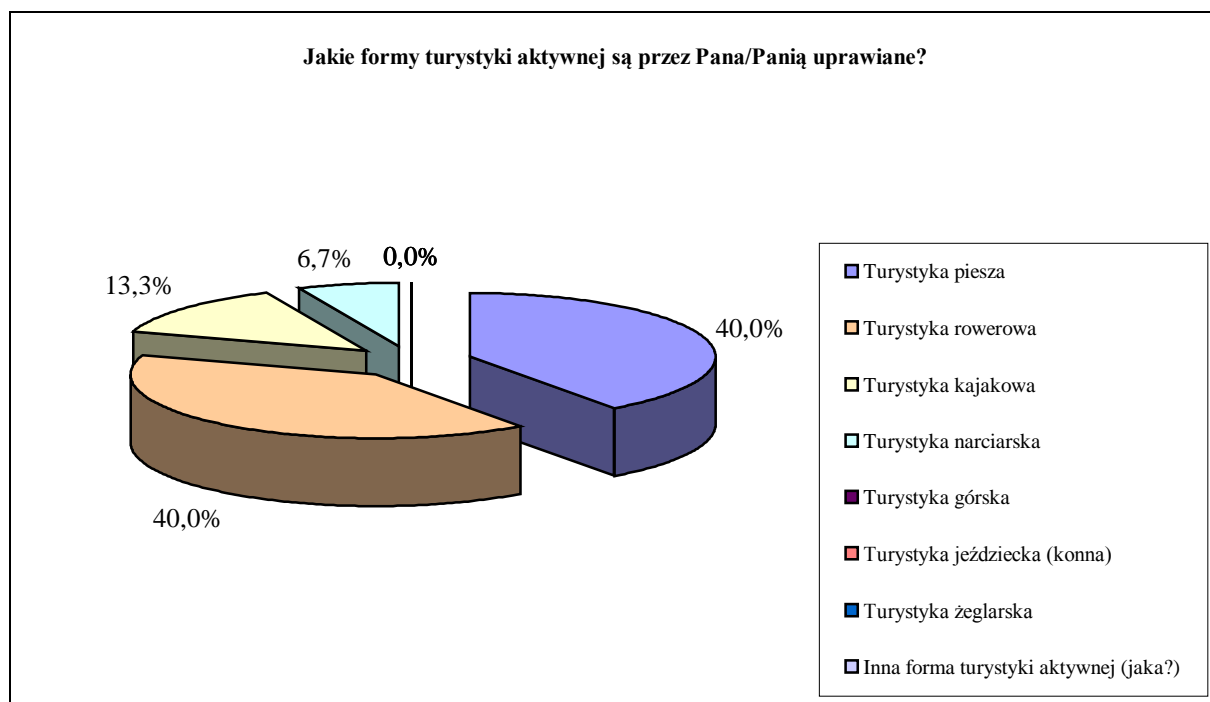
Rysunek 2. Dlaczego Pani/Pan uprawia turystykę aktywną?

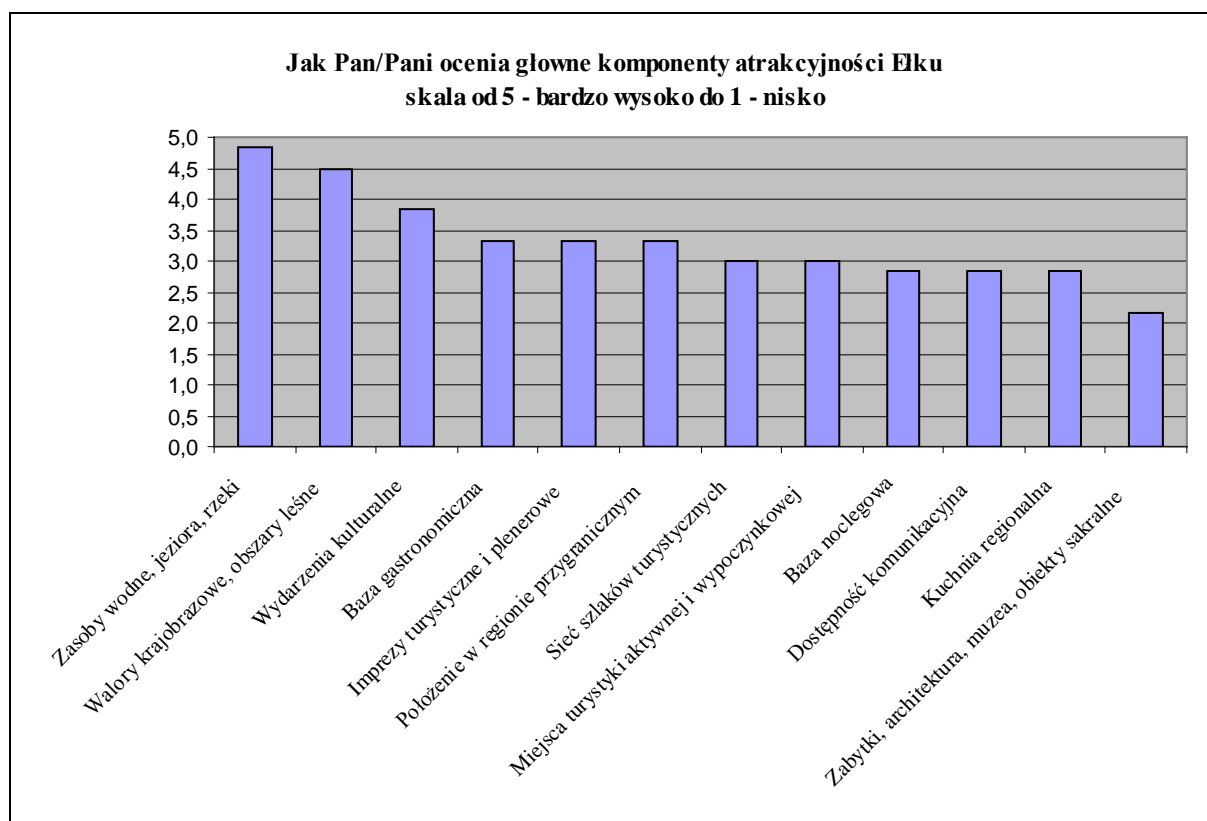
Rysunek 3. Preferowane formy spędzania wolnego czasu w mieście

Rysunek 4 Jakie formy turystyki aktywnej są przez Pana/Panią uprawiane?

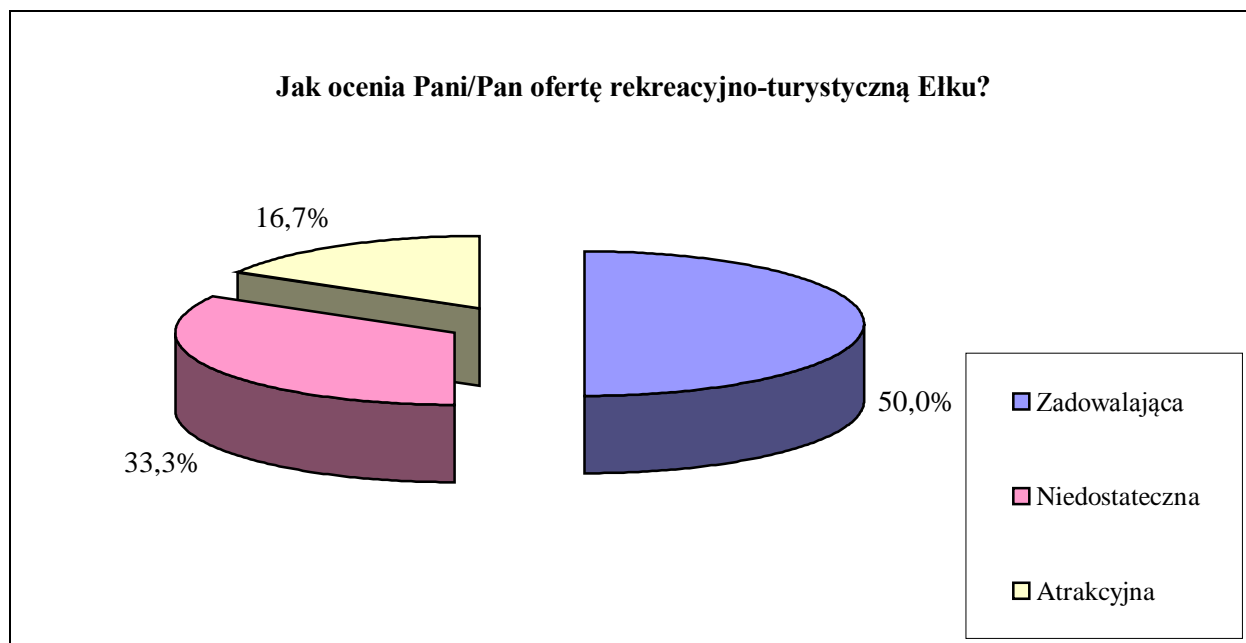
Rysunek 5 Jak Pan/Pani ocenia główne komponenty atrakcyjności Ełku?

W opinii ankietowanych najważniejsze czynniki atrakcyjności Ełku (rys. 5) stanowią zasoby wodne, jeziora i rzeki, oraz walory krajobrazowe i obszary leśne (oceniane jako bardzo wysokie). Jako wysokie określono wydarzenia kulturalne, a powyżej średniej imprezy turystyczne i plenerowe, bazę gastronomiczną i położenie w przygranicznym regionie. Jako średnie ankietowani określili sieć szlaków turystycznych i miejsca turystyki aktywnej i wypoczynkowej, a poniżej średniej bazę noclegową, dostępność komunikacyjną i kuchnię regionalną. Nisko oceniono zabytki, architekturę, muzea, obiekty sakralne.

Połowa respondentów określiła ofertę rekreacyjno-turystyczną Ełku (rys. 6) jako zadowalającą, co trzeci uznał za niedostateczną, a co szósty jako atrakcyjną.

Rysunek 6 Jak Pani/Pan ocenia ofertę rekreacyjno-turystyczną Ełku?

Zdaniem opracowującego, wyniki badań ankietowych wskazują na fundamentalne znaczenie odpoczynku fizycznego i psychicznego, możliwości rekreacji, poprawy kondycji fizycznej, zachowania spokoju w kontakcie z naturą, jakie sformułowali w odpowiedziach mieszkańcy miasta, identyfikujący się z aktywnym trybem życia. Cenią oni te wartości, w swoich pasjach nie kierują się zwiększoną dawką adrenaliny, chęcią rywalizacji i zdobyciem prestiżu. Ich oczekiwania są nieco odmienne od oczekiwań turystów, ale przy formułowaniu nowej oferty rekreacyjno - turystycznej Ełku warto o nich pamiętać.

Badanie sondażowe branży turystycznej (biznes, lokalne organizacje, władze miasta i instytucje publiczne)

Druga ankieta została skierowana do liderów branży turystycznej Ełku:

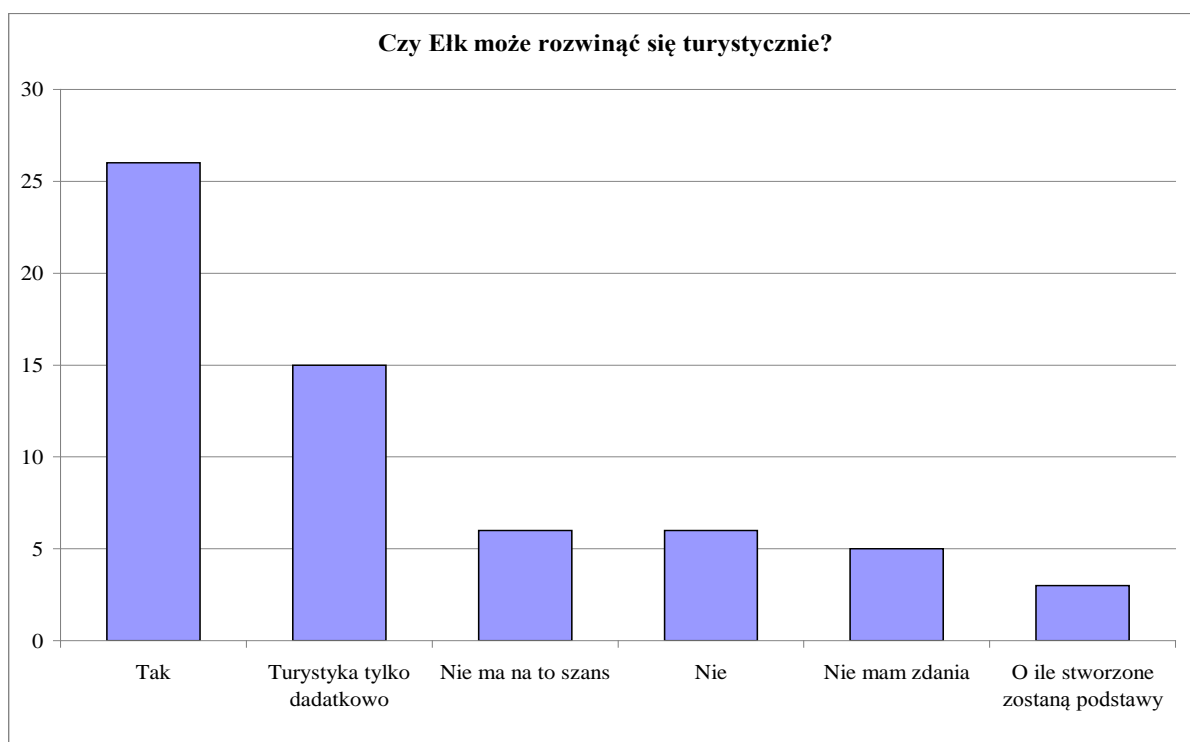
- 22 przedstawicieli (osoby reprezentujące przedsiębiorstwa właściciele/ managerowie/ zarządcy obiektów zbiorowego zakwaterowania, właściciele restauracji, pubów, biur podróży;
- 22 osoby z lokalnych organizacji w sferze turystyki;
- 28 osób reprezentujących radnych, władze miasta, przedstawiciele instytucji publicznych miejskich i powiatowych związanych turystyką aktywną, sportem i kulturą).

Kwestionariusz ankietowy zawierał pięć pytań otwartych, mających określić postrzeganie Ełku przez ankietowanych w zakresie rozwoju turystyki, istniejących i potencjalnych atrakcji/produktów turystycznych i szans rozwoju. Kwestionariusz ankietowy rozesłano drogą elektroniczną (e-mail) lub doręczono osobiście zainteresowanym. Łącznie doręczono 72

kwestionariuszy ankietowych. Uzyskano 18 wypełnionych kwestionariuszy ankietowych. Termin badania wydłużony został z powodu napotkanych trudności z uzyskaniem danych. W związku z tym, wykonawca kontaktował się z ankietowanymi aż do skutku, osobiście lub telefonicznie i uzyskał metodą wywiadu dane od 61 osób (16 lub 17 odpowiedzi od przedsiębiorców/zarządzających branży turystycznej, 20 odpowiedzi od lokalnych organizacji turystycznych, 25 lub 24 odpowiedzi od reprezentantów władz (w tym radnych, przedstawiciele instytucji miejskich i powiatowych).

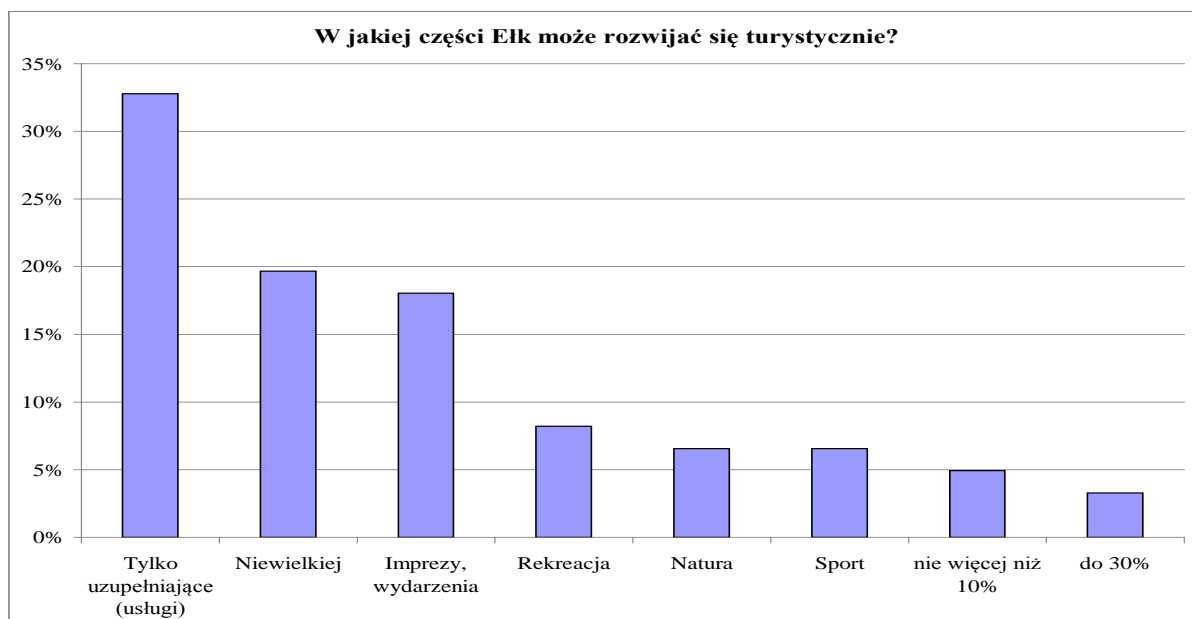
Ponad 67% ankietowanych twierdząco odpowiedziało na pytanie o rozwój turystyczny Ełku (odpowiedzi „tak” i „turystyka tylko dodatkowo”), a włączając odpowiedzi warunkowe („o ile stworzone zostaną podstawy” - programy, przeznaczenie terenów pod infrastrukturę turystyczną, współpraca) pozytywnych odpowiedzi udzielono 72,1 % (rys. 7). Aż 19,7 % odpowiedzi ankietowanych negatywnie postrzega możliwość rozwoju turystyki w Ełku.

Rysunek 7. Czy Ełk może rozwijać się turystycznie?

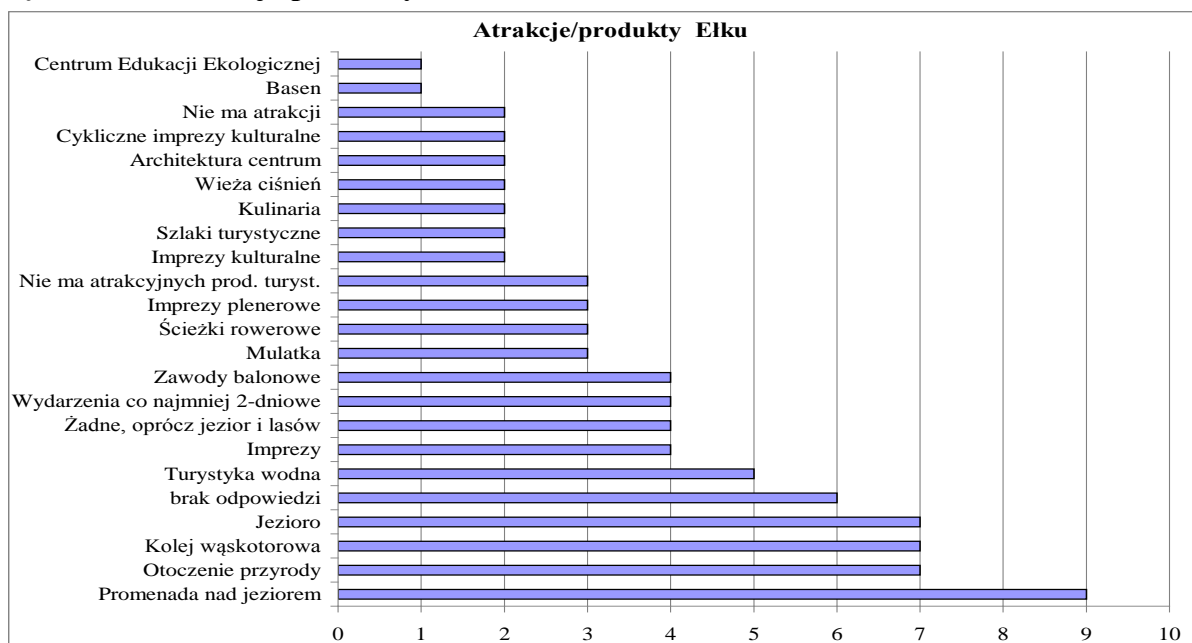
Zróżnicowane odpowiedzi, zgodnie z założeniem pytania otwartego, padły na pytanie: ”W jakiej części rozwój Ełku będzie oparty na turystyce?” Część odpowiedzi dotyczyła form aktywności uczestników i postrzeganie atrakcji Ełku (imprezy, wydarzenia, rekreacja, natura, sport), część odpowiedzi skupiała się na określeniu udziału turystyki w rozwoju (tylko uzupełniającej - usługi, w niewielkiej części, nie więcej niż 10 %, do 30 %) - (rys. 8) Ełk wg ankietowanych może rozwinąć funkcje turystyczną jako uzupełnienie innych kierunków rozwoju, w oparciu o posiadane walory, wykorzystując imprezy i wydarzenia oraz rekreację i sport.

Rysunek 8. W jakiej części Elk może rozwijać się turystycznie?

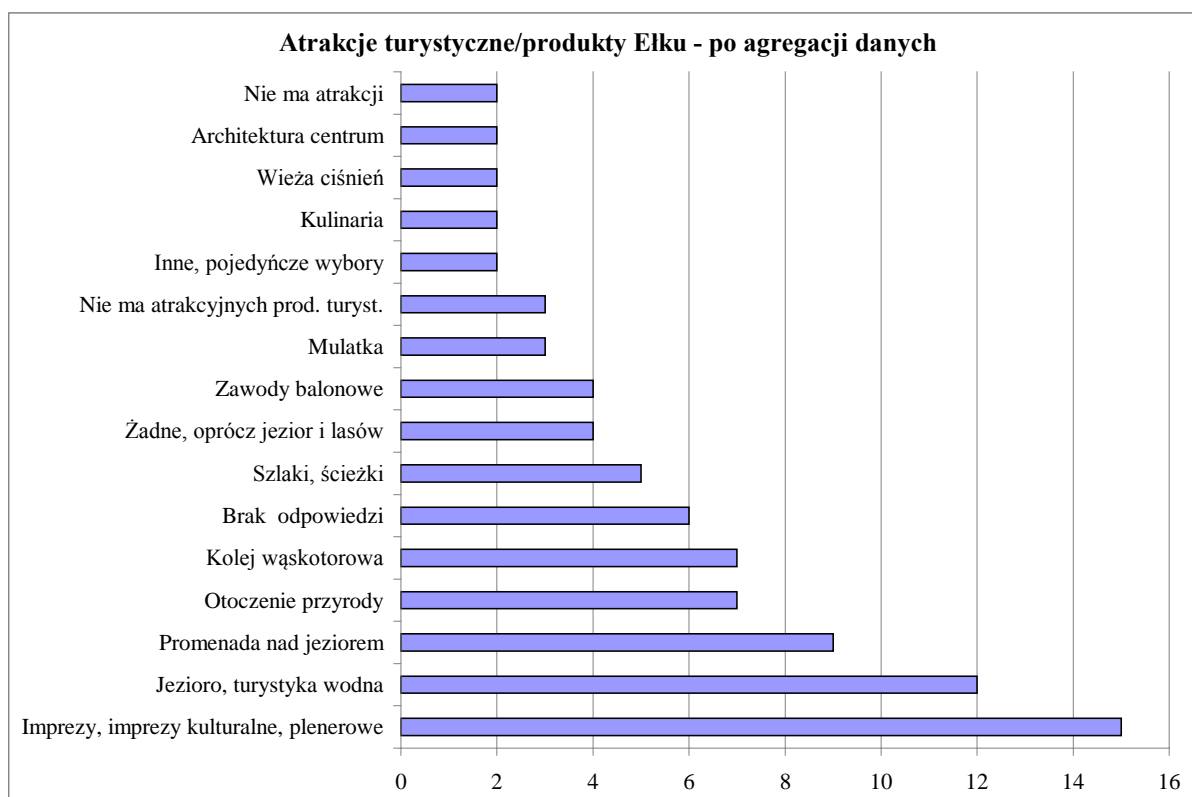

Kolejne pytanie ankiety/wywiadu dotyczyło postrzegania atrakcji Elk (rys. 9 i rys. 10). Udzielone, zróżnicowane wypowiedzi (84 określeń) ujęto na rys.9. Promenada nad jeziorem określona została jako najatrakcyjniejszy element Elk. W związku z tym, że część sformułowań ankietowanych była podobna, pogrupowano podobne odpowiedzi, a wyniki agregacji przedstawiona na rys.10.

Rysunek 9. Atrakcje/produkty Elk.

Rysunek 10. Atrakcje/produkty Elku po agregacji wg liczby wskazań

Wybory ankietowanych wskazują Elk jako miasto postrzegane w oparciu o organizowane imprezy i wydarzenia (kulturalne, plenerowe) oraz walory wodne (jeziro, promenadę,) i przyrodnicze. Poza wymienioną wcześniej promenadą, jako atrakcje postrzegane są Elcka Kolej Wąskotorowa, Mazurskie Zawody Balonowe i Mazurskie Lato Kabaretowe MULATKA.

Na pytanie: „Co może być atrakcją turystyczną Elku?” ankietowani wskazali 110 określeń, zestawionych w tabeli 1. Najwięcej wskazań dotyczyło: wyciągu nart wodnych, atrakcji wodnych i zagospodarowania jeziora oraz parku linowego. Warto nadmienić, że te wszystkie przedsięwzięcia planowane są do wykonania przez samorząd miejski. Po agregacji danych i uwzględnieniu podobnych lub równoważnych określeń, wyniki przedstawiono na rys.11.

Ankietowani bardzo wyraźnie określili potencjalne atrakcje Elku:

- Związane z wodą - wyciąg nart wodnych, zagospodarowanie jeziora, atrakcje wodne (w sumie 23 wybory) oraz ewentualne połączenie jezior z jeziorem Rajgrodzkim i Wielkimi Jeziorami Mazurskimi oraz wykorzystanie sloganu Mazury Cud Natury (w sumie 10 wyborów);
- Koncerty, wydarzenia i imprezy (20 wyborów);
- Bazę noclegowo-rozrywkową: zamek na wyspie oraz produkty sieciowe, szlaki i związane z nimi atrakcje - po 12 wyborów w obu kategoriach;
- Park linowy (9), galeria handlowa i aktywny wypoczynek - po 6 wyborów.

Tabela 1. Co może być atrakcją turystyczną Elku?

<i>Określenie</i>	<i>liczba</i>
Wyciąg nart wodnych	10
Park linowy	9
Baza noclegowo-rozrywkowa	8
Atrakcje wodne	7
Zagospodarowane jezioro	6
Galeria handlowa	6
Mazury Cud Natury	5
Pakiety produktów, produkty sieciowe	5
Połączenie wodne z jeziorami mazurskimi	5
Imprezy	5
Ciekawe szlaki turystyczne	4
Hotel na wyspie na zamku	4
„Ogień i Woda"	4
Koncerty i wydarzenia kulturalne	4
Wydarzenia	4
Brak odpowiedzi	3
Czynny wypoczynek na łonie natury	3
Aktywne spędzanie wolnego czasu	3
Kolejka, muzeum kolejnictwa	3
Imprezy cykliczne	3
Atrakcje wokół szlaków	3
Zawody wędkarskie	2
Muzeum historii Elku	1
Cisza i spokój	1
Artyści – rzeźbiarze, malarze itp.	1
McDonald's	1

Odpowiedzi na pytanie: „Co lub kto może wspierać turystykę?” mieściły się wśród 22 ujętych w tabeli 2. Celem dokonania analizy ilościowej pogrupowano cechy analogicznie jak w poprzednich pytaniach, uwzględniając podobne lub równoważne określenia. Wynik analizy przedstawiono na rys. 12.

Rysunek 11. Co może być atrakcją turystyczną Elku?

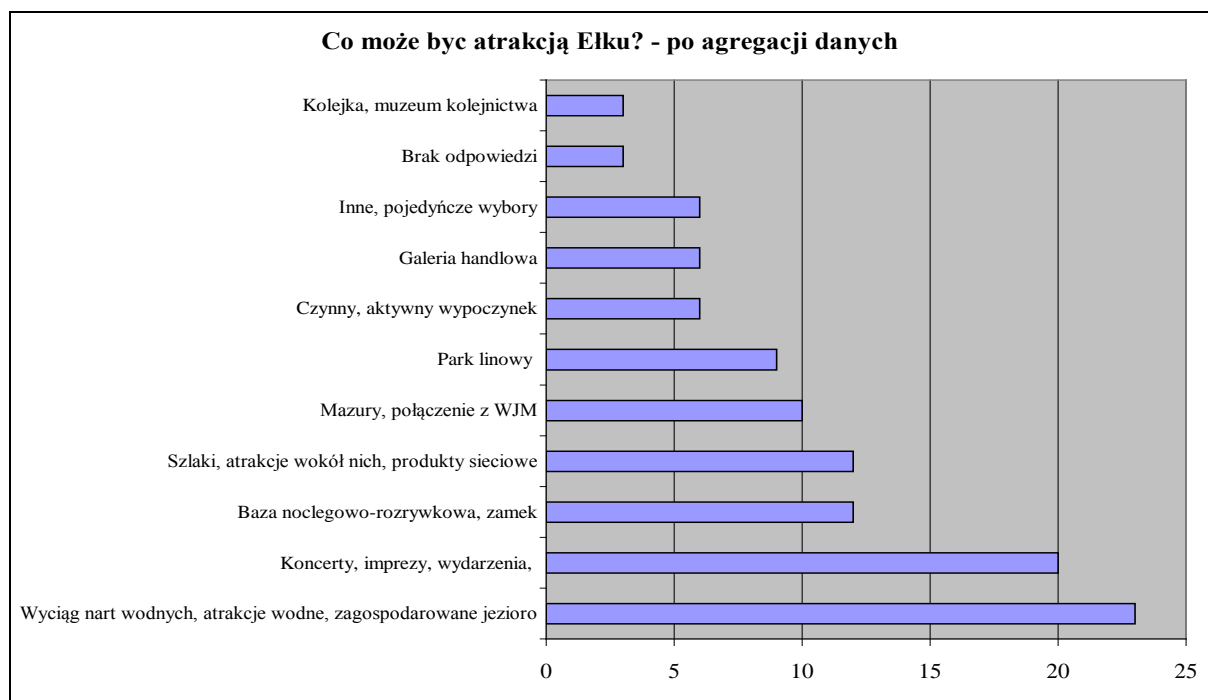

Tabela 2. Co lub kto może wspierać turystykę?

Miasto (samorząd) - strategia rozwoju turystyki	Prywatne inicjatywy, w części miasto
Samorzady - infrastruktura, środowisko	Samorząd poprzez organizację imprez, zawodów, promocję
Współpraca samorządów, przedsiębiorców i NGO - lokalne organizacje turystyczne	Wsparcie usług, wsparcie rozwoju usług
NGO - inicjatywy oddolne	Edukacja
Samorząd	Współpraca z biznesem (samorządu)
Samorząd powiatowy	Tworzenie warunków do prowadzenia biznesu, szczególnie w turystyce
PPP (partnerstwo publiczno - prywatne)	Biznes lokalny - inwestycje (miejsca noclegowe, kuchnia)
NGO	Rząd (infrastruktura transportowa w tym wodna)
NGO związane z turystyką - ludzie z pasją mogą więcej	LOT (Lokalna Organizacja Turystyczna)
Współpraca samorządów, w tym EGO	Lokalni przedsiębiorcy
Przedsiębiorcy	Stowarzyszenia turystyczne

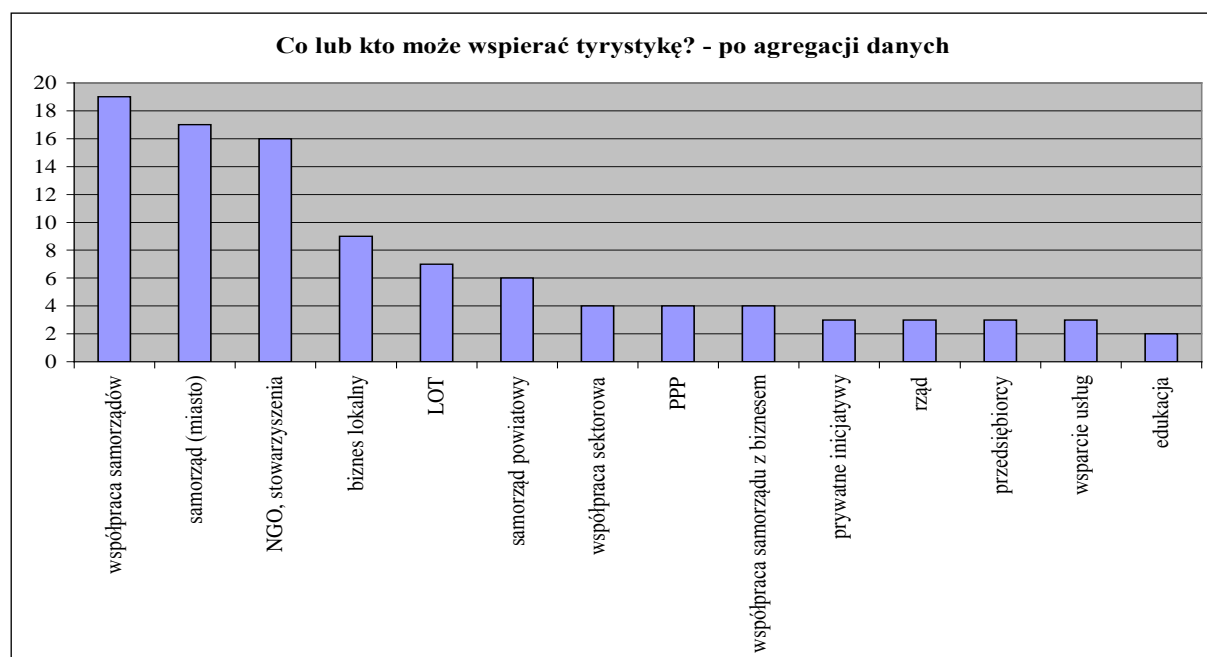
Największe znaczenie ankietowani przypisali samorządom, z kluczową rolą miasta (17 wyborów), znacznie niższą powiatu (6). Warto zauważyć, że do kategorii samorząd

należy również wskazanie współpracy samorządów (19 wyborów), LOT (Lokalna Organizacja Turystyczna - 7 wyborów), PPP (partnerstwo publiczno - prywatne - 4 wybory), współpraca sektorowa (4 wybory), współpraca samorządu z biznesem (4), wsparcie usług (3) i edukacja (2).

W drugiej kolejności ankietowani przypisali rolę we wspieraniu turystyki NGO, stowarzyszeniom (16 wyborów), ale należy pamiętać o wymienionych wcześniej instytucjach, funkcjonujących z udziałem NGO (LOT, współpraca sektorowa, w części edukacja).

Rola biznesu w rozwoju turystyki została określona wskazaniami biznes lokalny (9 wyborów, prywatne inicjatywy (3), przedsiębiorcy (3), oraz wspólne instytucje z samorządem i NGO (LOT, współpraca sektorowa, PPP, współpraca samorządu z biznesem).

Rysunek 12. Co lub kto może wspierać turystykę?

Wyniki ankiety w zakresie wsparcia rozwoju turystyki są niejednoznaczne w świetle nie tylko odpowiedzi na to pytanie, ale całego kwestionariusza. O ile rola współpracy samorządów jest bardzo ważna i doceniana, rola biznesu zdaniem opracowującego ankietę jest minimalizowana do przede wszystkim, biznesu lokalnego. Tymczasem w odpowiedzi na pytanie o potencjalne atrakcje wysoko oceniana była baza noclegowo-rozrywkowa, zamek, galeria handlowa i produkty sieciowe, co zrozumiałe powstające również dzięki biznesowi.

II. Współpraca międzynarodowa w zakresie rozwoju turystyki aktywnej

Miasto Elk, według informacji Wydziału Promocji Urzędu Miasta Elku z dnia 03.10.2013 roku podpisało dokumenty o współpracy z 5 podmiotami zagranicznymi:

1. Miasto Nettetal, Niemcy;
2. Masto Oziorsk, Rosja;
3. Rejon Oziorsk, Rosja;
4. Miasto Gakatone, Włochy;
5. Miasto Orbassano, Włochy;

Miasta, z którymi Elk nawiązał kontakty, ale nie podpisano oficjalnego dokumentu współpracy:

1. Miasto Talsi, Łotwa;
2. Miasto Lorenskog, Norwegia;
3. Miasto Slavonski Brod, Republika Chorwacji;

Miasto Elk jest beneficjentem programu Comenius Regio, w którym współpracuje z norweskim miastem Lorenskog.

W 2014 roku szkoły prowadzone przez miasto Elk realizują Partnerskie Projekty Szkół:

1. Szkoła Podstawowa nr 4 im. prof. Wł. Szafera w Elku - współpraca z Litwą, Bułgarią, Turcją, Hiszpanią;
2. Szkoła Podstawowa nr 5 im. M. Konopnickiej w Elku - współpraca z Turcją, Hiszpanią, Bułgarią, Wielką Brytanią, Włochami;
3. Gimnazjum nr 2 w Elku - współpraca z Niemcami.

Współpraca z innymi miastami Europy z którymi Elk współpracuje, nie musi ograniczać się do miast umieszczonych na liście. Zwłaszcza w kontekście perspektywy finansowej EU 2014-2020, w której premiowane będą projekty partnerskie. Elk może zaproponować swoim partnerom współpracę w zakresie turystyki aktywnej. Współpraca może opierać się na wspólnie realizowanych projektach i programach turystyki aktywnej, w tym wymianach grup turystycznych (zwłaszcza dotyczącej współpracy między szkołami, klubami sportowymi, stowarzyszeniami).

Plan wymian sportowych między miastami partnerskimi

Plan wymian sportowych między miastami partnerskimi może dotyczyć współpracy między szkołami różnych poziomów (podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, wyższych), klubów sportowych, zrzeszeń i stowarzyszeń. Współpraca może dotyczyć wspólnych obozów i przygotowań, realizowanych przemiennie u partnerów itp.

Elk dysponuje w tym zakresie bardzo dobrą bazą, zarówno w zakresie noclegowym (bursa szkolna), jak i sportowo - rekreacyjnym (Park Wodny, MOSiR, MOS, boiska i hale wielofunkcyjne) i inne obiekty rekreacyjne. W Oziersku baza noclegowa jest skromna i póki co ogranicza wymiany sportowe, ale nie przekreśla ich. Proponuje się wymiany sportowe

związane z obozami i zawodami sportowymi, wycieczkami rowerowymi i spływami kajakowymi.

Propozycje współpracy z innymi miastami partnerskimi w zakresie turystyki aktywnej

Ełk może zaproponować swoim partnerom współpracę w zakresie turystyki aktywnej. Współpraca może opierać się na wspólnie realizowanych projektach i programach turystyki aktywnej, w tym wymianach grup turystycznych (zwłaszcza dotyczącej współpracy między szkołami, klubami sportowymi, stowarzyszeniami).

Proponuje się wymiany młodzieży, których punktem wyjściowym jest korzystanie z parku linowego, poszerzone o poszczególne atrakcje:

- Obozy sportowe;
- Zielone szkoły;
- Pierwsza pomoc;
- Orientacja w terenie;
- Spływy kajakowe;
- Gry terenowe;
- Wieczorki obozowe;
- Obozy przetrwania;
- Wycieczki rowerowe.

Ponadto oferta dla grup zorganizowanych w ramach danego kraju może zostać wzbogacona o dodatkowe atrakcje. W tym zakresie warto podjąć współpracę z biurami turystycznymi.

Współpraca międzynarodowa partnerów może dotyczyć:

1. Wspólnych obozów i przygotowań, realizowanych przemiennie u partnerów itp.;
2. Prowadzenie na bazie parku międzynarodowych praktyk studenckich;
3. „Dzień kultury polskiej” w parku w Oziersku, w tym prezentacja produktów polskich rolników, występu polskich zespołów ludowych, prezentacja folkloru, organizacja konkursu sportowego na bazie infrastruktury parku, gdzie główną nagrodą jest weekendowy wyjazd do Ełku. Analogicznie w Ełku organizacja „Dnia kultury rosyjskiej” w oparciu o ełcki park linowy;
4. Przegląd rosyjskich i polskich filmów krótkometrażowych na świeżym powietrzu we współpracy z festiwalem filmów krótkometrażowych „Коротче” - tłum. „krótko mówiąc”;
5. Polsko - rosyjski festiwal grup młodzieżowych propagujących zdrowy styl życia;
6. Międzynarodowa konferencja „Rozwój turystyki aktywnej w miastach”.

Zgodność proponowanych działań z „nadrzędnymi” dokumentami strategicznymi i programowymi

Realizacja podstawowych założeń programowych, w tym niniejszego dokumentu musi być kompatybilna i w pewnym sensie „podporządkowana” zapisom innych dokumentów strategicznych. Najważniejszym z nich jest bezwzględnie Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku.

W tej części opracowania dokonano oceny zgodności Programu Rozwoju Turystyki aktywnej dla Miasta Ełku z następującymi dokumentami strategicznymi:

- o charakterze lokalnym (miejskim) - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku do 2016 roku;
- o charakterze ponadlokalnym:
 - Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003;
 - Program „PRO EGO” - program interwencji samorządów terytorialnych (gminy powiatów EGO) w celu zmiany społeczno - gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego 2010;
 - Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej (Miasto Ełk, Gmina Gołdap, Gmina Olecko, Miasto Suwałki oraz Miasto Augustów) wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym opracowana w ramach Projektu „Platforma współpracy - EGO SA” 2010;
- o charakterze regionalnym - Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego do roku 2020, Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Warmińsko - Mazurskim do 2020 roku;
- o charakterze krajowym - Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku, Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012-2020.

1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku do roku 2016

Wizja. Cel główny:

Wizja rozwoju określa stan docelowy, jaki chcielibyśmy widzieć na koniec przyjętego okresu planistycznego tj. w 2016 roku. Stan do którego władze lokalne oraz jej partnerzy będą dążyć.

Niektóre wybrane elementy wizji (związane z turystyką, w tym aktywną) ze Strategii Zrównoważonego Rozwoju Ełku do 2016 roku:

Elk prężnie rozwijającym się ośrodkiem kultury i sportu, z nowoczesną infrastrukturą. Piękna architektura, a także naturalna zieleń wokół jeziora elckiego, przyciąga wielu zadowolonych turystów i miłośników architektury.

Kontynuacją wypracowanej wizji zrównoważonego rozwoju miasta jest określenie jej celu głównego - nadrzędnego, który dla Miasta Elku został sformułowany następująco:

Poprawa jakości życia mieszkańców Elku.

Cel główny będzie realizowany przez cele strategiczne, które zostały ustalone w odniesieniu do poszczególnych ładów:

Ład Gospodarczy (G) - Wzrost gospodarczy Miasta Elk.

Ład Społeczny (S) - Pełna integracja działalności gospodarczo - społecznej, edukacyjnej i kulturalnej w celu zapewnienia właściwych warunków dla rozwoju i życia mieszkańców.

Ład Przestrzenny (P) - Ład przestrzenny w oparciu o opracowany plan zagospodarowania przestrzennego miasta z poszerzonymi granicami miasta.

Ład Środowiskowy (E) - Podniesienie walorów przyrodniczych miasta i poprawa warunków życia lokalnego społeczeństwa.

Do analizy wybrano wszystkie cele ze strategii mające związek z rozwojem turystycznym miasta. Numeracja celów i opis zaczerpnięto ze strategii:

G.VI. Elk jako ośrodek regionalny

Pozyskanie atrakcyjnych terenów pod inwestycje o charakterze turystyczno-rekreacyjnym, zwiększenie bazy sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, budowa zespołów sportowych, ścieżek i tras rowerowych, turystycznych, przyrodniczych, wodnych daje duże możliwości mieszkańcom do realizowania się w zakresie sportu, a w przyszłości do wypromowania przyszłych olimpijczyków.

G.VII. Wykorzystanie potencjału turystycznego Miasta Elk

Rozwój turystyki biznesowej poprzez intensywną promocję i marketing regionu jako atrakcyjnego miejsca dla organizacji zjazdów, konferencji, wystaw oraz różnorodnych form integracyjnych dla pracowników firm i przedsiębiorstw. Wdrożenie przedsięwzięcia związanego z opracowywaniem i realizacją koncepcji rozszerzenia istniejącej infrastruktury (w tym modernizację istniejącej). Budowa nowych obiektów rekreacyjno - sportowych będących niezbędną bazą do uprawiania aktywnych, całorocznych form turystyki, między innymi: wycieczki piesze i rowerowe, spływy kajakowe, zimą biegi narciarskie, a także sporty i gry zespołowe z wykorzystaniem hal i boisk.

G.IX. Rozwój sektora usług i produkcja towarów oparta na wykorzystaniu lokalnych zasobów oraz rozwoju turystyki

Wspieranie inwestycji związanych z rozszerzeniem usług hotelarskich i gastronomicznych. Wykreowanie i rozpowszechnianie produktów turystycznych (np.: kolejki wąskotorowej), kulturowych i tradycyjnych (np.: kulinarnych) związanych z tą częścią regionu Mazur. Udział w różnego rodzaju projektach, kampaniach, przedsięwzięciach i wydarzeniach na szczeblu krajowym i zagranicznym, mających na celu promocję walorów, a także intensywny rozwój rynku turystycznego Miasta Ełku i okolic.

G.XI. Wspieranie i inicjowanie rozwoju, promocja miasta

Przygotowanie kompleksowej oferty z uwzględnieniem wielu potencjalnych miejsc pod przyszłe inwestycje z uwzględnieniem turystycznych i rekreacyjno - sportowych. Wzmoczona promocja gospodarcza miasta i okolic, udostępnianie zgromadzonych informacji na temat przygotowanych terenów inwestycyjnych, dostępnej infrastruktury, zasobów ludzkich na lokalnym rynku pracy, preferencji władz samorządowych, zachęt inwestycyjnych, tutejszych firm gotowych do podjęcia współpracy, czy warunków życia społecznego ułatwiających podejmowanie decyzji inwestycyjnych. Stworzenie efektywnego zaplecza dla prowadzenia aktywnej promocji miasta.

G.XIII. Intensyfikacja współpracy międzynarodowej

Rozwijanie współpracy międzyregionalnej, udział w wydarzeniach regionalnych, krajowych i zagranicznych, umożliwiających promocję miasta Ełku i jego dostępnych atrakcji. Współpraca z miastami partnerskimi innych krajów. Udział w pracach organizacji międzynarodowych oraz wzmocnienie współpracy transgranicznej w ramach Euroregionu Niemen. Stałe wymiany międzynarodowe uczniów szkół różnego szczebla. Wyjazdy, spotkania delegacji samorządowych. Tworzenie i realizacja wspólnych projektów w zakresie między innymi: edukacji, turystyki i sportu. Organizowanie wystaw, imprez, prezentacji oraz przedsięwzięć w dziedzinie kultury i sztuki.

S.IX. Udoskonalenie oferty kulturalnej, profesjonalnej i masowej

Głównym partnerem w realizacji zamierzeń związanych z promocją Ełku jako miasta kultury są instytucje kultury, w tym m.in. teatry, muzea, kina, sale koncertowe, sale wystawiennicze. Ełk ma szansę pretendować do miana regionalnej stolicy kultury, w związku z tym jednym z ważniejszych zadań, które musi być realizowane, jest organizowanie jak największej liczby imprez kulturalnych o wysokim poziomie artystycznym. Szczególnie pożądane na terenie miasta są oczywiście imprezy o charakterze międzyregionalnym, między wojewódzkim. Atmosfera zabytkowego Ełku z pewnością sprzyja tego typu przedsięwzięciom. Zakłada się, że w ramach realizacji celu będą prowadzone także inwestycje związane z budową nowych obiektów kultury, takich jak amfiteatr.

P.III. Wzrost potencjału turystycznego miasta

Właściwie ukształtowana przestrzeń miasta, obecność jeziora w centrum pozwala na właściwe wykorzystanie walorów turystycznych miasta. Ponadto cel wskazuje na rozwój

infrastruktury turystycznej, czyli obiektów i urządzeń, które służą turystom. Ełk posiada wiele miejsc godnych odwiedzenia i poznania m.in. baza noclegowa, baza gastronomiczna,

P.VI. Rozbudowa bazy sportowo - rekreacyjnej i jej modernizacja

Wykorzystanie naturalnych warunków geograficzno - przyrodniczych miasta do organizacji szeregu masowych imprez plenerowych (kulturalno - sportowych). Na obiektach należy stworzyć warunki dla mieszkańców miasta do czynnej rekreacji poprzez zapewnienie boisk, przyrządów i przyborów sportowych oraz przygotowanie odpowiedniej obsługi. Integracja niepełnosprawnych ze społeczeństwem lokalnym. Różnorodność i atrakcyjność obiektów sportowo - rekreacyjnych (naturalne zbiorniki wodne, sale gimnastyczne, korty, stadiony, tereny leśne), stwarza doskonałe warunki do propagowania zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Ełku i okolic.

Upowszechnianie czynnego wypoczynku poprzez wędrowki, spacer, jazdę na rowerze, biegi czy sporty wodne, przebywających w mieście turystów. Realizowanie planów inwestycyjnych w zakresie tworzenia nowych i modernizacji istniejących obiektów sportowo - rekreacyjnych stało się realne dzięki funduszom strukturalnym Unii Europejskiej.

E.VIII. Wykorzystanie walorów przyrodniczych miasta.

Pielęgnowanie środowiska przyrodniczego, zwiększenie i zagospodarowanie obszarów parkowo - rekreacyjnych. Zachowanie zasobów różnorodności biologicznej oraz zapewnienie powiązań przestrzennych w systemie obszarów zielonych. Ochrona przyrody na terenie miasta i okolic (np. jezioro Ełk oraz rzeka Ełk wraz z przyległymi terenami). Zagospodarowanie rekreacyjne nabrzeży wód powierzchniowych w granicach miasta w zgodzie z wymogami ochrony przyrody i ochrony środowiska. Działania ochronne zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z uwzględnieniem programu NATURA 2000. Wytyczanie tras pieszych i rowerowych oraz przygotowanie szlaków spływów kajakowych. Rozwój bazy sportowo - turystycznej, hotelarskiej i gastronomicznej (hotele, pensjonaty, restauracje, miejsca do uprawiania sportu itp.) z uwzględnieniem istniejącego środowiska naturalnego.

Wnioski:

1. Przyjęta wizja miasta oraz cele strategii wyraźnie odnoszą się do założeń rozwoju funkcji turystycznej w mieście;
2. Jest to o tyle istotne, że obecnie miasto nie odgrywa znaczącej roli w zakresie turystyki krajowej, a turystyka na chwilę obecną nie stanowi ważnej funkcji gospodarczej miasta;
3. Przyjęta strategia zrównoważonego rozwoju miasta uwzględnia w istotny sposób rozwój turystyki, a tym samym - poprawę atrakcyjności turystycznej i rozwój funkcji turystycznej miasta.

2. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003

W strategii rozwoju dla obszaru funkcjonalnego EGO szczególny nacisk został położony na potencjał rozwojowy sektora turystyki. Była jednym z pierwszych tego typu dokumentów w Polsce, a jej innowacyjność wynika przede wszystkim z faktu integracji na płaszczyźnie gospodarczej i społecznej na szczeblu ponadpowiatowym.

Cel nadrzędny Strategii EGO, określony w dokumencie jako misja, sformułowany został: „EGO - zintegrowany obszar dynamicznego, zrównoważonego rozwoju, o wysokiej jakości życia, przyjazny mieszkańcom i turystom, o unikalnej ofercie turystycznej (opartej na produktach turystycznych) oraz nowoczesnej i różnorodnej infrastrukturze”.

W Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO zapisano cele strategiczne:

1. Wzrost poziomu integracji instytucjonalnej obszaru funkcjonalnego EGO;
2. Wzmocnienie poczucia więzi mieszkańców w ramach trzech powiatów oraz identyfikacji z Regionem;
3. Wsparcie lokalnej przedsiębiorczości;
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru;
5. Wzbogacenie i urozmaicenie oferty turystycznej Regionu, umożliwiającej jego wypromowanie jako atrakcyjnego miejsca pobytu przez cały rok;
6. Zachowanie i odnawianie zasobów środowiska naturalnego obszaru położonego na terenie Zielonych Płuc Polski;
7. Wsparcie rozwoju kapitału ludzkiego obszaru;
8. Promocja i wdrażanie nowoczesnych technologii w zakresie form komunikowania się (rozwój społeczeństwa informacyjnego).

Do celu strategicznego nr 5. „Wzbogacenie i urozmaicenie oferty turystycznej Regionu, umożliwiającej jego wypromowanie jako atrakcyjnego miejsca pobytu przez cały rok” określono cele operacyjne:

Cel nr 11. Wdrożenie produktów turystycznych opracowanych na bazie walorów naturalnych i kulturowych Regionu;

Cel nr 12. Budowa tożsamości Regionu - opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu promocji i dystrybucji oferty turystycznej Regionu;

Cel nr 13. Zarządzanie marką turystyczną Regionu.

Integralną część strategii stanowiła „Koncepcja rozwoju markowych produktów turystycznych na terenie obszaru funkcjonalnego EGO do 2013 roku”.

Wnioski:

1. Część produktów została w niewielkim stopniu zrealizowana, część stanowiła inspirację do działań EGOSA i poszczególnych gmin.;
2. Program jest zgodny z Strategią Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003.

3. „PRO EGO” - Program interwencji samorządów terytorialnych w celu zmiany społeczno - gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego 2010

Celem Programu „PRO EGO” jest wzrost konkurencyjności gospodarki dla poprawy warunków życia mieszkańców obszaru EGO.

Konkurencyjna gospodarka opiera się na dwóch filarach, których wsparcie będzie potrzebne w ramach realizacji Programu.

Filarami tymi są:

1. Wysoka atrakcyjność inwestycyjna, na którą składają się m.in.:
 - jakość zasobów ludzkich (kwalifikacje, mentalność);
 - jakość otoczenia biznesu (sprawność administracji i innych instytucji oraz organizacji około biznesowych);
 - dostępność komunikacyjna (drogowa, kolejowa, lotnicza, wodna).
2. Wysoki potencjał rozwojowy gospodarki lokalnej, o którym świadczą:
 - doświadczenie i tradycja (w branżach najlepiej rozwiniętych w regionie);
 - innowacyjność (chęć do wprowadzania innowacji, chłonność innowacji);
 - powiązania sieciowe z zagranicą i wewnątrz obszaru (relacje klastrowe);
 - umiejętność współpracy i zaufanie.

Program „PRO EGO” przewiduje realizację 9 działań:

1. Tworzenie i rozwój produktów turystycznych;
2. Wspieranie rozwoju powiązań klastrowych;
3. Fundusze dla biznesu;
4. Wspieranie szkolnictwa i edukacji;
5. Zwiększanie jakości szkoleń;
6. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej;
7. Integracja i promocja EGO;
8. Współpraca zewnętrzna;
9. Zwiększanie jakości i sprawności administracji.

Wnioski:

1. Realizację programu zapewnić mają projekty, przygotowane z myślą o możliwości współfinansowania środkami Unii Europejskiej. Znaczna część projektów dotyczy działań wpływających na rozwój turystyczny obszaru;
2. Występuje zgodność Programu z Programem „PROEGO”.

4. Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej 2010

Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej 2010 - (Miasto Ełk, Gmina Gołdap, Gmina Olecko, Miasto Suwałki oraz Miasto Augustów) wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym, opracowana w ramach Projektu „Platforma współpracy - EGO SA”.

Wizją określoną przez strony porozumienia (Miasto Ełk, Gmina Gołdap, Gmina Olecko, Miasto Suwałki oraz Miasto Augustów) jest nastawienie na współpracę pomiędzy poszczególnymi partnerami w regionie, obejmującym położone w obrębie dwóch województw, sąsiadujące miasta.

Głównym celem realizacji programu jest „Wzrost konkurencyjności oferty produktów turystycznych obszaru EGO SA”. Rozwój wspólnych produktów turystycznych jest jednym z najważniejszych działań, jakie należy podjąć dla zoptymalizowania rozwoju obszaru EGO SA.

Wnioski:

Program jest w pełni zgodny z Ekspertyzą w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno-Wschodniej 2010.

5. Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020

Cel główny strategii województwa brzmi:

Spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy.

Aby określić konkretne działania, jakie mają zapewnić realizację tego celu sformułowano i opisano trzy strategiczne obszary priorytetowe:

- konkurencyjna gospodarka, gdzie celem strategicznym jest zapewnienie wzrostu konkurencyjności gospodarki;
- otwarte społeczeństwo, zaś jego celem strategicznym jest wzrost aktywności społecznej;
- nowoczesne sieci, gdzie realizacja zadań ma doprowadzić do wzrostu liczby i jakości powiązań sieciowych.

Osiągnięcie celu „wzrost konkurencyjności gospodarki” będzie wynikiem realizacji dziewięciu celów operacyjnych, z których najważniejszy z punktu widzenia przedmiotu tego opracowania jest wzrost potencjału turystycznego. Turystykę wg Strategii należy traktować jako jedną z wiodących dziedzin rozwojowych Warmii i Mazur. Omawiany cel operacyjny

zakłada wzrost potencjału turystycznego przy poszanowaniu wymagań środowiska przyrodniczego.

W tym celu przewidywanych jest kilka grup działań:

- opracowanie koncepcji produktów turystycznych poprzez:
 - badania możliwości rozwoju różnorodnych form turystyki z uwzględnieniem oferty kulturalnej i sportowej;
 - opracowanie koncepcji uwzględniającej konieczność wydłużenia sezonu turystycznego i poszukiwania różnorodnych i nowatorskich form turystyki;
 - opracowania i wdrożenia marketingowej strategii rozwoju turystyki w regionie, identyfikującej rynki, produkty i kanały komunikacji;
 - stałe badania rynku turystycznego, w tym ewidencja i badania wszystkich kategorii zabytków (w celu rozwoju, konserwacji, rewaloryzacji i zagospodarowania dóbr kultury);
 - wyeksponowanie specyfiki i wypromowanie tradycji regionu, opracowanie szerokiej i urozmaiconej oferty turystycznej opartej o tradycje wydarzeń historycznych w regionie, posiadane obiekty zabytkowe i regionalną kuchnię;
 - wybrania i wylansowania najważniejszych produktów turystycznych regionu w zakresie turystyki aktywnej (np. wędkarstwo, wodniactwo) i specjalistycznej, tranzytowej, wiejskiej i ekoturystyki, kulturowej i turystyki dla osób niepełnosprawnych;
 - wydłużenia sezonu turystycznego, m.in. przez wykorzystanie rzeźby terenu do tworzenia ośrodków zimowego wypoczynku.

- wspieranie rozwoju infrastruktury w postaci:
 - rozbudowa bazy noclegowej o zróżnicowanym standardzie jakości, w tym podniesienie standardu pól namiotowych;
 - standaryzacja agroturystyki;
 - poprawa zagospodarowania i oznakowania tras turystycznych;
 - budowa ścieżek rowerowych;
 - ujednoczenie znakowania dróg i identyfikowanych atrakcji turystycznych;
 - urządzenie miejsc postoju i odpoczynku turystów przy drogach i trasach rowerowych;
 - zwiększanie dbałości o muzea w województwie, poprzez wsparcie kadry merytorycznej, poprawę bazy lokalowej i lepsze wyposażenie techniczne;
 - budowa nowych i doinwestowanie istniejących instytucji kulturalnych;
 - poprawa stanu sanitarnego i estetyki regionu, wspieranie rewitalizacji i budowy nowych szlaków wodnych, stała kontrola i ocena obiektów turystycznych;
 - poprawę infrastruktury nabrzeży.

- wzrost jakości aktualnej oferty turystycznej:
 - pracowanie i realizowanie programów wspierania i ochrony indywidualnych cech kultury regionalnej;
 - poszerzenie programów i repertuaru instytucji kultury;
 - zwiększenie opieki nad działalnością twórczą i zapewnienie warunków powszechnej edukacji kulturalnej wszystkich grup społecznych;
 - inicjowanie działań zmierzających do uzyskania przez miejscowości położone w województwie statusu miejscowości sanatoryjno - uzdrowiskowych;
 - pełne wykorzystanie potencjału turystycznego obszaru Wielkich Jezior Mazurskich;
 - promowanie nowych, mniej znanych turystycznie obszarów województwa;
 - zwiększenie aktywności turystycznej rejonu Zalewu Wiślanego oraz jeziora Drużno;
 - pilotażowe wdrożenie zagospodarowania turystycznego dorzeczy rzek: Drwęcy i Łyny;
 - stworzenie bogatego wyboru usług okołoturystycznych.
- współpraca na rzecz rozwoju turystyki:
 - inicjowanie tworzenia lokalnych organizacji turystycznych;
 - wspieranie i zaktywizowanie lobby turystycznego poprzez wspólne działania władz i zrzeszeń turystycznych;
 - wsparcie inicjatyw lokalnych (w tym mniejszości narodowych) w tworzeniu placówek muzealnych, izb regionalnych, kolekcji oraz promocji miejsc historycznych;
 - wsparcie współpracy partnerskiej regionów i samorządów, w tym wykorzystującej naturalne powiązania mniejszości narodowych z ich ojczyznami;
 - współtworzenie i współuczestniczenie w międzynarodowych i krajowych programach i imprezach kulturalnych;
 -
- informacja i promocja:
 - regularna informacja o ofercie turystycznej i kulturalnej;
 - rozbudowa systemu informacji lokalnej;
 - utrzymanie na wysokim poziomie systemu informacji i promocji regionu funkcjonującego w sieci krajowej;
 - zwiększenia świadomości korzyści płynących z rozwoju turystyki.

Niezależnie od powyższego w poszczególnych obszarach priorytetowych przedstawiono zadania, które są powiązane ze sferą turystyki.

Wnioski:

Program jest spójny ze Strategią województwa.

6. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 roku

Z uwarunkowań przedstawionych w diagnozie jednoznacznie wynika, iż funkcja turystyczna będzie miała dla rozwoju województwa charakter decydujący.

Potwierdza to sformułowanie wizji:

„Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur generującą nowe miejsca pracy i wzrost dochodów ludności.”

Poprzez ochronę i kontrolowany rozwój posiadanych zasobów naturalnych i kulturowych Warmia i Mazury staną się synonimem miejsca generującego produkty turystyczne wysokiej jakości, skutecznie konkurującego zarówno na rynku krajowym, jak i na rynkach zagranicznych.”

W Strategii Rozwoju Turystyki wskazano obszary strategiczne:

1. produkt turystyczny;
2. promocja;
3. zasoby ludzkie i struktury organizacyjne.

Do priorytetów rozwojowych zaliczono:

1. rozwój regionalnych produktów turystycznych;
2. skuteczna promocja produktów turystycznych;
3. rozwój aktywności społecznej i kadr oraz branżowych struktur organizacyjnych.

Określono produkty turystyczne województwa warmińsko - mazurskiego rekomendowane do rozwoju:

Produkty wizerunkowe (markowe)

Kraina Wielkich Jezior Mazurskich;
Kraina Kanału Elbląskiego.

Produkty podstawowe

Produkty dla turystyki wodnej: turystyka kajakowa;
Produkty dla turystyki wodnej: żeglarsstwo;
Produkty dla turystyki rowerowej;
Produkty dla turystyki kulturowej - budowle obronne Warmii i Mazur;
Produkty dla turystyki kulturowej - dwory i pałace Prus Wschodnich;
Produkty dla turystyki wypoczynkowej;
Produkty dla turystyki biznesowej.

Produkty niszowe

Produkty dla sportów ekstremalnych: sporty lotnicze, narciarstwo wodne;
Produkty dla turystyki krajoznawczo - przyrodniczej.

Produkty uzupełniające

Produkty dla turystyki aktywnej: wędkarstwo;
Produkty dla turystyki konnej;
Produkty dla turystyki zdrowotnej;
Produkty dla turystyki religijnej.

Do produktów turystyki aktywnej w Strategii Rozwoju Turystyki włączono: żeglarstwo, turystykę kajakową, turystykę rowerową, jazdę konną, wędkarstwo.

Do innych produktów turystycznych zakwalifikowano turystykę krajoznawczo - przyrodniczą, łowiectwo, sporty ekstremalne (sporty lotnicze, w tym balonowe, narciarstwo wodne, nurkowanie).

Odmienne od produktów zdefiniowano formy turystyki:

- turystyka wypoczynkowa;
- turystyka aktywna, w tym:
 - turystyka wodna: żeglarstwo i turystyka kajakowa;
 - turystyka rowerowa;
 - turystyka przyrodnicza;
 - wędkarstwo;
 - łowiectwo;
 - sporty ekstremalne;
- turystyka krajoznawcza, w tym religijna;
- turystyka biznesowa w formach:
 - konferencje;
 - szkolenia;
 - imprezy motywacyjne;
- turystyka zdrowotna:
 - turystyka uzdrowskowa;
 - spa, wellness itp.

Wnioski:

Program jest w pełni zgodny ze Strategią rozwoju turystyki Warmii i Mazur.

7. Kierunki Rozwoju Turystyki Polski do 2015 Roku.

Najważniejszym, obecnie obowiązującym typowo sektorowym dokumentem planistycznym dla całego kraju są Kierunki Rozwoju Turystyki do 2015 roku. Główne założenia strategiczne zostały podzielone na tzw. cztery obszary priorytetowe.

Założenia strategiczne rozwoju turystyki w Polsce do 2015 r.

Lp.	Obszar priorytetowy	Cel operacyjny
1.	I - produkt turystyczny o wysokiej konkurencyjności	I.1. Kreowanie i rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych I.2. Rozwój infrastruktury turystycznej I.3. Integracja produktów i oferty turystycznej regionów I.4. Rozwój przedsiębiorczości i działalności organizacji w dziedzinie turystyki I.5. Rozwój wiodących typów turystyki
2.	II – rozwój zasobów ludzkich na rzecz rozwoju turystyki	II.1. Przygotowanie kadr operacyjnych gospodarki turystycznej II.2. Rozwój edukacji turystycznej i turystyki społecznej II.3. Monitorowanie potrzeb branży turystycznej w zakresie kadr zawodowych
3.	III – wsparcie marketingowe	III.1. Usprawnienie systemu informacji turystycznej III.2. Zwiększenie efektywności marketingowych działań
4.	IV – kształtowanie przestrzeni turystycznej	IV.1. Kształtowanie rozwoju turystyki w sposób zachowujący i podnoszący wartość przestrzeni IV.2. Zwiększanie dostępności turystycznej regionów przez rozwój transportu

Wnioski:

Program rozwoju turystyki aktywnej w Elku jest zgodny z zasadniczymi założeniami, zarówno z obszarów priorytetowych, jak i celów operacyjnych Kierunków Rozwoju Turystyki do roku 2015.

8. Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012-2020

Ostatnim dokumentem, poddanym analizie jest Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012-2020. W jej przypadku najważniejsze działania mają charakter typowo marketingowy.

Potencjał produktów turystycznych Polski Marketingowa Strategia ocenia przez pryzmat pięciu obszarów produktowych:

- turystyka miejska i kulturowa;
- turystyka biznesowa;
- turystyka rekreacyjna, aktywna i specjalistyczna;
- turystyka na terenach wiejskich;
- turystyka przygraniczna i tranzytowa.

Cel strategiczny zakłada zwiększenie skuteczności i efektywności działań marketingowych, realizację celu mają wspomagać cele operacyjne:

- cel operacyjny 1: poprawa pozycji konkurencyjnej na rynkach zagranicznych i krajowym;
- cel operacyjny 2: rozszerzenie atrakcyjnego wizerunku produktów turystycznych poprzez działania marketingowe;
- cel operacyjny 3: stworzenie sprawnego i efektywnego systemu informacji turystycznej dla poprawy jakości komunikacji i obsługi turystów;
- cel operacyjny 4: transfer wiedzy.

Cele mają charakter typowo marketingowy, w znacznym stopniu odnoszący się do założeń rozwoju produktów i ich promocji. W tym też sensie można za właściwe uznać zgodność wszystkich działań w ełkiej turystyce aktywnej ujęte w Programie praktycznie z wszystkimi priorytetami i celami analizowanej Marketingowej Strategii w sektorze turystyki.

4. Wnioski i podsumowania Programu.

Wspólne dla Elku i Ozierska.

Rozwinięta infrastruktura techniczna i okołoturystyczna Elku i Ozierska (sportowa, rekreacyjna, szlaki turystyczne) umożliwi rozwój turystyki aktywnej. Rozwój turystyki aktywnej i ogólnie turystyki byłby większy przy zacieśnieniu współpracy zarówno w ramach sąsiednich samorządów, jak w ramach całej branży turystycznej - oferując produkty strefowe i pasmowe.

Produkty strefowe zintegrowane, a zwłaszcza sieciowe charakteryzują się większą integracją i komplementarnością pomiędzy różnymi partnerami rynku, zdolnością do przedłużania sezonu turystycznego i pojedynczych pobytów. Produkty sieciowe, a co najmniej komplementarne w formule klastrów (sieci), poprzez zintegrowanie wielu składników oferty są bardziej konkurencyjne rynkowo, będąc bardziej atrakcyjne dla potencjalnych turystów, którzy zgodnie z istniejącymi trendami wybierają destynacje mogące podczas krótszych pobytów zaspokoić wiele potrzeb. Rozwój produktów sieciowych w większym stopniu niż produkty miejsca wyzwala gospodarcze i społeczne korzyści płynące z rozwoju turystyki zarówno w rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wzroście PKB, ograniczeniu bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizacji lokalnej społeczności dzięki włączaniu jej w inicjatywy produktowe. Produkty sieciowe są łatwiejsze do wypromowania i w większym stopniu kreują wizerunek regionu, budując jego tożsamość.

Rozwój produktów sieciowych wymusza niejako współdziałanie i współpracę na poziomie operacyjnym. A turystyka jest branżą, w której kluczowym czynnikiem sukcesu jest współpraca pomiędzy różnymi interesariuszami rynku, zarówno turystycznego, jak i szeroko rozumianego okołoturystycznego. Zakres koordynacji i współpracy może być różny, ale wymóg minimum to wspólna informacja i promocja usług (produktów). Dotyczy to zarówno współpracy ośrodków miejskich (w ujęciu międzyregionalnym, regionalnym, subregionalnym, jak i lokalnym). Proponowane podejście pozostaje w zgodzie z podejściem strategii Europa 2020 (cel: „zwiększyć konkurencyjność europejskiej turystyki”)¹¹.

Koncentracja na proponowanych produktach subregionalnych, nie powinna oznaczać zaniechania innych działań na rzecz rozwoju turystyki o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym. Tu ciężar aktywności powinien jednak spoczywać na podmiotach lokalnych, gminnych i powiatowych, które powinny dokonać wyboru najważniejszych z punktu widzenia długofalowego rozwoju sektora turystycznego produktów i wspierać finansowo ich realizację. Wybór powinien być podporządkowany jasnym kryteriom służącym maksymalizacji ogólnych korzyści.

¹¹ Europa 2020, KE 2010, s. 19.

Zacieśnianie współpracy w turystyce aktywnej celem lepszego zaspakajania potrzeb klientów dotyczy również współpracy międzynarodowej Ełk - Oziersk, możliwej do sfinansowania nie tylko własnymi środkami samorządów i partnerów biznesowych, ale środkami z programów i projektów EU.

Ełk

Wykorzystaniem szansy związanej z produktami sieciowymi i liniowymi (pasmowymi) dla Ełku byłby rozwój sieci miast turystycznych przyciągających turystów w ramach EGO lub/i EGOSA, mającej znaczenie jako produkty regionalne/subregionalne. Wymaga to jednak współpracy nie tylko samorządów, ale przede wszystkim udziału branży turystycznej.

Współpraca samorządów EGOSA w zakresie turystyki, z udziałem branży turystycznej (prywatni właściciele i organizacje pozarządowe) rokuje na przyszłość. Projekt należący niewątpliwie do kategorii innowacyjnej, został wsparty ze strony władz regionalnych. Wprawdzie projekt jest na wczesnym etapie, ale oczekiwane efekty mogą służyć za przykład złożonego projektu sieciowego o cechach partnerstwa publiczno - prywatnego.

Szansą dla Ełku w zakresie pozyskania nowych klientów turystycznych jest poszerzenie funkcji o wellness i spa, która sprzyja także rozwojowi produktów turystyki aktywnej w mieście. Oferując coraz bardziej zróżnicowane, wzajemnie uzupełniające się usługi turystyczne można przyciągnąć w większym stopniu bywalców okolicznych uzdrowisk w Augustowie i Gołdapi. W coraz większym stopniu bywalcy uzdrowisk to osoby poszukujące i korzystające z innych świadczeń, niż tylko zdrowotne, zorientowane bardziej na spa i wellness i inne formy aktywności.

Ełk, dysponujący znaczącym, acz niedostatecznie wykorzystanym potencjałem turystycznym, może i powinien stać się miejscem koncentracji usług turystycznych na potrzeby własne i otoczenia. Chodzi zwłaszcza o usługi wyższej, niż dotąd jakości o znaczeniu ponadlokalnym. W ten sposób można realizować rozwój, wiążąc ofertę opartą na walorach przyrodniczych z tą budowaną na bazie dziedzictwa kulturowego (szerzej: czynników kulturowych) i łączącej różne funkcje turystyczne, w tym turystyki aktywnej, biznesowej, zakupowej. W założeniu Ełk powinien stać się regionalną stolicą kultury i turystyki.

Planując lepsze wykorzystanie walorów przyrodniczych trzeba zbudować odpowiednią, dostosowaną do potrzeb bazę noclegową. W żadnym przypadku nie może to być poniżej europejskiego standardu właściwego danej klasie obiektów (hotele, pensjonatów, kempingów). Dopiero spełnienie przez nie wymogów standardu co najmniej 3* (lepiej 4*) otworzy szanse budowania wokół nich nowoczesnego produktu.

Walory i zasoby turystyczne nie są gwarancją sukcesu. Ostatecznie decyduje o tym zagospodarowanie turystyczne, zdolność do przedstawienia turystyce ciekawych,

zróznicowanych produktów turystycznych. Ich kreacja zaś, zwłaszcza w ośrodkach, nie pełniących funkcji regionalnych i ponadregionalnych, zatem i nie przyciągających turystów nazwijmy to biznesowych i zakupowych, zależy przede wszystkim, jak to zwykle w rozwoju lokalnym, od lidera i jego zdolności mobilizacji poparcia dla proponowanych strategicznych kierunków rozwoju.

5. Spis wykresów

Rysunek 1. Co motywuje do uprawiania turystyki aktywnej?	57
Rysunek 2. Dlaczego Pani/Pan uprawia turystykę aktywną?.....	57
Rysunek 3. Preferowane formy spędzania wolnego czasu w mieście.....	58
Rysunek 4 Jakie formy turystyki aktywnej są przez Pana/Panią uprawiane?	58
Rysunek 5 Jak Pan/Pani ocenia główne komponenty atrakcyjności Ełku?.....	59
Rysunek 6 Jak Pani/Pan ocenia ofertę rekreacyjno-turystyczną Ełku?	60
Rysunek 7. Czy Ełk może rozwijać się turystycznie?.....	61
Rysunek 8. W jakiej części Ełk może rozwijać się turystycznie?	62
Rysunek 9. Atrakcje/produkty Ełku.	62
Rysunek 10. Atrakcje/produkty Ełku po agregacji wg liczby wskazań	63
Rysunek 11. Co może być atrakcją turystyczną Ełku?.....	65
Rysunek 12. Co lub kto może wspierać turystykę?.....	66

6. Spis tabel

Tabela 1. Co może być atrakcją turystyczną Ełku?	64
Tabela 2. Co lub kto może wspierać turystykę?.....	65

7. Wykaz źródeł:

1. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Ełku do roku 2016,
2. Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Obszaru Funkcjonalnego EGO 2003,
3. PRO EGO - Program interwencji samorządów terytorialnych w celu zmiany społeczno - gospodarczej i integracji wschodniej części województwa warmińsko - mazurskiego 2010,
4. Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej 2010,
5. Strategia Rozwoju Województwa Warmińsko - Mazurskiego do roku 2020,
6. Strategia Rozwoju Turystyki Województwa Warmińsko - Mazurskiego do 2020 roku,
7. Kierunki Rozwoju Turystyki Polski do 2015 Roku,
8. Marketingowa Strategia Polski w Sektorze Turystyki na Lata 2012-2020,
9. Potencjał turystyczny regionu EGO SA,
10. Raport z badań inwentaryzacyjnych w zakresie potencjału turystycznego obszaru EGO SA,
11. Analiza rynku i ruchu turystycznego Polski Północno - Wschodniej,
12. Ekspertyza w zakresie możliwości tworzenia i rozwoju wspólnego produktu turystycznego na terenie Polski Północno - Wschodniej wraz z programem marketingowym oraz planem operacyjnym,
13. Ekspertyza w zakresie potencjału inwestycyjnego Polski Północno - Wschodniej 2010,
14. Raport ruch turystyczny w EGO SA 2010 rok,
15. Program Rewitalizacji Ełku 2010,
16. Badanie liczby turystów na obszarze EGOSA: Miasta Ełk, Gminy Gołdap, Gminy Olecko, Miasta Suwałki i Miasta Augustów w latach 2012 i 2013,
17. GUS http://www.stat.gov.pl/gus/5840_737_PLK_HTML.htm,
18. GUS BDR http://www.stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks,
19. Kozak M. Turystyka jako czynnik rozwoju regionów Polski Wschodniej. Ekspertyza wykonana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego na potrzeby aktualizacji Strategii rozwoju społeczno - gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020. Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych EUROREG, Uniwersytet Warszawski,
20. Studium uwarunkowań atrakcyjności turystycznej Polski Wschodniej (Część analityczna) Instytut Turystyki, Warszawa 2009,
21. <http://turystyka.elk.pl/>,
22. <http://turystyka.elk.pl/szlaki-turystyczne/>